

OKTOBER 2024
PLAN- OG LANDDISTRIKTSSTYRELSEN

MILJØVURDERING AF UDKAST TIL BEKENDTGØRELSE OM EN ENERGIPARK VED IDOMLUND

MILJØRAPPORT

COWI

OKTOBER 2024
PLAN- LANDDISTRIKTSSTYRELSEN

MILJØVURDERING AF UDKAST TIL BEKENDTGØRELSE OM EN ENERGIPARK VED IDOMLUND

MILJØRAPPORT

PROJEKTNR.

A280543

DOKUMENTNR.

A280543-Idomlund-002_MIL

VERSION

2.0

UDGIVELSESDATO

07.10.2024

BESKRIVELSE

Miljørapport

UDARBEJDET

MBRV, MIHV, KSCT,
RIFP, EIBK, TRHG,
BPCH

KONTROLLERET

EMJT

GODKENDT

VIFO

INDHOLD

1	Indledning	9
2	Ikke-teknisk resumé	11
2.1	Bekendtgørelsen for en energipark ved Idomlund	11
2.2	Vurdering af miljøpåvirkningerne	11
2.3	Afværgeforanstaltninger og overvågning	14
3	Beskrivelse af udkast til bekendtgørelse	15
3.1	Baggrund for udpegning af energiparker	15
3.2	Udkast til bekendtgørelse for en energipark ved Idomlund	17
3.3	Energiparkens areal	19
4	Lovgrundlag og proces	22
4.1	Høring af berørte myndigheder	23
4.2	Afgrænsning, vurdering og metode	25
4.3	Videre proces for miljøvurdering	27
5	Tilgang og metode	28
5.1	Detaljeringsgrad og data	28
5.2	Overordnet metode	28
5.3	Alternativer	29
5.4	Andre planer og programmer	29
6	Biologisk mangfoldighed	30
6.1	Lovgrundlag og miljømål	30
6.2	Metode	31
6.3	Miljøstatus	31
6.4	Vurdering af påvirkninger	40

7	Natura 2000	46
7.1	Lovgrundlag og miljømål	46
7.2	Metode	47
7.3	Miljøstatus	48
7.4	Vurdering af påvirkninger	50
8	Støj	55
8.1	Lovgrundlag og miljømål	55
8.2	Metode	56
8.3	Miljøstatus	56
8.4	Vurdering af påvirkninger	57
9	Trafik	58
9.1	Lovgrundlag og miljømål	58
9.2	Metode	58
9.3	Miljøstatus	58
9.4	Vurdering af påvirkninger	61
10	Grundvand	62
10.1	Lovgrundlag og miljømål	62
10.2	Metode	63
10.3	Miljøstatus	63
10.4	Vurdering af påvirkninger	66
11	Overfladevand	70
11.1	Lovgrundlag og miljømål	70
11.2	Metode	74
11.3	Miljøstatus	74
11.4	Vurdering af påvirkninger	79
12	Luft	88
12.1	Lovgrundlag og miljømål	88
12.2	Metode	88
12.3	Miljøstatus	88
12.4	Vurdering af påvirkninger	89
13	Klima og ressourceeffektivitet	91
13.1	Lovgrundlag og miljømål	91
13.2	Metode	92
13.3	Miljøstatus	92
13.4	Vurdering af påvirkninger	93
14	Materielle goder	95
14.1	Lovgrundlag og miljømål	95
14.2	Metode	96

14.3	Miljøstatus	96
14.4	Vurdering af påvirkninger	97
15	Landskab og visuelle forhold	99
15.1	Lovgrundlag og miljømål	99
15.2	Metode	99
15.3	Miljøstatus	100
15.4	Vurdering af påvirkninger	106
16	Kulturarv	109
16.1	Lovgrundlag og miljømål	109
16.2	Metode	109
16.3	Miljøstatus	110
16.4	Vurdering af påvirkninger	112
17	Risiko for ulykker	114
17.1	Lovgrundlag og miljømål	114
17.2	Metode	114
17.3	Miljøstatus	115
17.4	Vurdering af påvirkninger	115
18	Kumulative effekter	118
19	Vurdering af miljømålsætninger	121
20	Afværge og overvågning	123
20.1	Afværgeforanstaltninger	123
20.2	Overvågning	124
21	Referencer	125

1 Indledning

Bekendtgørelse om en energipark ved Idomlund i Holstebro Kommune (herfra også benævnt "bekendtgørelsen") er omfattet af krav om miljøvurdering efter § 8 i miljøvurderingsloven¹, idet den udarbejdes inden for fysisk planlægning og arealanvendelse samt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter indenfor energiparken, der er omfattet af samme lovs bilag 1 eller 2, herunder:

- › Bilag 1
Pkt. 6, a): Integrerede kemiske anlæg ... til fremstilling af organiske grundkemikalier.
Pkt. 6, b): Integrerede kemiske anlæg ... til fremstilling af uorganiske grundkemikalier.

- › Bilag 2
Pkt. 6, a): Behandling af mellemprodukter og fremstilling af kemiske produkter.
Pkt. 10 a): Anlægsarbejder i erhvervsområder til industriformål.

Forud for udarbejdelse af miljørapporten er der gennemført en afgrænsning af miljøvurderingens omfang med henblik på at fastlægge miljørapportens indhold og detaljeringsgrad.

Denne miljørapport omhandler de muligheder, som udpegningen af energiparken afstedkommer. De planer, der efterfølgende udarbejdes i forbindelse med planlægning for konkrete projekter med henblik på realisering af energiparken, vil blive behandlet selvstændigt efter miljøvurderingslovens afsnit II (planer/programmer). Tilsvarende vil projekter forventeligt skulle behandles efter miljøvurderingslovens afsnit III (konkrete projekter).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 4 af d. 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Miljørapportens opbygning

Efter nærværende indledning følger der i kapitel 2 et ikke-teknisk resumé, der opsummerer de vigtigste pointer fra miljørapporten og formidler dem på en måde, der gør det let at få overblik over projektets påvirkning – også for læsere uden forhåndskendskab til de fagområder, der behandles.

Kapitel 3 indeholder en beskrivelse af udkast til bekendtgørelse, der miljøvurderes, herunder baggrunden for udpeging af energiparker, indholdet i den konkrete bekendtgørelse samt en overordnet beskrivelse af det udpegede areal.

Herefter følger der i kapitel 4 en beskrivelse af lovgrundlag og proces for udarbejdelse af miljøvurderingen, herunder også med redegørelse for miljøvurderingens forudgående afgrænsning af indhold, omfang og detaljeringsgrad.

Kapitel 4.3 omfatter miljøvurderingens tilgang og metode, herunder med redegørelse for den overordnede vurderingsmetode, alternativer og relationen til andre planer og programmer, som bekendtgørelsen kan påvirke eller agere kumulativt sammen med.

Kapitlerne 6-17 er fagkapitler for de miljøfaktorer, som det i den forudgående afgrænsning blev fundet nødvendigt at vurdere. Alle kapitlerne bygges op med samme opbygning, hvor der redegøres for lovgrundlag og miljømål, metode, miljøstatus og vurdering af påvirkninger.

Miljørapporten afsluttes med de tværgående og opsamlende kapitler 18-20, hvori der redegøres for hhv. kumulative påvirkninger, forhold til miljømålsætninger samt behovet for afværge og overvågning.

2 Ikke-teknisk resumé

Udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Idomlund i Holstebro Kommune (herfra benævnt "bekendtgørelsen") er omfattet af krav om miljøvurdering, idet den udarbejdes inden for fysisk planlægning og arealanvendelse samt fastlægger rammer for fremtidige projekter indenfor energiparken. Nærværende kapitel indeholder en sammenfatning af miljørapportens konklusioner om udkastets mulige påvirkninger.

2.1 Bekendtgørelsen for en energipark ved Idomlund

Bekendtgørelsen udpeger et areal på 428 ha umiddelbart vest for Holstebro by til energipark med PtX-anlæg og anden erhvervmæssig bebyggelse. Arealet ligger i nærhed til Idomlund Transformerstation og anvendes i dag hovedsageligt til landbrugsjord i omdrift (Se Figur 3-1).

Bekendtgørelsens udarbejdes i medfør af lov om statsligt udpegede energiparker, og udpegningen er en forudsætning for, at der kan etableres erhvervsområde med PtX på den givne lokalitet, der i dag ikke ligger i tilknytning til byzone. Bekendtgørelsen indeholder ikke nærmere regulering af disponering, etablering eller drift af anlæg indenfor energiparken, og den skal derfor følges op af fysiskplanlægning og sagsbehandling af konkrete projektansøgninger. Mulige fremtidige anlæg indenfor energiparken omfatter elektrolyseanlæg og andre anlæg til brændselsproduktion, vandretningsanlæg, tankanlæg, vejanlæg og anden erhverv, der kan drage nytte af nærhed til PtX-anlæg i energiparken.

2.2 Vurdering af miljøpåvirkningerne

2.2.1 Biologisk mangfoldighed

Energiparkens areal omfatter i dag § 3-beskyttet natur, et vandløb, grønne korridorer og fredsskov, og det vurderes at kunne udgøre et levested for bilag IV-arter samt fredede og rødlistede arter. Etablering af en energipark kan påvirke både naturtyper og arter i både anlægsfasen og driftsfasen gennem f.eks. inddragelse af arealer, udledning af overfladevand, luftemissioner og grundvandssænkning. Påvirkningens omfang kan dog ikke vurderes nærmere på bekendtgørelsens detaljeringsniveau, idet denne afhænger af disponering, etablering og drift af konkrete anlæg, som der ikke foreligger viden om.

2.2.2 Natura 2000

Energiparkens areal omfatter ikke udpegning af Natura 2000-områder, men områderne N64, N65 og N224 er beliggende indenfor en afstand på 15 km. Ved etablering af en energipark med industriel karakter vil områderne principielt kunne blive påvirket af udledninger af overfladevand til vandløb, der nedstrøms leder i ud to af områderne, samt deposition fra luftemissioner. Om der vil forekomme en påvirkning af områderne udpegningsgrundlag, kan ikke vurderes nærmere på bekendtgørelsens detaljeringsniveau, idet dette afhænger af disponering, etablering og drift af konkrete projekter, som der ikke foreligger viden om. Det vurderes, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med habitatdirektivet.

2.2.3 Støj

Energiparkens areal påvirkes i dag allerede af støj fra veje, vindmøller, transformerstationer og et militært øvelsesterræn. Etablering af en større energipark vil afstedkomme anlægsstøj over en årrække samt introducere en række nye støjkloder i driftsfasen, som der i dag ikke findes indenfor området, herunder forventeligt støj fra kompressorer, pumper, køleanlæg, afkast samt til- og frakørsel af tankbiler. Den endelige støjpåvirkning vil afhænge af disponering, etablering og drift af konkrete anlæg indenfor parken. Fælles gælder dog, at al erhverv vil skulle overholde miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for virksomhedsstøj.

2.2.4 Trafik

Etablering af en energipark på 428 ha kan afstedkomme en væsentlig transport i anlægsfasen. Afhængigt af det kommende anlæg indenfor energiparken og deres afsætningsmuligheder for de grønne brændsler, kan der tillige forekomme tung trafik i driftsfasen. De primære transportveje til og fra området er Ringkøbingvej, Hestbjergvej og Idomlundvej, som der i dag har tilstrækkelig kapacitet. Der vurderes derfor at være en ubetydelig påvirkning af vejnettets fremkommelighed. Såfremt energiparken etableres med sammenfaldende anlægsfaser for anlæg med enten store mængder tung trafik eller langvarig tilkørsel, bør der være fokus på at sikre sikkerhed og tryghed på mindre veje.

2.2.5 Grundvand

Energiparkens areal omfatter to regionale grundvandsforekomster og fire dybe grundvandsforekomster. Grundvandsforekomsterne vurderes at kunne blive påvirket gennem midlertidig grundvandssænkning, nedsivning af overfladevand samt indvinding af grundvand til elektrolyse. Påvirkningen kan ikke vurderes nærmere på bekendtgørelsens detaljeringsniveau, idet dette afhænger af disponering, etablering og drift af konkrete projekter, som der ikke foreligger viden om. Det vurderes dog, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning. Udstedelse af bekendtgørelsen vurderes endvidere ikke at påvirke drikkevandsinteresser væsentligt.

2.2.6 Overfladevand

Energiparkens areal omfatter vandløbet Grydeå, der løber videre ud i Storeå nedstrøms og videre ud i kystområdet ved Nissum Fjord, der alle er målsatte. Energiparken omfatter ikke målsatte søer. Det vurderes, at vandløb og kystvand kan blive påvirket af en energipark gennem udledning af vand samt deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof fra luftafkast. Omfanget af en sådan påvirkning kan ikke vurderes nærmere på bekendtgørelsens detaljeringsniveau, idet dette afhænger af disponering, etablering og drift af konkrete projekter, som der ikke foreligger viden om. Det vurderes dog, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning. Det vurderes endvidere som sandsynligt, at en udstedelse af bekendtgørelsen ikke vil indebære påvirkninger på udpegede havstrategiområder.

2.2.7 Luft

Energiparkens areal er beliggende i det åbne land uden nærhed til større kilder til udledning af forurenende stoffer til luften. Etablering af en større energipark vil afstedkomme et større anlægsarbejde, hvor der kan forventes udledning af udstødningsgasser for entreprenørmaskiner. Grundet den store skala og gode spredningsforhold vurderes det dog, at denne udledning vil have en ubetydelig påvirkning på luftkvaliteten. I driftsfasen vil der forventeligt blive introduceret en række emissionskilder, som der ikke er til stede i dag, herunder emissioner fra afkast fra proces- og destillationskolonner, oplag af brændsler og generatorer samt fra intern kørsel. Omfanget af en sådan påvirkning kan dog ikke vurderes nærmere på bekendtgørelsens detaljeringsniveau, idet denne afhænger af disponering, etablering og drift af konkrete projekter, som der ikke foreligger viden om.

2.2.8 Klima og ressourceeffektivitet

Etablering af en større energipark på op til 428 ha med industri vil i anlægsfasen medføre en betydelig aktivitet, der erfaringsmæssig er kilde til både direkte og indirekte udledning af drivhusgasser, herunder udledninger fra anlægsmaskiner, materiale- og brændstofforbrug samt transport af byggematerialer og jord. Omvendt forventes driften af energiparken at afstedkomme en væsentlig positiv påvirkning, idet der i PTX-anlæg produceres grønne brændstoftalternativer til sektorer, der i dag anvender fossile brændsler.

2.2.9 Materielle goder

I medfør af bekendtgørelsen vil der kunne opføres en energipark, der ændrer arealanvendelsen af et område på 428 ha – fra i dag at primært at omfatte landbrug til fremadrettet at huse et erhvervsområde. Herved vil der ske en stigning i produktion af grønne brændsler på bekostning af en nedsat landbrugsproduktion, og dette vil påvirke mængden og arten af arbejdspladser i området. Energiparken grænser op mod et militært øvelsesområde og Idomlund Transformerstation, og det overlapper med ledningstracéer hertil. Det vurderes, at energiparkens areal har et omfang, der muliggør hensigtsmæssig disponering ift. den fortsatte drift af disse funktioner. Det endelige omfang af påvirkningen af socioøkonomiske forhold samt nærområdets øvrige funktioner afhænger af den fremtidige disponering, etablering og drift af konkrete anlæg, som der ikke foreligger viden om.

2.2.10 Landskab og visuelle forhold

Energiparkens areal omfatter landskabsudpegninger og er i dag karakteriseret som et letbakket landskab, der består af åbent landbrugsland med spredt beplantning, sparsom bebyggelse, en mindre erosionsdal ved Grydeå samt gravehøje og diger. Ved etablering af en energipark på op til 428 ha med industriel karakter vil landskabet indenfor det udpegede areal ændre karakter og kunne blive påvirket væsentligt. Det endelige omfang af påvirkningen afhænger af den fremtidige disponering af fremtidige anlæg, som der ikke foreligger viden om.

2.2.11 Kulturarv

Indenfor energiparkens areal findes der to diger. Der er registreret 9 fortidsminder, men energiparkens areal omfatter fortidsmindebeskyttelseslinje for hele 19 fortidsminder. I medfør af lov om energiparker medfører udpegning af arealet en udvidet mulighed for at opnå dispen-

sation fra beskyttelsen af netop diger og fortidsminder. Delvist fjernelse af diger eller omfattende etablering af anlæg indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen kan afstedkomme en væsentlig påvirkning af digernes og fortidsmindernes funktion som kulturhistoriske spor. Arkæologiske interesser vil dog blive varetaget efter museumsloven som hidtil. Det endelige omfang af påvirkningen vil afhænge af den fremtidige disponering af anlæg, herunder om der meddeles dispensation til fjernelse af diger eller byggeri indenfor fortidsmindebeskyttelseszonen.

2.2.12 Risiko for ulykker

Energiparken vil omfatte større PtX-anlæg, hvoraf de fleste forventes karakteriseret som risikovirksomhed grundet oplag og håndtering af større mængder farlige stoffer, herunder brint. Det vil med hjemmel i risikobekendtgørelsen blive sikret i samarbejde med risikomyndighederne, at der først meddeles risikoaccept til drift af de pågældende anlæg, når den stedbundne og samfundsmæssige risiko er acceptabel lav. Efter denne lovbestemte og omfattende proces vil risikoanlæggene enkeltvis og i sammenhæng med hinanden forventeligt udgøre en ubetydelig risiko for borgere, miljø og nabolandsfunktioner.

2.2.13 Kumulative effekter

Energiparken etableres i et område, hvor der pågår en større udvikling. Konkret vil udstedelse af bekendtgørelsen kunne agere kumulativt sammen med Holstebro Kommunes helhedsplanlægning for området, udbygningen af Idomlund transformerstation, vedvarende energianlæg med tilslutning til transformerstationen samt et kommende brintrør. Dette kan kumulativt skabe et større arealpres på naturinteresser, større ændringer i nabolandsområdet som landbrugsland, øget støj og trafik fra anlægsarbejde og større befæstede flader. Alle projekterne spiller dog ind en grøn omstilling, der kumulativ forventes at reducere udledningen af drivhusgasser.

2.3 Afværgeforanstaltninger og overvågning

Det er på tværs af miljørapportens fagkapitler blevet konkluderet, at den videre udvikling af en energipark i medfør af bekendtgørelsens planmæssige muligheder kan afstedkomme en moderat til væsentlig påvirkning. For alle vurderingerne gælder det dog, at omfanget af påvirkningen afhænger af, hvordan energiparken foreslås indrettet, anlagt og driftet i kommende fysisk planlægning og konkrete projekter. Der er mange mulige udfaldsrum indenfor bekendtgørelsen realisering, og flere af disse vil resultere i mindre omfangsrige påvirkninger.

Derfor kan det ikke konkluderes, at bekendtgørelsen selvstændigt vil have væsentlig påvirkning, og det er derfor ej heller meningsfuldt at foreslå særskilte afværgeforanstaltninger eller overvågning ifm. bekendtgørelsens udstedelse. I stedet er der i kapitel 20 oplyst en række fokusområder, som der er udslagsgivende for energiparkens miljøpåvirkning, og som der derfor bør være fokus i den videre realisering af en energipark ved Idomlund.

3 Beskrivelse af udkast til bekendtgørelse

Nærværende kapitel indeholder en beskrivelse af det udkast til bekendtgørelsen af en energipark ved Idomlund, som der miljøvurderes (herfra benævnt "bekendtgørelsen"). Beskrivelsen omfatter baggrunden for udpegnings af energiparker, indholdet i den konkrete bekendtgørelse samt en overordnet beskrivelse af det udpegede areal

3.1 Baggrund for udpegnings af energiparker

3.1.1 Aftalegrundlag

Som opfølgning på "Klimaaf tale om grøn strøm og varme" fra juni 2022 kunne kommuner og opstillere af Vedvarende Energi (Herfra forkortet "VE") indmelde arealer til screening for potentielle energiparker. Lov om statsligt udpegede energiparker² muliggør udpegnings af energiparker på land med bedre vilkår for etablering af vindmøller og solcelleanlæg samt tilknyttede anlæg i form af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse (herfra også benævnt "energiparkanlæg").

Plan- og Landdistriktsstyrelsen (herfra også benævnt "PLST") gennemfører miljøvurderingen af udpegningerne i bekendtgørelsen i medfør af miljøvurderingslovens afsnit II.

Der har i 2022 og 2023 været to indmeldingsrunder, hvor kommuner og VE-opstillere har haft mulighed for at indmelde arealer til potentielle energiparker. I forlængelse heraf blev der indledt en dialog med en række kommuner om arealer til potentielle energiparker, og senere truffet beslutning om at igangsætte arbejdet med udpegnings af de første arealer.

3.1.2 Ændrede rammer for anlæg inden for energiparker

Med udpegningerne efter lov om statsligt udpegede energiparker gives der i energiparken forbedrede muligheder for etablering af vindmøller, solcelleanlæg, PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.

Med udpegnings af et areal fastsættes en overordnet ramme for det pågældende areals mulige anvendelse som energipark med tilhørende forbedrede muligheder. Den mere detaljerede planlægning for anlæg i energiparken varetages som hovedregel med den nærmere kommune- og lokalplanlægning for arealerne efter planlovens regler.

Forud for udpegnings af et areal som energipark sikres det med inddragelse af relevante myndigheder, at nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegnings, og der foretages i øvrigt en afvejning set i forhold til bl.a. andre nationale interesser. I denne afvejning er det med loven muliggjort at tillægge energiparkhensyn større vægt og dermed at varetage nationale interesser anderledes, end hvad der ville være tilfældet uden loven om energiparker.

Med udpegnings af et areal som energipark medfølger der en arealreservation, i den forstand at der ikke fremadrettet kan vedtages planlægning i modstrid med bekendtgørelsen.

² Lov nr. 614 af d. 11. juni 2024 om statsligt udpegede energiparker.

Udpegningen af et område som energipark giver mulighed for en række lempelser af krav fra gældende lovgivning. Disse omfatter:

- 1 Der kan planlægges for energiparkanlæg i kystnærhedszonen uden særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse (*lempelse af planlovens³ § 5 b, stk. 1, nr. 1*).
- 2 Der kan, hvor der er en særlig planmæssig eller funktionel begrundelse for placeringen af de pågældende anlæg i energiparken, bestemmes i udpegningen, at der kan udlægge byzone med erhvervsområde til PtX og anden erhvervmæssig bebyggelse uden krav om tilknytning til eksisterende byzone, (*lempelse af planlovens § 11 a, stk. 8*).
- 3 Der kan meddeles dispensation til etablering af vindmøller og solcelleanlæg inden for gældende fredninger (*lempelse af naturbeskyttelseslovens⁴ § 50 stk. 1*).
- 4 Der kan meddeles dispensation til etablering af energiparkanlæg inden for sø- og åbenskyttelseslinjen (*lempelse af naturbeskyttelseslovens § 16*).
- 5 Der kan meddeles dispensation til etablering af energiparkanlæg inden for skovbygge- linjen (*lempelse af naturbeskyttelseslovens § 17*).
- 6 Der kan meddeles dispensation til etablering af energiparkanlæg inden for fortidsminde- beskyttelseslinjen (*lempelse af naturbeskyttelseslovens § 18*).
- 7 Der kan meddeles dispensation til etablering af energiparkanlæg inden for kirkebygge- linjen (*lempelse af naturbeskyttelseslovens § 19*).
- 8 Der kan meddeles tilladelse til ophævelse af fredskovsplikten (*lempelse af skovlovens⁵ § 6*).
- 9 Der kan meddeles dispensation til etablering af energiparkanlæg inden for arealer ud- peget som fredskov (*lempelse af skovlovens § 11 stk. 1*).
- 10 Der kan meddeles dispensation til ændring i tilstanden af sten- og jorddiger (*lempelse af museumslovens⁶ § 29 a*).

Anvendelse af lempelserne 3-10 forudsætter, at dispensationen er nødvendig for, at energi- parken kan realiseres. I praksis skal udpegningen af et område som energipark derfor anses som en statslig stillingtagen til at tillægge energihensyn og visse erhvervshensyn en større vægt, end hvad der ellers ville være tilfældet.

³ Lovbekendtgørelse nr. 572 af d. 29. maj 2024 om planlægning.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 927 af d. 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

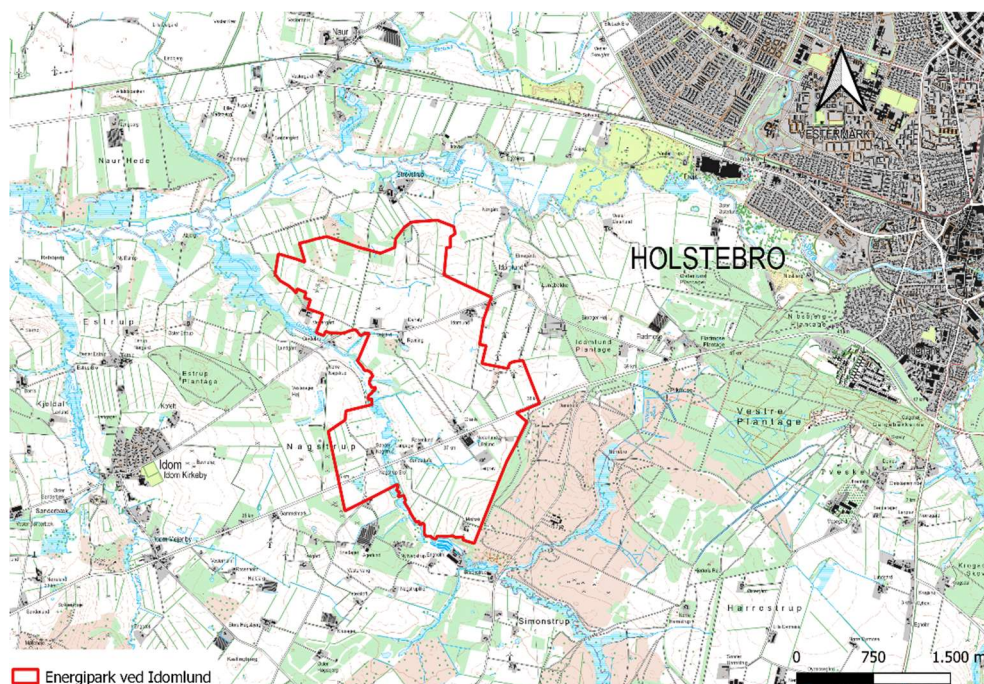
⁵ Lovbekendtgørelse nr. 690 af d. 26. maj 2023 om skove.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 358 af d. 8. april 2014 af museumsloven.

3.2 Udkast til bekendtgørelse for en energipark ved Idomlund

3.2.1 Baggrund

Byrådet i Holstebro Kommune har igangsat kommunal helhedsplanlægning for en energipark umiddelbart vest for byen ved navn "Energy Hub Holstebro". Med udgangspunkt heri ønsker kommunen et areal på 428 ha udpeget som energipark – se Figur 3-1 nedenfor.

Figur 3-1 Afgrænsning af det areal, som der ønskes udpeget til energipark umiddelbart vest for Holstebro by.

Energiparken ønskes udpeget i nærhed til Energinets transformestation ved Idomlund, der er et vigtigt knudepunkt i eltransmissionsnettet og af national betydning. Nærheden til transformestationen skaber gode rammer for effektiv tilslutning til elnettet for VE-producenter samt virksomheder med stort strømforbrug, såsom PtX-anlæg til produktion af grønne brændselsalternativer. Det er kommunens forventning, at den kommende rørledning "European Hydrogen Backbone" til distribution af brint placeres nær Idomlund transformestation, og derfor er det indmeldte areal en oplagt lokalitet til PtX-anlæg med brintproduktion.

Størstedelen af arealet er i dag allerede ejet af danske eller internationale energiselskaber, der arbejder med udviklingen af helt konkrete PtX-projekter. Holstebro Kommune har med udgangspunkt heri opstartet en kommunal helhedsplanlægning for området med mhp. at skabe rammer for produktion af grønne brændsler med respekt for lokalområdet og dets kvaliteter. Der er endvidere indledt dialog med flere udviklere om tilvejebringelse af kommuneplantillæg og lokalplaner såvel som miljøgodkendelse for konkrete anlæg. Holstebro Kommune har således en klar forventning om, at det indstillede energiparkareal vil blive udnyttet til PtX-anlæg, følgehverv samt infrastruktur og ledningskorridorer til el-, brint- og overskudsvarme.

3.2.2 Bekendtgørelsens formål og virkning

Bekendtgørelsen for udpegning af energipark ved Idomlund har retsvirkning for det indmeldte areal (se Figur 3-1) og vedrører alene etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.

3.2.3 Muliggjort udvikling i medfør af bekendtgørelsen

Med udkast til bekendtgørelse muliggøres der videre planlægning for etablering af et større erhvervsområde inden for det udpegede areal, hvor der kan etableres PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse. Idet det konkrete areal ikke ligger i direkte tilknytning til eksisterende byzone, vil der som udgangspunkt ikke kunne etableres anlæg og bebyggelse i det ønskede omfang uden bekendtgørelsen.

I den følgende tekst gennemgås, hvilken type anlæg og erhverv energiparken ved Idomlund ville kunne omfatte på sigt. Denne viden danner baggrund for miljørapportens vurderinger af mulige udfaldsrum ved udstedelse af bekendtgørelsen. Type, omfang, sammensætning og disponering af energiparkens fremtidige PtX-anlæg og bebyggelse reguleres ikke af bekendtgørelsen og kan derfor ikke beskrives nærmere.

Betegnelsen "PtX" dækker over omdannelse af strøm (P for "power") til brændsler ("X"), der kan udgøre et alternativ til fossile brændsler⁷. Brint produceret med strøm fra VE-kilder, omtales som "grøn brint", som kan anvendes direkte eller viderekonverteres til andre brændstoffer. De mest gængse grønne brændsler er:

- › Brint
- › E-metanol
- › Flybrændstof (SAF)
- › E-ammoniak

Brint (H_2) er et grønt brændsel i sig selv, der ville kunne videredistribueres i tankbiler eller via rørledning. Det er dog også en kemisk byggeklods for de andre brændsler. Etablering af en energipark med PtX-anlæg vil derfor altid omfatte brintproduktion. Brint produceres ved elektrolyse, hvor vandmolekyler (H_2O) spaltes ved hjælp af strøm. Forinden skal vandet renses og demineraliseres.

Metanol (CH_3OH) produceres i en metanolsyntese, hvor kuldioxid (CO_2) og brint (H_2) reagerer. Her produceres der metanol på gasform, der udkondenseres til råmetanol ved køling forud for videre destillering. For at udgøre et alternativ til fossilt brændsel forudsætter produktionen erhvervelse af brint fra grøn strøm og CO_2 indfanget fra biogene kilder.

Bæredygtigt flybrændstof dækker over flere teknologier, hvor affaldsprodukter indeholdende CO_2 oparbejdes til flybrændstof gennem anvendelse af bl.a. grøn brint. Den biogene CO_2 kan være i form af madolie eller på ren form fra f.eks. CO_2 -fangst-anlæg.

⁷ Lovens definition af PtX-anlæg er "Teknisk installation, som anvender elektricitet til produktion af brint på grundlag af elektrolyse og eventuelt konverterer den producerede brint til brændstoffer, kemikalier eller andre materialer".

Ammoniak (NH_3) produceres i en ammoniaksyntese, hvor brint (H_2) og kvælstof (N_2) blandes under højt tryk og høj temperatur. Herefter udkondenseres ammoniakken ved køling. Kvælstof kan produceres ved at udvinde den fra den atmosfæriske luft i et luftseparationsanlæg.

Således ville den muliggjorte PtX-udvikling med udkast til bekendtgørelse kunne omfatte følgende anlæg inden for energiparken:

- › Brændselsproduktion i
 - › Elektrolyseanlæg
 - › Metanolsyntese med destillationskolonner
 - › Ammoniaksyntese
 - › SAF-anlæg

- › Råvarer
 - › Vandrensningsanlæg til rent vand (H_2O)
 - › Fangst-anlæg til biogen kuldioxid (CO_2)
 - › Luftseparationsanlæg Kvælstof (N_2)

- › Støttefunktioner
 - › Transformerstation (intern)
 - › Køleanlæg
 - › Kompressorer
 - › "Flare" til afbrænding af procesgasser

- › Oplagsfaciliteter
 - › Brint
 - › Metanol
 - › CO_2
 - › Kvælstof
 - › Ammoniak
 - › SAF

Herudover vil realiseringen af en energipark af det påtænkte omfang omfatte administrationsbygninger, interne veje, tankningsfaciliteter, parkeringsfaciliteter, regnvandshåndtering, afskærmning og belysning.

Endvidere muliggøres der med udkast til bekendtgørelse etablering af erhverv. Dette kunne f.eks. være erhverv, der kan drage nytte af nærhed til PtX-anlæg i energiparken. Foruden de førnævnte anlæg kan dette være virksomheder, der kan levere råvarer til PtX-anlæg, herunder vand til brintproduktionen eller CO_2 fra biogene kilder. Det kan f.eks. også være virksomheder, der kan drage nytte af restprodukter fra PtX-anlæggene, herunder store mængder overskudsvarme.

3.3 Energiparkens areal

3.3.1 Beskrivelse af de berørte arealer

Det foreslåede areal anvendes i dag hovedsageligt til landbrugsjord i omdrift.

Energiparkens areal omfatter kortlagte naturarealer efter naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Grydeå, der forløber gennem energiparken i nord/sydgående retning, samt sø, hede, overdrev og mose. Det omfatter endvidere udpegning for økologisk forbindelse, fredskov samt spredte læhegn. Områdets naturkvaliteter og påvirkningen heraf beskrives i kapitel 6.

Energiparkens areal omfatter endvidere udpegning for bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab samt fredede gravhøje⁸ og beskyttede diger. Disse vil blive beskrevet under kapitel 15 og 16 og hhv. landskab og kulturarv.

Inden for energiparken ligger der i dag 16 boliger.

3.3.2 Nuværende planforhold

Energiparkens areal ligger i dag i landzone. Den udpeges uden tilknytning til eksisterende byzone, idet de nærmeste arealer omfattet af byzone ligger ca. 1,5 km mod vest i landsbyen Idom samt ca. 2,5 km mod øst i byen Holstebro.

Hovedparten af energiparken er i dag ikke omfattet af lokalplaner. Et mindre areal mod øst er dog omfattet af lokalplan nr. 329 for "Vindmøllepark ved Idomlundvej, Idom" fra 1998. Inden for det arealmæssige overlap muliggør lokalplanen etablering af en vindmølle, der i dag er opført – se Figur 3-2.

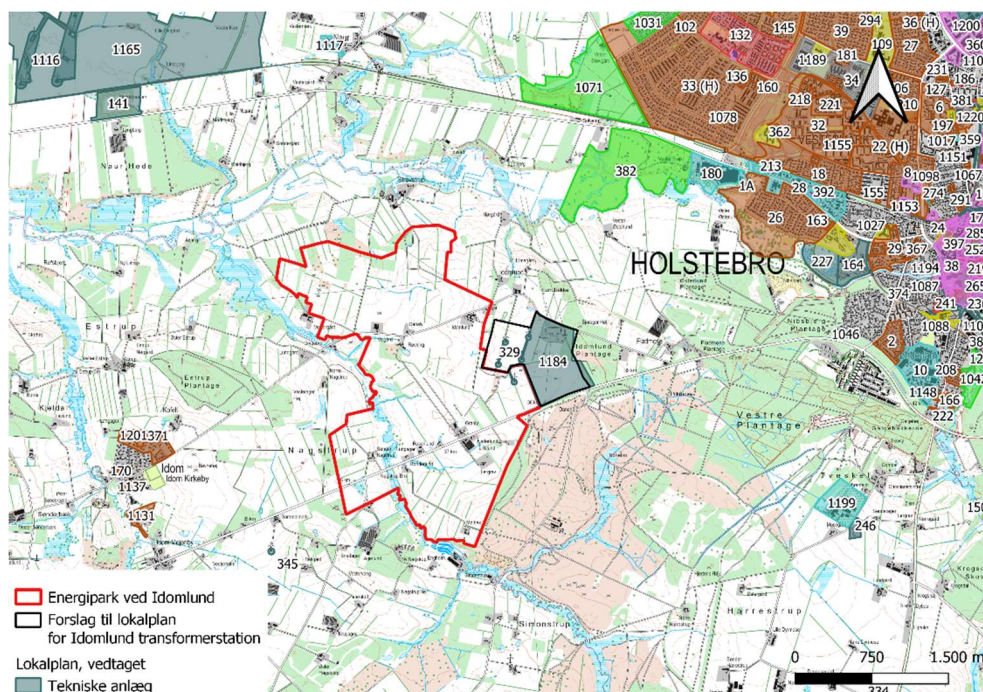
Endvidere grænser energiparken op til lokalplan nr. 1184 om "område til tekniske anlæg ved Idomlund" fra 2019, der muliggør udbygning af Idomlund Transformerstation. På det tidspunkt, hvor nærværende miljørapport udarbejdes, pågår der lokalplanproces for en yderligere udvidelse af transformerstationen.

Holstebro Kommune har igangsat en overordnet helhedsplanlægning for udvikling af PtX-erhverv nær transformerstationen ved Idomlund. Helhedsplanlægningen omfatter arealet, som der ønskes udpeget til energipark og forventes vedtaget gennem kommuneplantillæg. Den udarbejdes for at sikre tværgående hensyn i fremtidig lokalplanlægning og sagsbehandling af konkrete projekter, herunder planlægning af forsyningskorridorer og anden infrastruktur, vejadgang samt hensynet til borgere, lokalsamfund, landskabet og naturen i området.

3.3.3 Anvendelse af lovmæssige lempelser

I Tabel 3-1 vises de ændrede rammer, som bekendtgørelsen muliggør og relevansen af de enkelte muligheder for arealet udpeget til energipark ved Idomlund.

⁸ Herunder fredning nr. 04280.00 "Idomlund Gravhøje" af d. 6. december 1967.

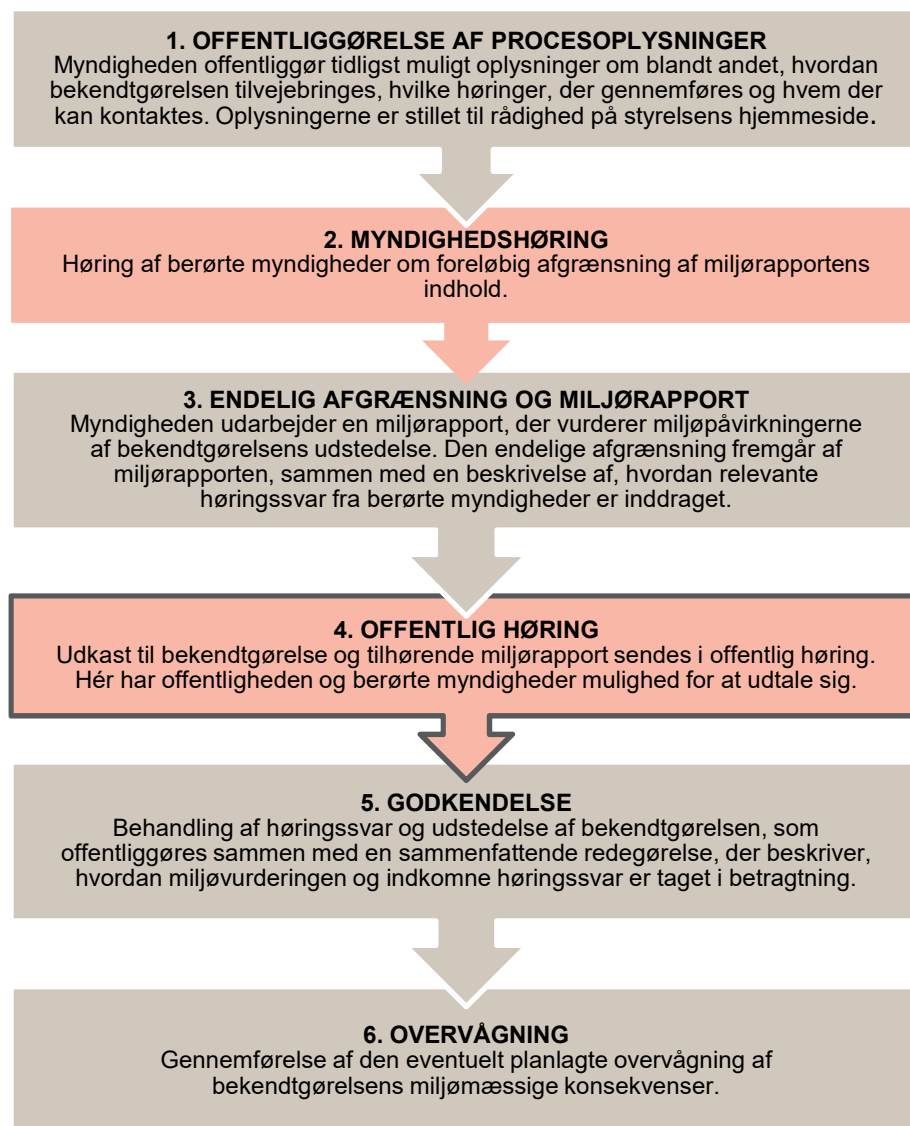
Figur 3-2 Energiparken ved Idomlund i relation til gældende planlægning samt forslag til fremtidig lokalplan for Transformestationen ved Idomlund.

Tabel 3-1 Oversigt over ændrede planmæssige muligheder og relevansen for energipark ved Idomlund.

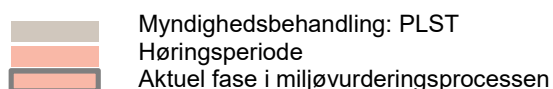
Ændrede planmæssige muligheder inden for arealer udpeget som energipark	Aktuelle planforhold inden for arealet til energipark ved Idomlund
1 Etablering af energiparkanlæg i kystnærhedszonen uden planmæssig eller funktionel begrundelse.	Ikke relevant. Arealet ligger ikke i kystnærhedszonen.
2 Udlægning af byzone til PtX og erhverv uden tilknytning til eksisterende byzone.	Relevant. Arealet ligger i landzone uden direkte tilknytning til byzone.
3 Etablering af vindmøller og solceller inden for gældende fredninger.	Ikke relevant. Bekendtgørelsen vedrører ikke vindmøller eller solceller.
4 Etablering af energiparkanlæg inden for sø- og åbeskyttelseslinjen.	Ikke relevant. Søer og vandløb indenfor arealet afkaster ikke beskyttelseslinjer.
5 Etablering af energiparkanlæg inden for skovbyggelinjen.	Ikke relevant. Arealet omfatter ikke arealer indenfor skovbyggelinje.
6 Etablering af energiparkanlæg inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.	Relevant. Arealet omfatter fredede fortidsminder med beskyttelseslinje.
7 Etablering af energiparkanlæg inden for kirkebyggelinjen.	Ikke relevant. Arealet er ikke omfattet af kirkebyggelinje.
8 Ophævelse af fredskovsplikten.	Relevant. Arealet omfatter et mindre område med fredskov mod nord.
9 Etablering af energiparkanlæg i fredskov.	Relevant. Arealet omfatter et mindre område med fredskov mod nord.
10 Ændring af sten- og jorddiger.	Relevant. Arealet omfatter to diger mod øst samt et dige mod sydvest.

4 Lovgrundlag og proces

PLST har vurderet, at bekendtgørelsen er omfattet af krav om miljøvurderingspligt efter miljøvurderingslovens afsnit II, da den udarbejdes inden for fysisk planlægning og arealanvendelse og fastlægger rammerne for anlægstilladelser til projekter inden for energiparken, der er omfattet af samme lovs bilag 1 eller 2. Det betyder, at der skal gennemføres en miljøvurdering og udarbejdes en miljørapport. Miljøvurderingsprocessen er illustreret i Figur 4-1 nedenfor.

Figur 4-1: Grafisk oversigt over faserne i miljøvurderingsprocessen.

4.1 Høring af berørte myndigheder

Afgrænsningsrapporten har været i høring hos berørte myndigheder i perioden fra d. 30. august til d. 13. september 2024, om bemærkninger til omfanget og indholdet af miljørapporten. De hørte myndigheder var:

- › Miljøstyrelsen
- › Naturstyrelsen
- › Slots- og Kulturstyrelsen
- › Landbrugsstyrelsen
- › Energistyrelsen
- › Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- › Trafikstyrelsen
- › Vejdirektoratet
- › Beredskabsstyrelsen
- › Holstebro Museum
- › Holstebro Kommune
- › Region Midtjylland
- › Energinet Eltransmission

Høringen gav mulighed for at stille forslag om miljøforhold, der burde belyses og vurderes i miljøvurderingen, og forslag til målsætninger, der også burde inddrages i miljøvurderingen.

Der er indkommet i alt 6 sammenfattende høringssvar fra de berørte myndigheder. Nedenfor er der redegjort for, hvordan høringssvarenes indhold behandles i miljørapporten.

1) Miljøstyrelsen har indsendt en række selvstændige høringssvar fra afdelinger, der fremgår nedenfor:

Afdelingen "Arter og Naturbeskyttelse" ønsker at udpegninger for "Grønt Danmarkskort" og fredede arter indgår i miljøvurderingen. Afdelingen påpeger endvidere risikoen for at misse tilstedeværelsen af visse arter ved at basere miljøvurderingen på eksisterende data fremfor feltundersøgelser. Afslutningsvist belyser afdelingen behovet for at vurdere påvirkningen af Natura 2000 samt kumulative påvirkninger.

- › **Behandling:** Forholdet til fredede arter, grønt danmarkskort, Natura 2000 og kumulative påvirkninger indgår i kapitlerne 6, 7 og 18. Det vurderes som proportionelt og fagligt korrekt at ikke udføre besigtigelser for miljøvurderingen af bekendtgørelsen, hvis detaljeringsniveau og regulering er meget overordnet, idet bekendtgørelsen ikke er byggetsgivende, og idet den opfølges af både fysisk planlægning og sagsbehandling af konkrete projekter, hvortil der udføres og er igangsat fysiske besigtigelser.

Afdelingen "Fredninger, Landskab og Skov" påpeger at fredningen af gravhøje ikke kun vedrører gravhøjene alene men også de omkringliggende, friholdte arealer som landskabelige elementer.

- › **Behandling:** Påvirkning af fortidsmindebeskyttelseslinjen og arealerne indenfor disse vurderes i kapitel 15 om landskab og visuelle forhold.

Afdelingen "Hav og Vandmiljø" ønsker vurdering af påvirkningen af målsatte vandforekomster, der baseres på miljøstatus af de berørte forekomster af overfladevand og grundvand med udgangspunkt i de kvalitetselementer, der konstituerer god tilstand. Endvidere anbefales det at redegøre for forholdet til havstrategien.

- › Behandling: Der indgår en vurdering af overfladevand, grundvand og havmiljø i kapitlerne 10 og 11 efter vurderingskriterierne i indsatsbekendtgørelsen.

Afdelingen for administration af skovloven gør opmærksom på, at der er registreret fredskov indenfor energiparkens areal, og at det vil forudsætte dispensation i medfør af skovlovens bestemmelser for at etablere PtX-anlæg indenfor disse arealer.

- › Håndtering: Skovarealerne indgår i miljøvurderingen. Skovens værdi for biologisk mangfoldighed indgår i kapitel 6.

Afdelingen "Virksomheder" foreslår, at miljørapportens afgrænsning udvides til at omhandle jordforurening, idet senere konkrete anlæg forventeligt vil oplagre og håndtere stoffer, der selvstændigt kan udgøre en risiko for jordforurening. Endvidere udtrykkes der ønske om beskrivelse af risiko for domino-effekter.

- › Behandling: Bekendtgørelsen regulerer ikke, om der vil blive oplagret relevante stoffer for jordforurening, og ej heller i hvilke mængder eller hvordan sådanne stoffer i så fald vil blive håndteret. Forholdet vedrører sig alene til senere konkrete projekter, som der i medfør af miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesbekendtgørelsen ikke kan meddeles tilladelse til, hvis de udgør en risiko for ny jordforurening. Risiko for jordforurening indgår derfor ikke i miljøvurderingen af bekendtgørelsen, idet denne vurdering udskydes til den senere, mere projektnær regulering. Risikoen ved at placere flere risikovirksomheder i samme område indgår i kapitel 17 om risiko for ulykker.

Afdelingen "Åben Land, Landskab og Skov" udtrykker ønske om, at udpegninger for større sammenhængende landskab indgår i landskabsvurderingen.

- › Behandling: Forholdet til større sammenhængende landskab indgår i kapitel 15 om landskab og visuelle forhold.

2) Landbrugsstyrelsen opfordrer PLST til, at der i udarbejdelsen af bekendtgørelsen tages stilling til, om energiparkens arealer påtænkes reetableret som landbrugsjord, når/hvis anvendelsen som energipark ophører.

- › Høringssvaret vedrører bekendtgørelsens indhold og retsvirkning, og det påvirker således ikke miljøvurderingens afgrænsning.

3) Energistyrelsen og Energinet Eltransmission påpeger samlet, at det foreslåede areal til energipark overlapper med både eksisterende og planlagte forsyningslinjer. Der ønskes hensyn til sikkerhed/respektzoner, samt at fremtidige tilslutninger til transformestation Idomlund eller udvidelse heraf ikke hindres af energiparken. Det ønskes også, at nærheden til kritisk el-infrastruktur indgår i risikovurderingen af for energiparken virksomheder.

- › Behandling: Forholdet til kritisk infrastruktur miljøvurderes i kapitel 14 om materielle goder og i kapitel 17 om risiko for ulykker.

4) Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse gør opmærksom på, at det i bekendtgørelsen udpegede areal til energipark grænser op til Holstebro Øvelsesplads, Skydebaner og Depot. Der gøres opmærksom på, at energiparken ikke må hindre operationel brug af øvelsespladsen, samt at energiparken skal planlægges, så den ikke påvirkes af skydning, sprængning, flyvning og/eller kampvognskørsel indenfor øvelsesterrænet.

- › Behandling: Forholdet til ”Holstebro Øvelsesplads, Skydebaner og Depot” vil indgå i kapitel 14 om materielle goder, der bl.a. omfatter kritisk infrastruktur.

5) Trafikstyrelsen noterer sig, at afgrænsningsnotatet ikke omhandler luftluftfart, men oplyser i samme høringssvar, at den vurderer luftfart som et ikke-væsentligt miljøforhold. Der udtrykkes ønske om, at NaviAir høres.

- › Behandling: Den nuværende afgrænsning af kapitel 9 om trafik bibeholdes, idet bekendtgørelsen ikke regulerer byggehøjder eller forhold, der ville kunne påvirke luftfart. Såfremt der i senere planer eller konkrete projekter ønskes etableret relevante anlæg for luftfartstrafik, såsom høje strukturer eller anlæg til flaring, vil luftfart skulle indgå i vurderingen heraf. PLST har hørt Trafikstyrelsen i sin funktion som bredere trafikmyndighed, hvis ressortområde også omfatter luftfartsloven. Idet bekendtgørelsen ikke påvirker luftfartsforhold, betragtes NaviAir ikke som berørt myndighed, og de er derfor ikke blevet hørt. Virksomheden vil dog blive hørt i den senere offentlige høring af bekendtgørelsen med tilhørende miljørapport, ligesom det ikke kan udelukkes, at den vurderes som berørt myndighed i senere planlægning eller konkrete projekter, hvis der hér planlægges for forhold, der kan påvirke luftfartsforhold.

6) Holstebro Kommune præciserer, at der ikke udarbejdes en egentlig helhedsplan for Energiparkens nærområde, men at der snarere sikres en helhedsplanlægning gennem udstedelse af kommuneplantillæg.

- › Behandling: Det vil fremgå i miljørapporten, at kommunens helhedsplanlægning sikres gennem tillæg til Holstebro Kommuneplan.

På baggrund af høringen er der foretaget en mindre omfangsrig tilretning af den foreløbige afgrænsning for de relevante miljøfaktorer fra høringen. Konkret er der truffet beslutning om at vægte forholdet til Holstebro Øvelsesplads højere i kapitel 14 om materielle goder.

4.2 Afgrænsning, vurdering og metode

I afgrænsningsrapporten er de miljøfaktorer, der sandsynligvis vil blive påvirket af udstedelse af bekendtgørelsen, identificeret og fastlagt.

Det er i afgrænsningsrapporten vurderet, at bekendtgørelsen ikke selvstændigt medfører væsentlige indvirkninger på miljøfaktoren ”jordbund og jordarealer”.

I Tabel 4-1 er der med udgangspunkt i afgrænsningsnotatet og de indkomne høringssvar udarbejdet en sammenfatning for, hvordan de resterende miljøfaktorer fra miljøvurderingslovens § 1 påvirkes, samt med hvilken metode denne påvirkning vil blive belyst i miljørapporten.

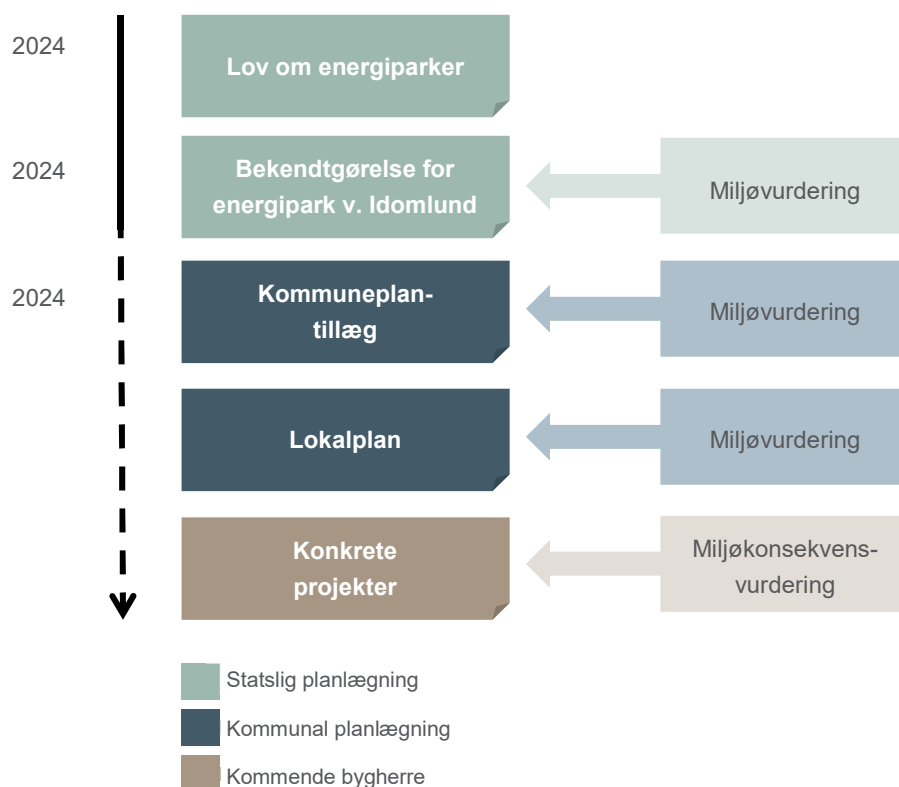
Tabel 4-1 Sammenfattende beskrivelse af de miljøfaktorer, der kan blive væsentligt påvirket af bekendtgørelsen for energipark ved Idomlund, samt hvordan den mulige påvirkning vil blive vurderet i miljørapporten. Ændringer i afgrænsningen, som er foretaget på baggrund af høring af berørte myndigheder, er markeret med *rød*.

Miljøfaktor	Mulig påvirkning	Metode
Biologisk mangfoldighed	<ul style="list-style-type: none"> › Ændret tilstand af § 3-kortlagte naturtyper › Inddragelse eller påvirkning af levesteder for bilag IV-arter. › Direkte påvirkning af bilag IV-arter, fredede og sjældne arter. › Inddragelse af økologisk forbindelse 	Overordnet vurdering ud fra tilgængelig viden fra elektroniske databaser om naturtypers udbredelse og fund af arter.
Natura 2000	<ul style="list-style-type: none"> › Påvirkning af udpegningsgrundlaget for N2000-områder. 	Overordnet væsentlighedsvurdering ud fra den tilgængelige viden om områdernes tilstand og udpegningsgrundlag.
Støj	<ul style="list-style-type: none"> › Påvirkning af nærområdet med virksomhedsstøj af tekniske anlæg. 	Kvalitativ vurdering, der baseres på områdets generelle støjfølsomhed i relation til erfaringer fra etablering af PtX-virksomheder.
Trafik	<ul style="list-style-type: none"> › Påvirkning af fremkommelighed og sikkerhed på nærliggende vejnet. 	Overordnet vurdering med udgangspunkt i karakteren af de forventelige transportveje samt tilgængelig viden om deres kapacitet.
Grundvand	<ul style="list-style-type: none"> › Påvirkning af grundvandsressourcens målopfyldelse. 	Overordnet, kvalitativ vurdering, der baseres på den tilgængelig viden om grundvandsressourcens nuværende tilstand.
Overfladevand	<ul style="list-style-type: none"> › Påvirkning af målopfyldelse af vandløb, søer og kystvand. › Påvirkning af havmiljøet gennem udledninger til vandløb 	Overordnet, kvalitativ vurdering, der baseres på den tilgængelig viden om vandområdernes nuværende tilstand.
Luft	<ul style="list-style-type: none"> › Punktkilder med udledning af forurenende stoffer fra PtX-anlæg og erhverv. 	Kvalitativ vurdering af, hvordan energiparken principielt kan påvirke luftkvalitet.
Klima og ressourceeffektivitet	<ul style="list-style-type: none"> › Direkte og indirekte udledning af drivhusgasser til etablering af energiparken › Indirekte reduktion af den globale udledning af drivhusgasser ved anvendelse af grønne brændsler. 	Overordnede, kvalitative vurderinger af udledningerne af drivhusgasser tilknyttet etablering og drift af en energipark med PtX.
Materielle goder	<ul style="list-style-type: none"> › Ændret arealanvendelse og jobskabelse › Inddragelse af arealer med kritisk infrastruktur. 	Overordnet vurdering af tabet af landbrugsjord og ændringer i jobskabelse. Vurdering af om energiparken konflikter med eksisterende eller planlagte forsyningsledninger <i>samt militære anlæg</i> .
Landskab og visuelle forhold	<ul style="list-style-type: none"> › Inddragelse af arealer omfattet af landskabsudpegninger. › Etablering af PtX indenfor beskyttelseslinjer › Energiparkens synlighed i landskabet. 	Overordnet vurdering af påvirkning af landskabsudpegninger, beskyttelseslinjer og landskabselementer, samt om energiparken må forventes at få stor synlighed.
Kulturarv	<ul style="list-style-type: none"> › Inddragelse af arealer med fortidsminder og beskyttede diger. › Tab af arkæologiske interesser. 	Overordnet kvalitativ vurdering, der baseres på omfanget og placeringen af de kulturarvsinteresser.

Risiko for ulykker	› Produktion og håndtering af farlige stoffer omfattet af risikobekendtgørelsen.	Overordnet kvalitativ vurdering, der baseres på godkendelsesprocessen for risikovirksomheder samt afstanden til følsom anvendelse.
Kumulative effekter	› Kumulativ påvirkning med andre planer og projekter	Overordnet og kvalitativ vurdering, der tager udgangspunkt i bredere samfundsmæssige tendenser.

4.3 Videre proces for miljøvurdering

Miljørapportens vurderinger vil omhandle de muligheder, som bekendtgørelsens udpegning af energiparken ved Idomlund afstedkommer (se afsnit 5.1). For hovedparten af miljøvurderingerne vil påvirkningerne dog afhænge af, hvordan bekendtgørelsens rammer udmøntes i senere fysisk planlægning samt i konkrete projekter. Bekendtgørelsen udstedes som del af en større proces for etablering af energiparker, hvori miljøvurderingslovens bestemmelser finder anvendelse på flere niveauer – se Figur 4-2. Således skal miljørapportens konklusioner ses som et bidrag til en række af beslutninger og miljøvurderinger, der samlet set skal oplyse borgere og beslutningstagere. Såfremt der træffes beslutning om at udstede bekendtgørelsen, vil nærværende miljørapports konklusioner derfor kunne bidrage til mere oplyst kommunal planlægning samt miljøvurdering heraf.

Figur 4-2 Oversigt over processen for etablering af energiparker med tilhørende miljøvurdering.

5 Tilgang og metode

Miljøvurderingen gennemføres som en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang bekendtgørelsen forventes at medføre væsentlige indvirkninger på de udpegede miljøfaktorer, som er identificeret i afgrænsningsnotatet.

5.1 Detaljeringsgrad og data

Ifølge miljøvurderingsloven skal en miljørapport indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges med gængse miljøvurderingsmetoder og under hensyntagen til den aktuelle viden samt planens detaljeringsgrad og placering i planhierarkiet.

Miljørapportens vurderinger foretages derfor på et overordnet detaljeringsniveau, der afspejler detaljeringsniveauet i bekendtgørelsen, der udgør en strategisk beslutning højt oppe i planhierarkiet uden nærmere angivelse af disponering eller drift af energiparken.

Rapportens vurderinger vil som udgangspunkt være kvalitative og overordnede, idet der ikke foreligger detaljeret viden om anlæg, der kan danne grundlag for f.eks. emissionsberegninger, risikoberegninger eller visualiseringer. Idet der vurderes at være mange og diverse udfaldsrum inden for rammerne af bekendtgørelsens regulering, vurderes det som proportionelt at afvente med f.eks. naturbesigtigelser, vandprøver og andre målinger, til der foreligger mere konkrete planer for, hvordan bekendtgørelsens muligheder ønskes udnyttet.

Udkast til bekendtgørelse indeholder bestemmelser for en konkret geografi ved Idomlund, og derfor vil vurderingerne tage udgangspunkt i områdets gældende forhold, herunder områdets anvendelse, afstand til naboer samt landskabelige og naturmæssige kvaliteter.

I vurderingerne af, hvordan en energipark kan påvirke omgivelserne, vil viden fra kendte projekter inden for PtX-teknologi blive inddraget. Der vil endvidere blive skelet til gængse afstandskrav.

5.2 Overordnet metode

Det vil for hver miljøfaktor blive vurderet, om udstedelse af bekendtgørelsen kan afstedkomme en væsentlig påvirkning. Vurderingen af væsentlighed er bred i sin definition og omfatter foruden direkte påvirkninger også (hvor det er relevant) sekundære, kumulative, synergistiske, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende og midlertidige påvirkninger. Positive såvel som negative virkninger indgår også i den samlede vurdering. I vurderingen af væsentlighed indgår også betragtninger om påvirkningens omfang og karakter såvel som områdets følsomhed.

For hver miljøfaktor anvendes følgende tværgående terminologi afslutningsvist til at beskrive påvirkningens væsentlighed:

- › **Væsentlig** påvirkning: Der forekommer mulige påvirkninger, som har et stort omfang og/eller langvarig karakter, er hyppigt forekommende eller sandsynlige. Muligheder for at imødegå, formindske eller afværge væsentlige påvirkninger beskrives.
- › **Moderat** påvirkning: Der vurderes en påvirkning af længere varighed med lokal, regional eller national udbredelse. Tilpasning af planen kan overvejes.

- › **Ingen** eller **ubetydelig** påvirkning: Der forekommer ingen indvirkning på miljøet eller der forekommer sandsynlige mindre påvirkninger, som er lokalt afgrænset, ikke-komplekse, kortvarige eller uden langtidseffekt og dermed ubetydelige.

Vurderingen af påvirkninger på Natura 2000-områder, bilag IV-arter og målsatte vandområder samt havstrategiens miljømål vurderes selvstændigt, ud fra de vurderingsparametre, som følger af henholdsvis habitatdirektivet, vandrammedirektivet og havstrategidirektivet.

Det er vigtigt at understrege, at der på dette overordnede vurderingsniveau alene konkluderes på mulige påvirkninger indenfor udfaldsrummet for realisering af bekendtgørelsens planmæssige muligheder. Hvorvidt der i praksis vil indtræffe en væsentlig påvirkning vil for en række vurderinger afhænge af den videre fysiske planlægning samt forslag til konkrete projekter inden for energiparkens rammer, der tillige er omfattet af miljøvurderingslovens bestemmelser.

5.3 Alternativer

Miljørapportens vurderinger vil tage udgangspunkt i de planmæssige muligheder, som den statslige udpegnings af en energipark medfører inden for arealet ved Idomlund (se Figur 3-1), samt den direkte såvel som indirekte virkning, som udpegningsen kan afstedkomme i fremtidig planlægning og forslag til konkrete projekter.

Idet arealet ikke ligger i direkte tilknytning til eksisterende byzone, vil der som udgangspunkt ikke uden bekendtgørelsen kunne realiseres en energipark i det ønskede omfang og med både PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse. Derfor vil miljørapporten vægte vurderingerne op mod et reference-scenarie (også kaldet 0-alternativ), hvor der ikke realiseres en energipark.

Der vil i miljørapporten ikke indgå andre alternativer end referencescenariet.

5.4 Andre planer og programmer

Der er identificeret en række planer og projekter, som bekendtgørelsen kan agere kumulativt sammen med, og som der vil blive vurderet på i kapitel 18:

- › Helhedsplanlægning for udvikling ved Idomlund
- › Udbygning af transformerstation Idomlund samt ledninger hertil
- › VE-projekter nær transformerstation Idomlund
- › Brintledning nær transformerstation Idomlund

Endvidere er der identificeret følgende love og planer med miljømålsætninger, som bekendtgørelsen kan bidrage til opfyldelse af, og som der vil blive vurderet på i kapitel 19:

- › Klimaloven og nationale målsætninger i medfør heraf
- › FNs verdensmål
- › Holstebro Kommuneplan
- › Vandområdeplanerne
- › Den danske Havstrategi

6 Biologisk mangfoldighed

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "biologisk mangfoldighed" til at omhandle ændret tilstand af § 3-kortlagte naturtyper, påvirkning af grønne korridorer samt inddragelse eller påvirkning af levesteder for bilag IV-arter samt fredede og sjældne arter.

6.1 Lovgrundlag og miljømål

6.1.1 § 3-kortlagte naturtyper

Jævnfør naturbeskyttelseslovens § 3⁹ må der ikke foretages ændringer i tilstanden af søer med et overfladeareal større end 100 m² såvel som heder, moser, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i § 3, stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Desuden er visse vandløb beskyttede jf. naturbeskyttelseslovens § 3.

6.1.2 Grønne korridorer

Grønt Danmarkskort er en del af planloven og har som formål at samle kommunernes naturtemaer i ét sammenhængende netværk. Holstebro Kommune har udpeget økologiske forbindelser og områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, som fremgår af Holstebro Kommuneplan 2021-2033. Generelt gælder det, at de udpegede arealer friholdes for ændringer i arealanvendelsen, herunder indgreb i form af byvækst, veje og andre tekniske anlæg, der kan forringe naturindholdet eller forringe levesteder og spredningsveje for vilde planter og dyr. I denne miljørapport betegnes økologiske forbindelser og områder med naturbeskyttelsesinteresser samlet som "grønne korridorer".

6.1.3 Fredskov

Skovlovens § 1¹⁰ har til formål at bevare og værne om landets skove og hertil forøge skovarealet. Fredskovspligtige arealer omfattes af restriktioner for at sikre, at de opretholdes som skov. Hvis der skal etableres bebyggelse, anlæg eller gennemføres terrænændringer, skal der gives en forudgående dispensation fra Miljøstyrelsen.

6.1.4 Beskyttede arter

EU habitatdirektivet fra 1992 har til formål at fremme biodiversiteten i medlemslandene ved at definere en fælles ramme for beskyttelsen af naturtyper og arter, der er opført på direktivets bilag I (naturtyper) og bilag II (dyre- og plantearter). En række dyre- og plantearter er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Disse dyrearter omtales i daglig tale som bilag IV-arter og dækker over en lang række forskellige dyr som f.eks. alle arter af hvaler, alle 17 danske arter af flagermus, odder, ulv, hasselmus og birkemus, samt flere arter af padder, flere arter af insekter, krybdyr, bløddyr og arter af fisk.

⁹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. LBK nr. 240 af 13/03/2019.

¹⁰ Bekendtgørelse af lov om skove. LBK nr. 690 af 26/05/2023.

For dyrearter omfattet af bilag IV indebærer beskyttelsen et forbud mod:

- › 1) Forsætligt indfangning eller drab,
- › 2) Forsætlig forstyrrelse, især når de yngler eller overvintrer,
- › 3) Opbevaring,
- › 4) Transport m.m.
- › 5) At yngle- og rasteområder beskadiges eller ødelægges.

En række fuglearter er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet, som forpligter EU's medlemslande til at bevare udvalgte fuglearter, der er karakteristiske, sjældne eller truede. Fuglebeskyttelsesdirektivet omfatter over 170 arter eller underarter. Af dem findes ca. 80 arter i Danmark. De beskyttede fuglearter er opført på direktivets bilag I, jf. direktivets artikel 4, stk. 1.

Jf. artsfredningsbekendtgørelsen¹¹ er en række arter, herunder de fleste fuglearter samt alle krybdyr og padder, som i vild tilstand har deres naturlige ophold i Danmark, beskyttede mod bl.a. forsætligt drab og indfangning. Der er desuden forbud mod at fælde træer med visse redere og spættehuller i bestemte perioder.

6.2 Metode

Der er foretaget en digital kortlægning af planlagte grønne korridorer, kortlagte § 3-beskyttede naturtyper (herunder vandløb) og udpegede Natura 2000-områder. Med udgangspunkt i områdets naturlige karakteristika er der endvidere foretaget en digital kortlægning af mulige levesteder for bilag IV-arter.

Der er yderligere foretaget en indsamling af eksisterende og tilgængelig viden om den biologiske mangfoldighed (naturregistreringer og artsfund) inden for energiparkens areal, baseret på data fra:

- › Arter.dk
- › Naturdata.miljoportal.dk
- › MiljøGIS

Den overordnede vurdering baseres på tilgængelig viden fra bl.a. ovennævnte elektroniske databaser om naturtypers udbredelse og fund af arter.

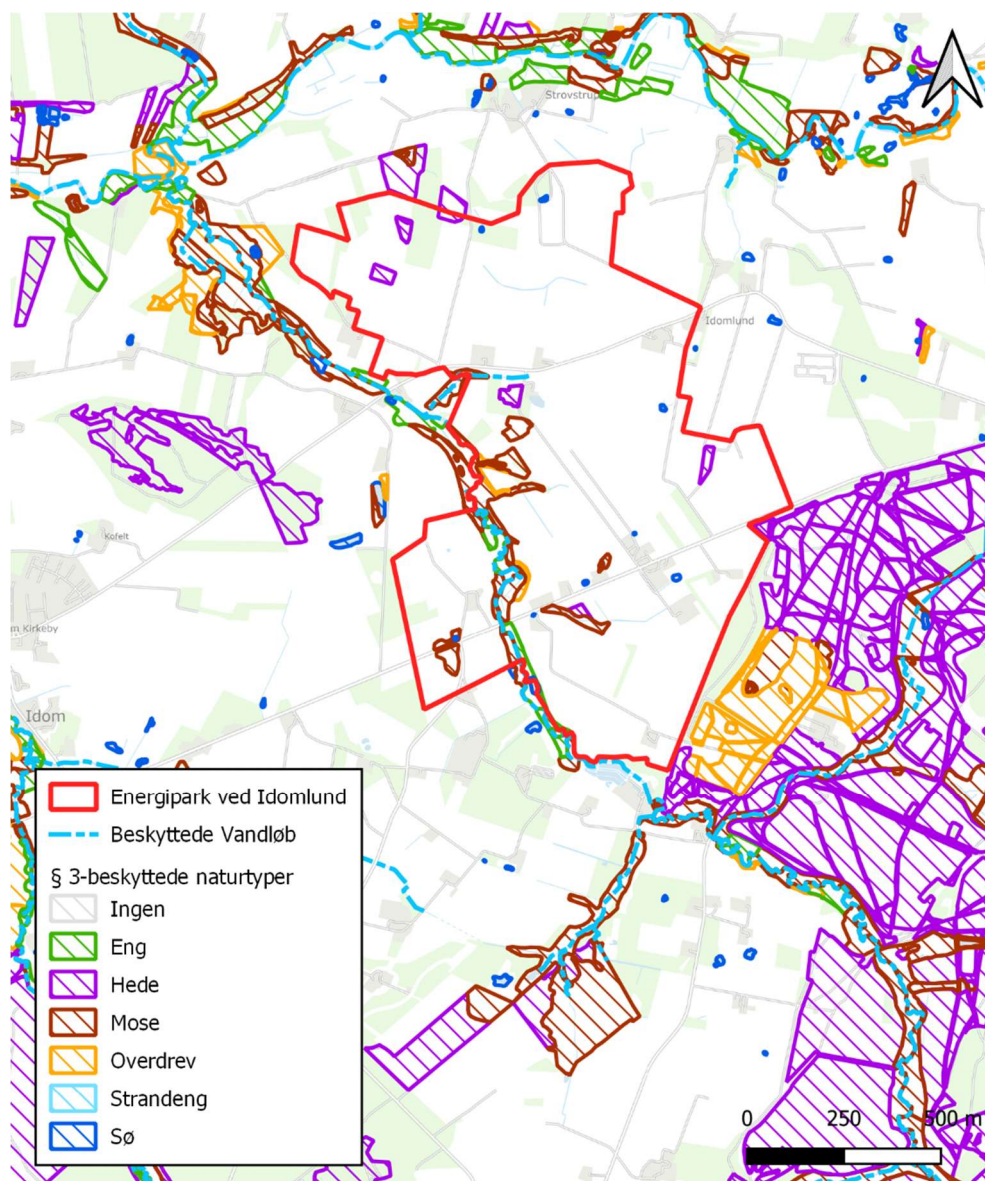
6.3 Miljøstatus

Arealet udpeget til energiparken ligger i et markdomineret område med generelt lavt naturindhold. Inden for arealet er der mellem de dyrkede marker levende hegn, krat, enkelte skovarealer samt § 3-beskyttede naturtyper, der kan udgøre levesteder for bilag IV-arter og øvrige arter.

¹¹ Bekendtgørelsen nr. 521 af 25/03/2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.

6.3.1 § 3-beskyttede naturtyper

Arealet udpeget til energipark indeholder forskellige § 3-beskyttede naturtyper, og derudover grænser flere § 3-områder op til arealet (se Figur 6-1).

Figur 6-1 § 3-beskyttede naturtyper indenfor og omkring energipark-udpegede areal.

I nedenstående ses antallet af områder inden for hver naturtype, der findes inden for arealet for energiparken.

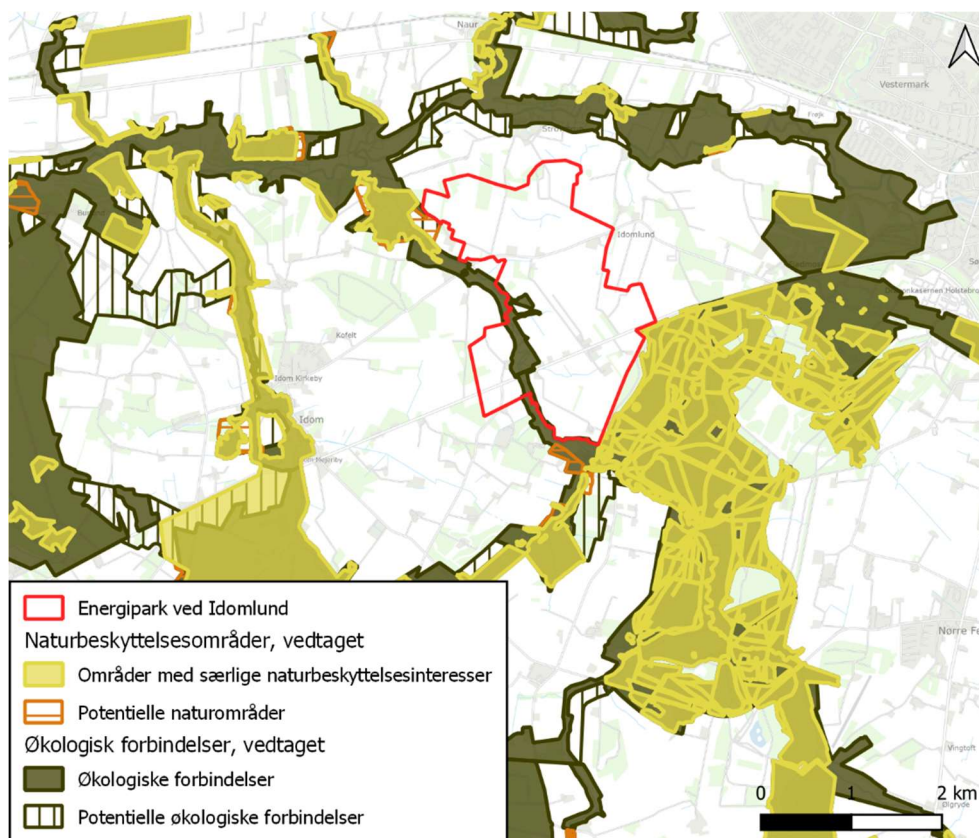
Tabel 6-1 Oversigt over antal § 3-beskyttede naturtyper inden for arealet til energiparken.

Naturtype	Antal
Vandløb	2
Eng	5
Hede	7
Mose	14
Overdrev	2
Strandeng	0
Sø	10
I alt	38

Størstedelen af de beskyttede naturtyper inden for arealet til energiparken er at finde i eller omkring Grydeå. Derudover er der især sydvest for energiparken en række større § 3-områder i forbindelse med Holstebro Øvelsesplads.

6.3.2 Grønne korridorer

I og omkring arealet udpeget til energipark, findes en række grønne korridorer i form af områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og økologiske forbindelser (se Figur 6-2).

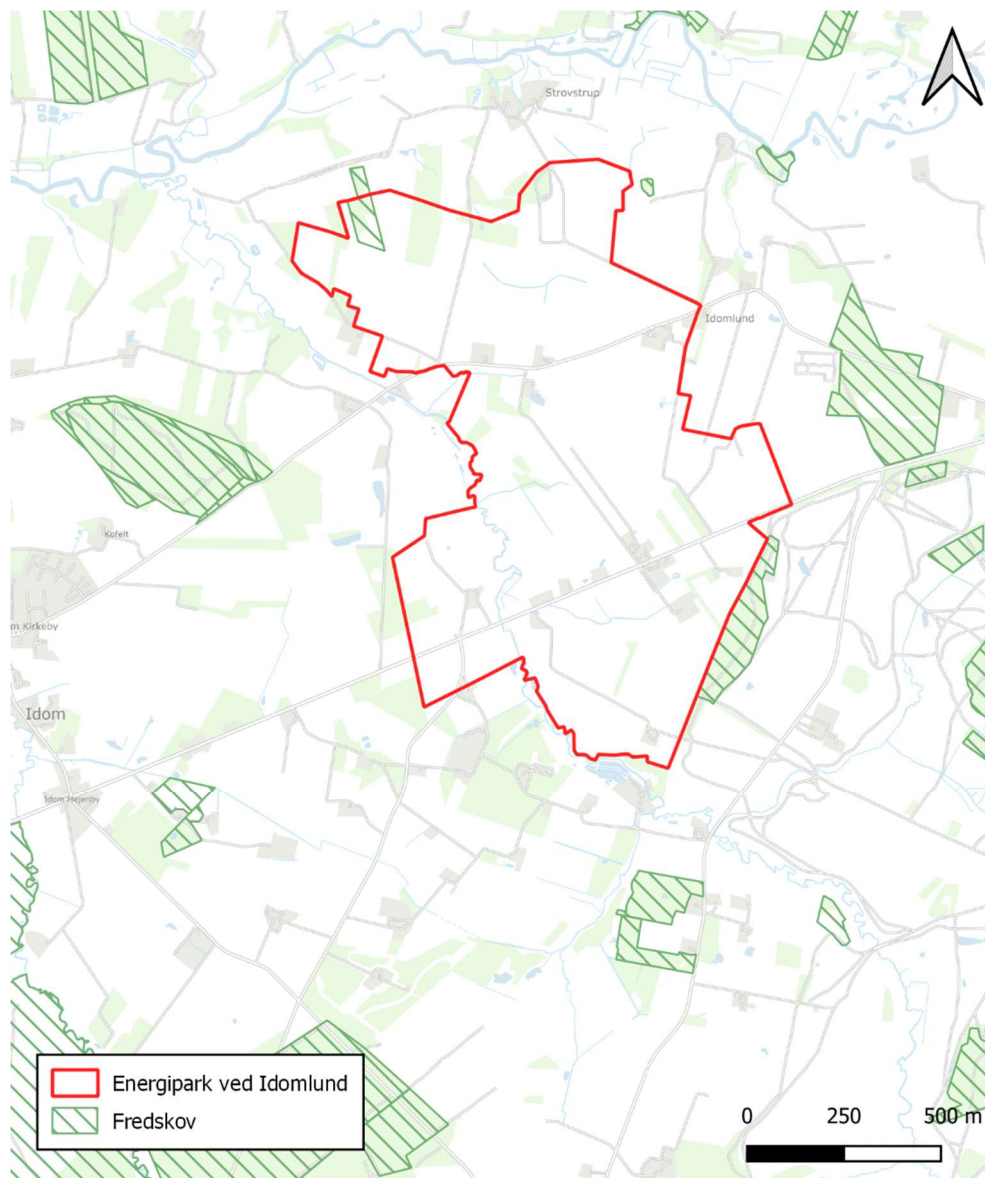

Figur 6-2 Kort over energiparkens afgrænsning samt områder udpeget til naturbeskyttelsesområder eller grønne korridorer.

Energiparken berører udelukkende økologiske forbindelser, men området er dog omkranset af de resterende beskyttelser på især den østlige og den vestlige del.

6.3.3 Fredskov

I og omkring arealet udpeget til energipark, er der en række fredskovsarealer (se Figur 6-3).

Figur 6-3 Kort over energiparken samt fredskovsarealer.

Energiparkens afgrænsning omfatter udelukkende et enkelt fredskovsareal i den nordlige del, og grænser op til et andet på den sydøstlige side. Inden for en relativ nær afstand ses en række andre arealer.

6.3.4 Bilag IV-arter

Energiparken placeres på et areal, der i udgangspunktet har en ringe kvalitet som levested for plante- og dyrearter, da området i store dele består af landbrugsjord i omdrift. Dog er der, som beskrevet ovenfor, en række § 3-beskyttede naturtyper inden for området samt mindre skovarealer, læhegn og krat, som kan udgøre levesteder for bilag IV-arter. I nedenstående Tabel 6-2 Tabel over samtlige bilag IV-arter, deres nærmeste tilstedeværelse samt vurdering af deres individuelle tilstedeværelse.

Tabel 6-2 Tabel over samtlige bilag IV-arter, deres nærmeste tilstedeværelse samt vurdering af deres individuelle tilstedeværelse.

Gruppe	Art	Kan forekomme inden for eller i nærheden af energiparken	Relevant i forhold til energiparken
Pattedyr	Flagermus	Vandflagermus, troldflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, damflagermus, brunflagermus er registreret inden for 10 km af energiparken (Arter.dk, 2024). Flagermus er mobile arter, der udnytter eks. træer, som er at finde inden for energiparken, og det kan derfor ikke udelukkes, at en eller flere flagermusarter er at finde i eller omkring energiparken.	Ja
	Hasselmus	Arten findes kun få steder i Danmark. Den nærmeste registrering af hasselmus er på Midsjælland omkring Kirke Hvalsø (DCE - Nationalt center for miljø og energi, 2019). Det vurderes derfor ikke at der er mulighed for spredning fra nærmeste kendte lokalitet til energiparken.	Nej
	Birkemus	Arten er registreret 1,4 km fra energiparkens afgrænsning ved Ørbæk og Vembvej (Arter.dk, 2024). Arten kan bevæge sig over større områder via bl.a. kornmarker, så med udgangspunkt i energiparken nuværende anvendelse, kan det derfor ikke udelukkes, at arten befinder sig i eller omkring energiparken.	Ja
	Odder	Arten er registreret 1,4 km fra energiparkens afgrænsning ved Ellebæk og Vembvej (Arter.dk, 2024). Arten bevæger sig ofte over større afstande via vandløb. Eftersom energiparken omfatter vandløb potentielt egnet for odderen, kan artens tilstedeværelse i eller omkring energiparken ikke udelukkes.	Ja
	Hvaler	energiparken dækker udelukkende over landområder samt et mindre vandløb, der ikke vurderes egnet til hvalarter. Af denne grund vurderes det, at alle hvalarters tilstedeværelse i eller omkring energiparken kan udelukkes.	Nej
	Bæver	Arten er registreret flere steder inden for energiparken ved Grydeå (Arter.dk, 2024).	Ja

	Ulv	Arten er registreret 7,1 km fra energiparkens afgrænsning ved Vester Bur (Arter.dk, 2024). Arten er yderst mobil og bevæger sig bland forskellige naturtyper, så artens tilstedeværelse i eller nært energiparken kan derfor ikke udelukkes.	Ja
Krybdyr	Markfirben	Arten er registreret inden for 0,5 km af energiparkens afgrænsning (Arter.dk, 2024). Dens spredte forekomst i Jylland samt dens udnyttelse af varierende naturtyper gør, at artens tilstedeværelse inden for energiparken ikke kan udelukkes.	Ja
Padder	Stor vand-salamander	Arten er registreret 6,3 km fra energiparkens afgrænsning ved Mejdal (Arter.dk, 2024). Arten yngler i vandhuller af varierende størrelser og befinder sig ellers i lysåbne naturtyper, som er at finde i eller omkring energiparken, hvorfor det vurderes, at dens tilstedeværelse ikke kan udelukkes.	Ja
	Klokkefrø	Klokkefrø har kun få levesteder i Danmark. Arten forekommer ved nærmeste registrering i området omkring Kalundborg og Eskebjerg Vesterlyng.	Nej
	Løgfrø	Arten forekommer i området nordøst for Holstebro, med en enkelt registrering foretaget af Miljøstyrelsen. Det vurderes ud fra afstand til nærmeste registreringer, at arten er usandsynlig at finde indenfor eller i umiddelbar nærhed af energiparken grundet ringe udbredelse i Østjylland.	Nej
	Løvfrø	Løvfrø forekommer i Jylland, om end sjældent på den vestlige side af israndslinjen. Der er enkelte registreringer på Fanø, samt syd for Hejnsvig. Arten vurderes ikke at forekomme indenfor eller i umiddelbar nærhed af energiparken.	Nej
	Spidssnudet frø	Arten er registreret 0,6 km fra energiparkens afgrænsning ved Grydeå. Dens tilstedeværelse kan derfor ikke udelukkes (Arter.dk, 2024). Grundet tilstedeværelsen af moseområder samt vandhuller i energiparken samt artens nærhed, kan artens tilstedeværelse inden for energiparken ikke udelukkes.	Ja

	Springfrø	Arten er i 2023 registreret 11,3 km fra energiparkens afgrænsning ved Hjerm af Struer kommune (Arter.dk, 2024). Registreringen ligger forholdsvis isoleret og langt fra øvrige registreringer. Springfrø forekommer primært øst for israndslinjen og er endnu ikke endeligt dokumenteret i Jylland, og det vurderes derfor, at den ovennævnte registrering er fejlagtig og kan derfor ses bort fra. Registreringen ved Hjerm vurderes derfor at være fejlagtig.	Nej
	Strandtudse	Arten er registreret 17,5 km fra energiparkens afgrænsning ved Hellegård Å (Arter.dk, 2024). Arten er hovedsagelig tilknyttet naturtypen strandeng, som ikke er at finde i eller omkring energiparken. Arten vurderes derfor ikke at forekomme indenfor eller i umiddelbar nærhed af energiparken.	Nej
	Grønbroget tudse	Grønbroget tudse forekommer kun sporadisk i Nordsjælland og vurderes ikke at forekomme indenfor eller i umiddelbar nærhed af energiparken.	Nej
Fisk	Snæbel	Arten lever i Vadehavet og i flere af de større sydvestjyske vandløb (DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 2023), hvoraf dens tilstedeværelse i vandløb eller kystvande hydrologisk forbundet med energiparkens afgrænsning ikke kan udelukkes.	Ja
Hvirvelløse dyr	Bred vandkalv	Arten forekommer i renvandede vandhuller, og er ikke fundet i Østjylland siden 1991.	Nej
	Lys skivevandkalv	Arten forekommer i renvandede vandhuller og er ikke registreret på den vestlige side af israndslinjen mod vestkysten.	Nej
	Eremit	Eremitten findes kun nogle få steder i gamle løvskove på Sjælland og Fyn, og er derfor ikke at finde i Jylland (DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 2023). Artens tilstedeværelse i eller omkring energiparken kan derfor udelukkes.	Nej
	Sortpletlet blåfugl	Arten er kun de seneste år kun registreret på Møn og anses på andre tidligere registrerede lokationer som uddød (DCE – Nationalt Center for Miljø og	Nej

		Energi, 2023), hvilket betyder, at artens tilstedeværelse i eller omkring energiparken kan udelukkes.	
	Grøn mosaikguldsmed	Arten er registreret 10,2 km fra energiparkens afgrænsning ved Vemb (Arter.dk, 2024). Arten er tilknyttet moser og skovbryn, der begge er at finde inden for energiparken. Artens tilstedeværelse i eller omkring energiparken kan derfor ikke udelukkes.	Ja
	Stor kær-guldsmed	Der er ingen kendte forekomster inden for energiparken eller i nærheden af dette og arten vurderes derfor ikke at forekomme indenfor eller i umiddelbar nærhed af energiparken.	Nej
	Grøn køl-leguldsmed	Arten er registreret 0,7 km fra energiparkens afgrænsning ved Storå (Arter.dk, 2024), og eftersom den anvender både strømmende vand samt skovlysninger, der begge er at finde i og omkring energiparken, kan dens tilstedeværelse ikke udelukkes.	Ja
	Natlyssværmer	Arten har ingen kendte forekomster i eller nær energiparken.	Nej
	Tykskallet malermusling	Denne art findes kun meget få steder i Danmark på Sjælland og Fyn, og er de seneste år ikke registreret i Jylland (DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 2023), hvorfor dens tilstedeværelse i og omkring energiparken kan udelukkes.	Nej
Planter	Enkelt månerude	Arten er af begrænset udbredelse i Danmark og er de seneste mange år kun registreret på Sjælland (DCE - Nationalt center for miljø og energi, 2019). Det kan derfor udelukkes, at arten er at finde i eller omkring energiparken.	Nej
	Vandranke	Arten er registreret 17,2 km fra energiparkens afgrænsning ved Nørgård og Nissum Fjord Vildtreservat (Arter.dk, 2024). Arten er hovedsageligt tilknyttet langsomt flydende vandløb eller småsøer, der begge er at finde inden for energiparken. Dens tilstedeværelse i eller omkring energiparken kan derfor ikke udelukkes.	Ja

Liden najade	Arten udelukkende at finde i to søer i Danmark (Filsø og Nors Sø), og er nærmest registreret 74,9 km fra energiparkens afgrænsning i Nors Sø (Arter.dk, 2024). Grundet artens begrænset udbredelse, kan artens tilstedeværelse i eller omkring energiparken udelukkes.	Nej
Fruesco	Fruesco forekommer kun to steder i Himmerland (DCE - Nationalt center for miljø og energi, 2019), og dens tilstedeværelse i og omkring energiparken kan derfor udelukkes.	Nej
Mygblomst	Arten er overvåget ifm. NOVANA, og nærmeste forekomst er i området ved Hobro. (DCE - Nationalt center for miljø og energi, 2019), og dens tilstedeværelse i og omkring energiparken kan derfor udelukkes.	Nej
Gul stenbræk	Arten er af meget begrænset udbredelse og er nærmest registreret 36,7 km fra energiparkens afgrænsning ved Resen Bæk (Arter.dk, 2024). Eftersom arten er begrænset til enkelte lysåbne væld og vældmoser kan artens tilstedeværelse i eller omkring energiparken udelukkes.	Nej
Krybende sump-skærm	Krybende sumpskærm kendes kun fra to danske lokaliteter, begge på Fyn.	Nej

På baggrund af Tabel 6-2 skal der foretages vurderinger for følgende bilag IV-arter:

- › Pattedyr (flagermus, birkemus, odder, bæver, ulv)
- › Krybdyr (markfirben)
- › Padder (stor vandsalamander og spidssnudet frø)
- › Fisk (snæbel)
- › Hvirvelløse dyr (grøn mosaikguldsmed og grøn kølleguldsmed)
- › Planter (vandranke).

6.3.5 Øvrige arter

Fredede og/eller rødlistede arter af planter og dyr, der ikke er bilag IV-arter, findes med stor sandsynlighed inden for energiparken. Dette drejer sig bl.a. om øvrige arter af padder og krybdyr samt visse arter af fugle og planter.

6.4 Vurdering af påvirkninger

I dette afsnit beskrives de sandsynlige væsentlige indvirkninger på de miljøforhold, som på grundlag af afgrænsningsrapporten er udvalgt som de relevante miljøfaktorer. Vurderingen er foretaget på baggrund af eksisterende kortlægninger.

6.4.1 § 3-beskyttede naturtyper

I dette afsnit vurderes det, om realiseringen af energiparken kan ændre de beskyttede naturtyper tilstand og derved medføre en væsentlig påvirkning. En ændring af tilstanden kan f.eks. ske ved en fysisk påvirkning, en kemisk/næringspåvirkning eller en påvirkning af vandstanden og dermed artssammensætningen.

Realisering af bekendtgørelsen kan overordnet påvirke § 3-beskyttede områder ved:

- › Direkte påvirkning ved f.eks. befæstning eller etablering af industri samt kørsel gennem naturtyper.
- › Udledning af grund-/overfladevand til naturtyper, herunder eventuel afstrømning af salt fra befæstede arealer eller sediment til naturtyper omkring anlæg.
- › Indvinding af grundvand til produktion eller f.eks. i form af dræning ved etablering af anlæg, som kan påvirke tilstanden af fugtige naturtyper.
- › Ændring i tilstanden af sårbare naturtyper ved deposition af kvælstof og miljøfarlige forurenende stoffer.

Ved etablering af energiparken kan en direkte påvirkning af § 3-beskyttede naturtyper ske som følge af befæstning eller bebyggelse af naturområderne, og dermed en ødelæggelse eller forringelse af disse. Lignende påvirkning kan ligeledes forekomme under etableringsfasen i form af anlæg af midlertidige adgangsveje og arbejdspladser, oplagsarealer samt kørsel gennem naturarealerne. En sådan påvirkning vurderes som værende moderat til væsentlig. Den præcise dimensionering og placering af byggeri og vejanlæg fastlægges dog først i forbindelse med senere projektering, og de egentlige påvirkninger heraf vil derfor skulle vurderes i en miljøkonsekvensrapport. I bekendtgørelsen er der ingen hindringer for, at bebyggelse, befæstning og kørsel planlægges således, at både en midlertidig og permanent direkte påvirkning kan undgås, og det vurderes derfor, at den direkte påvirkning af § 3-naturtyper ligeledes kan være enten ingen eller ubetydelig. Viser det sig, at inddragelse eller anvendelse af § 3-beskyttede naturtyper ikke kan undgås, kræves der forinden forundersøgelser af de relevante naturområder og dispensation fra § 3-beskyttelsen og/eller etablering af erstatningsnatur. Denne proces vil foregå under den senere plan- eller projektfase.

Grund- og overfladevand kan udledes til nærliggende § 3-beskyttede naturtyper i forbindelse med befæstning af nærrområder samt under etablering eller drift af energiparken, og dermed tilføre næringsstoffer eller -salte samt sediment. Et sådant udfald kan påvirke den kemiske tilstand af naturtyperne samt vandstanden af både tørre såvel som fugtige naturtyper. Grundet usikkerheden omkring udformningen, disponeringen og drift af enkelte anlæg energiparken, kan der være tale om både **ingen** eller **væsentlige** påvirkninger herfra. Bekendtgørelsens omfatter ikke regulering af udledning af spildevand og overfladevand, og en sådan udledning vil yderligere kræve undersøgelser af de relevante naturområder og eventuelt en dispensation

fra § 3-beskyttelsen. Yderligere vil der i forbindelse med den nærmere planlægning være mulighed for at planlægge udenom en sådan udledning, eftersom placeringen af både anlæg samt tilhørende bygninger og befæstede arealer endnu ikke er fastlagt. Dette vil vurderes på senere plan- eller projektniveau.

Et PtX-anlæg kræver store mængder vand til brintproduktion, der som minimum vil foregå inden for energiparkens afgrænsning. Hvor vandet til produktionen skal komme fra, er endnu ikke fastlagt, og der er derfor store usikkerheder ved, om der i denne sammenhæng vil anvendes grundvand fra en nærliggende boring. En øget indvinding af grundvand kan påvirke vandspejlet i lavtliggende arealer og dermed tilstanden af § 3-beskyttede områder ved især Grydeå. Her vil fugtige naturtyper som moser og enge være særligt sårbare. Dette vil også være gældende, hvis dræning er nødvendig under etableringen af anlægget. Dog er det som nævnt ikke besluttet, hvorfra produktionsvandet skal komme fra, eller hvorvidt der skal gøres nytte af dræning, hvilket betyder, at det ikke er sikkert, at der vil være en egentlig påvirkning af § 3-områder. Hvis det besluttet, at der skal anvendes grundvand, der indvindes lokalt, til produktionen, vurderes der grundet de nødvendige vandmængder at kunne forekomme en **væsentlig** påvirkning. Der er også mulighed for, at vandet indhentes fra andre kilder (spildevand, produktionsaffald, mm.), og at grundvand dermed ikke vil skulle anvendes til produktionen. Dog er det sandsynligt at grundvand vil skulle anvendes i personalebygninger til både PtX-anlægget samt evt. følgeerhverv, men herfra vurderes der at være tale om en påvirkning som værende fra ubetydelig til moderat. En beslutning om anvendelse af grundvand vil dog kræve undersøgelser af de relevante naturområder samt eventuelt en dispensation fra § 3-beskyttelsen. Dette vil der tages højde for på senere plan-/projektniveau.

Afhængigt af typen af PtX-anlæg og oplagsfaciliteter, kan der ske luftbåren deposition og af-dampning af forskellige stoffer, herunder kvælstof eller ammoniak til omkringliggende naturtyper. Deposition af kvælstof eller ammoniak til næringsfattige naturtyper kan potentielt medføre en moderat-væsentlig påvirkning af naturtypernes tilstand. Den præcise type af anlæg og behov for oplag af forskellige stoffer fastlægges dog først i forbindelse med senere projektering.

6.4.2 Grønne korridorer

I dette afsnit vurderes det, om realiseringen af energiparken vil påvirke formålet med udpegningen af de grønne korridorer.

Etablering af energiparken kan kun påvirke økologiske forbindelser, da der ikke er udpeget områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser under kategorien "Grønt Danmarkskort". Hvis energiparken etableres inden for en økologisk forbindelse, kan det alt efter udformning og placering potentielt stride mod retningslinjen for de økologiske forbindelser, hvor tekniske anlæg ikke i væsentlig grad må forringe spredningsmulighederne for de vilde dyr og planter. Vil et projekt have denne virkning, bør der stilles krav om afhjælpende tiltag, der sikrer hensynet til den sammenhængende natur. Alt efter energiparkens udformning og placering kan realiseringen af bekendtgørelsen medføre en **ubetydelig** til **væsentlig** påvirkning af økologiske forbindelser. Dog fastlægges den præcise dimensionering og placering af byggeri og vej-anlæg først i forbindelse med senere projektering, og de egentlige påvirkninger heraf vil derfor skulle vurderes i en miljøkonsekvensrapport. I bekendtgørelsen er der ingen hindringer for, at bebyggelse, befæstning og kørsel planlægges således, at en påvirkning kan undgås.

6.4.3 Fredskov

Realiseringen af bekendtgørelsen kan direkte påvirke fredskovsarealer i forbindelse med etableringen af energiparken. Dette kan især være gældende i den nordlige del af det udpegede areal, hvor der er fredskov inden for energiparkens afgrænsning. Anvendes eller befæstes dette område, der dermed vil resultere i fældning af skovarealer, kan der være tale om en **væsentlig** påvirkning af fredskoven. Dog er placeringen og dimensioneringen af energiparken endnu ikke besluttet, hvilket betyder, at fredskovsarealet ikke nødvendigvis vil inddrages, og der kan derfor ligeledes være tale om en **ubetydelig** påvirkning. Det vil i forbindelse med ønsket inddragelse af arealet være påkrævet at ansøge om dispensation for at kunne foretage ændringer af de fredede områder. Udpegningen af området som energipark skaber bedre muligheder for dispensation og dermed ophævelse af fredskovspligten.

6.4.4 Bilag IV-arter

Realiseringen af bekendtgørelsen og etableringen af PtX-anlæg inkl. følgeerhverv kan ske i områder, hvor der er kendskab til tilstedeværelse af bilag IV-arter, eller hvor der er egnede levesteder (raste-, og yngleområder) for arterne. Der er derfor en mulig påvirkning af både levesteder og individer.

Realiseringen af bekendtgørelsen kan derfor medføre følgende potentielle påvirkninger for terrestriske miljøer:

- › Støj og forstyrrelser fra anlægsaktiviteter herunder støj, lysforurening og vibrationer under både etablerings- og driftsfasen.
- › Direkte påvirkning af habitater, herunder midlertidig eller permanent inddragelse af fouragering samt raste- og yngleområder under både etablerings- og driftsfasen.
- › Indirekte påvirkning af habitater, herunder dræning, forurening, eller oversvømmelse af fouragerings- samt raste- og yngleområder under både etablerings- og driftsfasen.
- › Afskæring af yngle- og rasteområder (af bebyggelse og veje).
- › Kørsel med maskiner og dermed risiko for individdrab under både etablerings- og driftsfasen.

For våde habitater kan realiseringen af bekendtgørelsen medføre følgende potentielle påvirkninger:

- › Støj og forstyrrelser fra anlægsaktiviteter herunder støj, lysforurening og vibrationer under både etablerings- og driftsfasen
- › Indirekte påvirkning af habitater herunder dræning, forurening, eller oversvømmelse af fouragering samt raste- og yngleområder under både etablerings- og driftsfasen

Hver art er beskrevet og vurderet enkeltvis i 21Appendix A, hvoraf en opsummering for hver art er beskrevet i nedenstående afsnit.

Flagermus

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af flagermus økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projekt-fase, så artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Birkemus

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af birkemusens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, så artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger. Specielt under anlægsfasen vil der være behov for tiltag mod individdrab under særligt yngleperioden.

Odder

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af odderens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projekt-fase, så artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Bæver

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af bæveren økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projekt-fase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Ulv

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af ulvens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projekt-fase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Markfirben

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af markfirbenets økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Stor vandsalamander

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af stor vandsalamanders økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Spidssnudet frø

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af spidssnudet frøs økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Snæbel

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af snæblens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Grøn mosaikguldsmed

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af grøn mosaikguldsmeds økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Grøn kølleguldsmed

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af grøn kølleguldsmeds økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

Vandranke

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af vandrankens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, så artens tilstedeværelse inden for energiparken samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

6.4.5 Øvrige arter

En direkte og væsentlig påvirkning af rødlistede eller fredede plantearter kan ske, hvis energianlægget overlapper med voksestedet for en sådan planteart. Den præcise dimensionering og placering af byggeri og vejanlæg fastlægges dog først i forbindelse med senere projektering, og de egentlige påvirkninger heraf vil derfor skulle vurderes i en miljøkonsekvensrapport. I det senere konkrete projekt skal der foretages undersøgelser af bl.a. fredede og rødlistede planter og energianlæg skal så vidt muligt placeres uden for voksesteder for sådanne arter. Hvis en påvirkning ikke kan undgås, kan man i nogen tilfælde flytte bestanden. Flytning af fredede arter kræver dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen. I bekendtgørelsen er der ingen hindringer for, at bebyggelse, befæstning og kørsel planlægges således, at både en midlertidig og permanent direkte påvirkning kan undgås.

Der vil være risiko for, at fredede arter af padder og krybdyr omkommer i forbindelse med anlægsarbejdet. I det konkrete projekt skal der foretages undersøgelser og vurderinger i forhold til padder og krybdyr. Påvirkninger kan undgås ved at placere energianlæg uden for disse levesteder eller ved etablering af paddehegn og evt. flytning af individer (sidstnævnte kræver dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen).

På det nuværende grundlag kan det ikke vurderes, hvorvidt der vil være væsentlige påvirkninger af fredede eller rødlistede planter og dyr ved realiseringen af bekendtgørelsen.

7 Natura 2000

I dette kapitel vurderes de sandsynlige påvirkninger af udpegningsgrundlaget for nærliggende Natura 2000-områder ved realisering af bekendtgørelsen om etablering af energiparken ved Idomlund.

7.1 Lovgrundlag og miljømål

7.1.1 Habitatdirektivet

EU habitatdirektivet fra 1992 har til formål at fremme biodiversiteten i medlemslandene ved at definere en fælles ramme for beskyttelsen af naturtyper og arter, der er opført på direktivets bilag I (naturtyper) og bilag II (dyre- og plantearter).

Natura 2000-områder udgør en række beskyttede naturområder i Europa, som er udpeget i henhold til EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver¹². De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder, der tilsammen udgør Natura 2000-områderne samt Ramsarområder. Hvert Natura 2000-område består af et eller flere af disse udpegede områder. I Danmark er alle Ramsarområder tillige fuglebeskyttelsesområder.

Habitatdirektivet er i dansk lovgivning blandt andet implementeret i habitatbekendtgørelsen¹³ og planhabitatbekendtgørelsen, og de to bekendtgørelser fastsætter blandt andet kravene til myndighedernes sagsbehandling, når internationale naturbeskyttelsesområder kan blive påvirket. I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter eller naturtyper, som området er udpeget for (Udpegningsgrundlaget).

Habitatdirektivet stiller ikke kun krav om udpegning af særlige bevaringsområder for naturtyper på bilag I og dyre- og plantearter på bilag II, men også om, at medlemslandene skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der er nævnt i direktivets bilag IV (se kapitel om biologisk mangfoldighed).

7.1.2 Miljømålsloven

Miljømålsloven¹⁴ fastsætter rammerne for planlægning inden for de udpegede internationale naturbeskyttelsesområder.

Det er i miljømålsloven bestemt, at staten skal udarbejde Natura 2000-basisanalyser og tilhørende planer. Det er i disse planer, at Natura 2000-områdernes bevaringsmålsætninger er fastlagt.

¹² Rådets direktiv 92/43/EØF (om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer) og Rådets direktiv 2009/147 (om beskyttelse af vilde fugle)

¹³ BEK nr. 1098 af 21/08/2023 – *Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.*

¹⁴ Lovbekendtgørelse nr. LBK nr. 692 af 26/05/2023 om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven).

Der er foretaget en indledende indsamling af eksisterende og tilgængelig viden om naturregi-
streringer og artsfund inden for Natura 2000-områderne, baseret på data fra:

- › Natura 2000-basisanalyser 2022-2027
- › Natura 2000-planer 2022-2027

Den overordnede vurdering baseres på tilgængelig viden fra bl.a. ovennævnte kilder om om-
rådernes udpegningsgrundlag.

7.3 Miljøstatus

7.3.1 Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 64 (Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede)

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de store arealer med ind-
landsklit, tør og våd hede samt enekrat (Miljøstyrelsen, 2021).

Tabel 7-1 Udpegningsgrundlag for habitatområde H57 - Natura 2000-område nr. 64 (Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede) (Miljøstyrelsen, 2021).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 57		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristorn (9120)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Bæklampret (1096)	Laks (1106)
	Stor vandsalamander (1166)	Odder (1355)

Tabel 7-2 Udpegningsgrundlag for habitatområde H225 - Natura 2000-område nr. 64 (Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede) (Miljøstyrelsen, 2021).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 225		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
Arter:	Bæklampret (1096)	Odder (1355)

7.3.2 Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 65 (Nissum Fjord)

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte vandarealerne i Nissum Fjord og de tilstødende vandområder, samt de fjordnære naturarealer med de store forekomster af vandfugle herunder en række arter af svaner, gæs, ænder og vadefugle samt naturtyperne strandeng og kystnære naturtyper som havtornklit, og området er primært karakteriseret ved de store lysåbne arealer med disse naturtyper (Miljøstyrelsen, 2021).

Tabel 7-3 Udpegningsgrundlag for habitatområde H58 - Natura 2000-område nr. 65 (Nissum Fjord) (Miljøstyrelsen, 2021).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 58		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Klitlavning (2190)
	Visse-indlandsklit (2310)	Græs-indlandsklit (2330)
	Lobeliesø (3110)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Vandranke (1831)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Stavsild (1103)
	Odder (1355)	Bæver (1337)

Tabel 7-4 Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F38 - Natura 2000-område nr. 65 (Nissum Fjord) (Miljøstyrelsen, 2021).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 38		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Lysbuget knortegås (T)	Spidsand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Klyde (TY)	Hvidbrystet præstekrave (Y)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (Y)
	Brushane (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Blåhals (Y)	

7.3.3 Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 224 (Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage)

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de store forekomster af tør og våd hede, hængesæk, revling-indlandsklit og området rummer over 5% af det samlede areal af enekrat og bøg på mor inden for Natura 2000-områder i den atlantiske region. Af arter i

området bør fremhæves bæver, da området er det ene af kun to Natura 2000-områder i den atlantiske biogeografiske region, hvor arten er på udpegningsgrundlaget. Blandt ynglefuglene bør nævnes, at der i området yngler et (visse år to) par af landets samlet set meget lille bestand af fiskeørn og der yngler stor hornugle i plantagen. Området er et af kun 3 Natura 2000-områder i Danmark hvor fiskeørn er på udpegningsgrundlaget (Miljøstyrelsen, 2021).

Tabel 7-5 Udpegningsgrundlag for habitatområde H224 - Natura 2000-område nr. 224 (Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage) (Miljøstyrelsen, 2021).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 224		
Naturtyper:	Revling-indlandsklit (2320)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Bæklampret (1096)	Odder (1355)
	Bæver (1337)	

Tabel 7-6 Udpegningsgrundlag for habitatområde F115 - Natura 2000-område nr. 224 (Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage) (Miljøstyrelsen, 2021).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 115		
Fugle:	Fiskeørn (Y)	Stor hornugle (Y)
	Natravn (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

7.4 Vurdering af påvirkninger

I dette afsnit belyses og vurderes de sandsynlige påvirkninger af udpegningsgrundlaget for nærliggende Natura 2000-områder ved realisering af bekendtgørelsen om etablering af energiparken ved Idomlund.

Realiseringen af bekendtgørelsen og dermed etableringen og driften af energiparken ved Idomlund kan lede til påvirkninger - både direkte og indirekte - af de afgrænsede Natura 2000-områder. Beskrivelsen af bekendtgørelsen samt afstanden til de gældende områder lægger op til følgende potentielle påvirkninger:

- › Hydraulisk påvirkning ved udledning af næringssalte, tungmetaller eller andre forurenende stoffer med spilde- eller overfladevand
- › Atmosfærisk deposition af kvælstof og miljøfarlige forurenende stoffer.

Hvert habitat- og fuglebeskyttelsesområde vurderes enkeltvis under deres respektive Natura 2000-område.

7.4.1 Natura 2000-område nr. 64 (Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede)

Habitatområde H57

Dette habitatområde 5,5 km fra projektområdet er ikke hydraulisk forbundet med energiparken, hvorfor forurening af habitatnatur ved udledning af spildevand eller overfladevand inden for habitatområdet kan udelukkes. Dog er dele af habitatområdet inden for afstandsgrænsen på de 15 km, og der er dermed risiko for forurening af sårbare naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Hvorvidt der vil forekomme depositionsforurening af habitatområder, vil afhænge af indretning og drift af anlæg inden for energiparken samt andre forhold, der beslutes i senere planlægningsprocesser.

Det kan således på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt påvirkninger på habitatområdet kan udelukkes, og det vil derfor i senere plan- og projektfaser blive nødvendigt i en væsentlighedsvurdering at undersøge de egentlige påvirkninger.

Habitatområde H225

Habitatområdet 1,9 km fra projektområdet er hydraulisk forbundet med energiparken, hvorfor der foreligger risiko for påvirkning af habitatnaturtyper og påvirkning af arter ved udledning af spildevand eller overfladevand. Dog kan det på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt forurening af vandområder kan undgås, eftersom den endelige planlægning af energiparken endnu ikke er færdig.

Dele af habitatområdet ligger inden for en afstand af 15 km fra energiparken, og der er dermed risiko for deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof inden for sårbare habitatnaturtyper, hvilket kan lede til påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget. Hvorvidt der vil forekomme depositionsforurening af habitatområder, vil afhænge af indretning og drift af anlæg inden for energiparken samt andre forhold, der beslutes i en senere planlægningsproces.

Det kan således på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt påvirkninger på habitatområdet kan udelukkes, og det vil derfor i senere plan- og projektfaser blive nødvendigt i en væsentlighedsvurdering at undersøge de egentlige påvirkninger.

Konklusion

Det vurderes, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med habitatdirektivet, såfremt det sikres, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6 og øvrige relevante ansøgninger om tilladelse, og et konkret projekt tilrettelægges så det ikke væsentligt påvirker udpegningsgrundlaget eller skader områdets integritet. Det ligger således inden for udfaldsrummet for realiseringen af bekendtgørelsen, at denne kan realiseres i overensstemmelse med habitatdirektivet enten i form af indledende metodevalg, eller ved at indbygge de fornødne afværgeforanstaltninger i forbindelse med den videre godkendelse af konkrete projekter.

7.4.2 Natura 2000-område nr. 65 (Nissum Fjord)

Habitatområde H58

Habitatområdet er hydraulisk forbundet med energiparken, hvorfor der foreligger risiko for påvirkning af habitatnaturtyper og påvirkning af arter ved udledning af spildevand eller overfladevand. Dog vurderes det, at en evt. påvirkning reduceres af det forhold, at den hydrauliske afstand til habitatområdet er mere end 20 km og størstedelen af stofferne derfor vil være fortyndede i vandsøjlen. Det kan på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt en påvirkning af vandområder kan undgås, eftersom den endelige planlægning af energiparken endnu ikke er færdig,

Dele af habitatområdet ligger inden for en afstand af 15 km fra energiparken, og der er dermed risiko for deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof inden for sårbare habitatnaturtyper, hvilket kan lede til påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget. Hvorvidt der vil forekomme påvirkninger fra deposition af habitatområder, vil afhænge af indretning og drift af anlæg indenfor energipark samt andre forhold, der beslutes blandt senere planlægningsprocesser. Dog vurderes det, at en evt. påvirkning reduceres af det forhold, at habitatområdet er beliggende ca. 10,2 km vest for projektområdet og således ikke i den dominerende vindretning.

Det kan således på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt påvirkninger på habitatområdet kan udelukkes, og det vil derfor i senere plan- og projektfaser blive nødvendigt i en væsentlighedsvurdering at undersøge de egentlige påvirkninger.

Fuglebeskyttelsesområde F38

Fuglebeskyttelsesområdet er hydraulisk forbundet med energiparken, hvorfor der foreligger risiko for forurening af levesteder for fugle ved udledning af spildevand eller overfladevand. Dog kan det på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt forurening af vandområder kan undgås, eftersom den endelige planlægning af energiparken endnu ikke er færdig.

Dele af fuglebeskyttelsesområdet ligger inden for en afstand af 15 km fra energiparken, og der er dermed risiko for deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof i levesteder for fugle, hvilket kan påvirke fugle på udpegningsgrundlaget. Hvorvidt der vil forekomme påvirkninger fra deposition af fuglområder, vil afhænge af indretning og drift af anlæg indenfor energipark samt andre forhold, der beslutes blandt senere planlægningsprocesser. Dog vurderes det, at en evt. påvirkning reduceres af det forhold, at habitatområdet er beliggende ca. 12,3 km vest for projektområdet og således ikke i den dominerende vindretning.

Det kan således på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt påvirkninger på fuglebeskyttelsesområdet kan udelukkes, og det vil derfor i senere plan- og projektfaser blive nødvendigt i en væsentlighedsvurdering at undersøge de egentlige påvirkninger.

Konklusion

Det vurderes, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med habitatdirektivet, idet det forudsættes, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6 og øvrige relevante ansøgninger om tilladelse, og et konkret projekt tilrettelægges så det ikke væsentligt påvirker udpegningsgrundlaget eller skader områdets integritet. Det ligger således inden for udfaldsrummet for realiseringen af bekendtgørelsen, at denne

kan realiseres i overensstemmelse med habitatdirektivet enten i form af indledende metodevalg, eller ved at indbygge de fornødne afværgeforanstaltninger i forbindelse med den videre godkendelse af konkrete projekter.

7.4.3 Natura 2000-område nr. 224 (Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage)

Habitatområde H224

Dette habitatområde er ikke hydraulisk forbundet med energiparken, hvorfor forurening af habitatnatur ved udledning af spildevand eller overfladevand kan udelukkes.

Dele af habitatområdet ligger inden for en afstand af 15 km fra energiparken, og der er dermed risiko for deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof inden for sårbare habitatnaturtyper, hvilket kan lede til påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget. Hvorvidt der vil forekomme påvirkninger fra deposition af habitatområder, vil afhænge af indretning og drift af anlæg indenfor energipark samt andre forhold, der beslutes blandt senere planlægningsprocesser. Dog vurderes det, at en evt. påvirkning reduceres af det forhold, at habitatområdet er beliggende ca. 11,3 km nordvest for projektområdet og således ikke i den dominerende vindretning.

Det kan således på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt påvirkninger på habitatområdet kan udelukkes, og det vil derfor i senere plan- og projektfaser blive nødvendigt i en væsentlighedsvurdering at undersøge de egentlige påvirkninger.

Fuglebeskyttelsesområde F115

Dette fuglebeskyttelsesområde er ikke hydraulisk forbundet med energiparken, hvorfor forurening af vandområder ved udledning af spildevand eller overfladevand kan udelukkes. Dele af fuglebeskyttelsesområdet ligger inden for en afstand af 15 km fra energiparken, og der er dermed risiko for deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof i levesteder for fugle, hvilket kan påvirke fugle på udpegningsgrundlaget. Hvorvidt der vil forekomme påvirkninger fra deposition af fuglområder, vil afhænge af indretning og drift af anlæg indenfor energipark samt andre forhold, der beslutes blandt senere planlægningsprocesser. Dog vurderes det, at en evt. påvirkning reduceres af det forhold, at habitatområdet er beliggende ca. 11,3 km nordvest for projektområdet og således ikke i den dominerende vindretning.

Det kan således på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt påvirkninger på fuglebeskyttelsesområdet kan udelukkes, og det vil derfor i senere plan- og projektfaser blive nødvendigt i en væsentlighedsvurdering at undersøge de egentlige påvirkninger.

Konklusion

Det vurderes, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med habitatdirektivet, idet det forudsættes, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6 og øvrige relevante ansøgninger om tilladelse, og et konkret projekt tilrettelægges så det ikke væsentligt påvirker udpegningsgrundlaget eller skader områdets integritet. Det ligger således inden for udfaldsrummet for realiseringen af bekendtgørelsen, at denne

kan realiseres i overensstemmelse med habitatdirektivet enten i form af indledende metodevalg, eller ved at indbygge de fornødne afværgeforanstaltninger i forbindelse med den videre godkendelse af konkrete projekter.

8 Støj

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "støj" til at omhandle påvirkning af nærområdet med virksomhedsstøj fra tekniske anlæg.

8.1 Lovgrundlag og miljømål

Støj kan være sundhedsskadelig. Undersøgelser af de helbredsmæssige konsekvenser af vejstøj indikerer, at gentagne påvirkninger kan være medvirkende årsag til permanent forhøjelse af blodtrykket og manglende psykisk velbefindende¹⁵. Derfor er der opstillet vejledende støjgrænser for forskellige støjkloder til brug ved planlægning af forskellige støjfølsomme anvendelser. Disse grænseværdier udtrykker den støjpåvirkning, der efter Miljøstyrelsens vurdering er miljømæssigt og sundhedsmæssigt acceptabel. Der er forskel på, hvordan mennesker oplever støj. Genevirkningen afhænger af støjens intensitet, frekvensfordeling, fordeling over døgnet mv., men også sociale og psykologiske faktorer har betydning.

Støjgrænserne for aktiviteterne er afhængige af områdeanvendelsen. I Tabel 8-1 er angivet grænseværdier for støj fra virksomheder. Støjgrænseværdierne skal som udgangspunkt overholdes i et hvert punkt i det pågældende område 1,5 m over terræn i områder med personophold. Støjgrænseværdierne er gældende for såkaldt "frit felt", dvs. friholdt for lydrefleksion fra egen facade, og skal som hovedregel også overholdes i skel ved naboer i boligområder.

For boliger i det åbne land gælder samme grænseværdier som for "blandet bolig- og erhvervsbebyggelse", da det åbne land som hovedregel ikke betragtes som støjfølsomt. Her gælder grænseværdien dog ikke på hele boligernes matrikel, men ved udendørs opholdsarealer højst 15 m fra beboelse eller ved boligfacaden.

Tabel 8-1 Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra virksomheder mod hhv. erhvervsområder, boliger, boliger i det åbne land i nærheden af energiparken.

Områdetype	Mandag – fredag kl. 07-18	Mandag – fredag kl. 18-22	Alle dage Kl. 22-07
	Lørdag kl. 07-14	Lørdag kl. 14-22 Søndag og helligdage kl. 07-22	
Erhvervsområder	60 dB(A)	60 dB(A)	60 dB(A)
Boligområder for åben og lav bebyggelse	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
Boliger i det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

Endelige støjgrænser for de enkelte anlæg vil indgå som en del af miljøgodkendelsen, og vurderingen af støjpåvirkningen for det specifikke anlæg også vil være et emne i miljøvurderingen af det konkrete projekt såvel som af plangrundlaget.

¹⁵ Hvad er støj. Miljøstyrelsen. www.mst.dk.

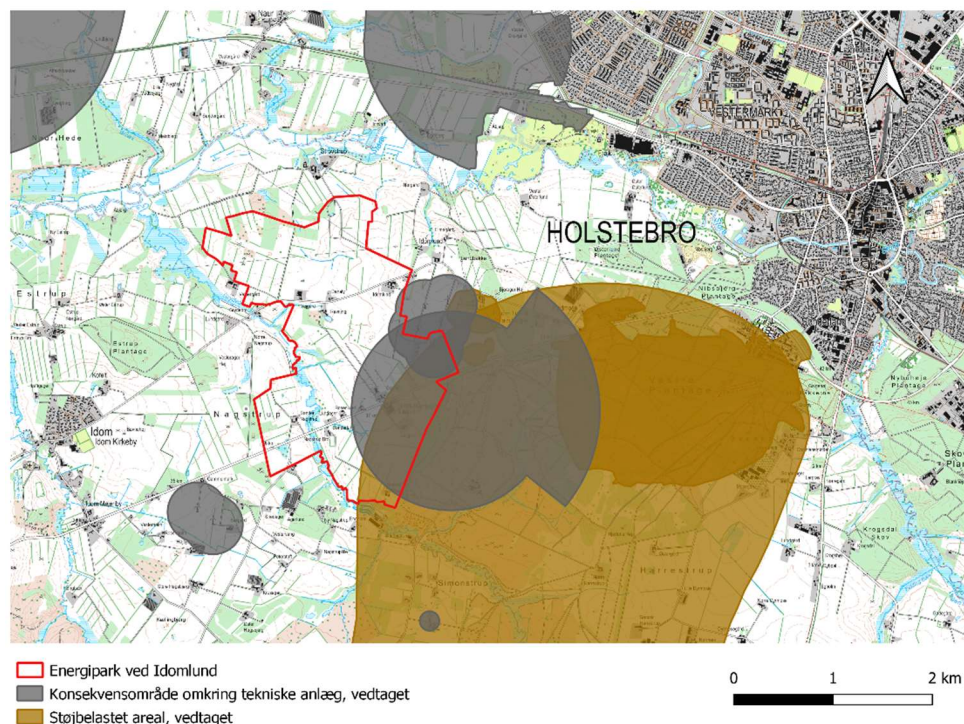
8.2 Metode

Da der endnu ikke foreligger konkrete planer for projekter inden for området, foretages en kvalitativ vurdering, der baseres på områdets generelle støjfølsomhed i relation til erfaringer fra etablering af PtX-virksomheder.

Vurderingen af bygge- og anlægsaktiviteter udføres på baggrund af de støjniveauer, som Holstebro kommune finder acceptable, og de arbejdstider, som er givet i Holstebros Kommunes forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsaktiviteter (Holstebro Kommune, Forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejder, 2022). Forskriften fastsætter grænseværdier for støj, som bygger på, at støjende arbejder kun må finde sted på hverdage, mandag til fredag kl. 07-18, mens særligt støjende aktiviteter må udføres mandag til fredag kl. 08-18. Såfremt den støjende aktivitet i enkeltstående tilfælde, hvor den ikke kan udføres på overstående tidspunkter og påbegyndes og afsluttes indenfor samme døgn, kan der støjес i tidsrummet mandag til fredag kl. 6-20.

8.3 Miljøstatus

Energi-parken grænser op til flere støjende tekniske anlæg, herunder Forsvarets skydebane-anlæg og øvelsesområde mod syd, vindmøller og den planlagte Idomlund transformerstation mod øst, hvortil dele af energiparken sydøstligt er beliggende inden for udlagte støjkonsekvensområder jævnfør Holstebro Kommuneplan 2021-2033, angivet på Figur 8-1.

Figur 8-1 Oversigt over støjbelastet områder og udlagte konsekvensområder nær energiparken.

En større statslig vej, Ringkøbingvej, går gennem området, som det påvirker med trafikstøj. Desuden består landskabet omkring energiparken hovedsageligt af landbrugsarealer, og det forventes derfor, at der fra tid til anden også forekommer støj fra landbrugsaktiviteter nær

energiparken. Ved sidste støjkortlægning af Ringkøbingvej i 2017 viste beregninger af vejstøjen over 58 dB umiddelbart langs vejen, som er Miljøstyrelsen vejledende grænseværdi for acceptabel vejstøj ved boliger (Holstebro Kommune, u.d.).

Energiparken indeholder flere landbrugsejendomme. Den nærmeste landejendom uden for energiparken er beliggende i en afstand cirka 18 meter mod øst. Det nærmeste større boligområde, Idom, er beliggende ca. 1,5 km mod vest.

8.4 Vurdering af påvirkninger

Det er endnu ukendt, hvordan bygge- og anlægsaktiviteterne vil ske, men i den fremtidige plan- og projektproces vil det være op til Holstebro Kommune at vurdere, om anlægsarbejdet reguleres ved rammerne beskrevet i forskriften, eller om det skal reguleres med et § 42-påbud for denne afgrænsede del af anlægsarbejdet. Holstebro Kommune har desuden også mulighed for at give dispensation til udvidelse af arbejdstiden, hvis der er aktiviteter, som af tekniske årsager ikke kan afsluttes inden for de angivne arbejdstider.

Da området ikke er et støjfølsomt område og anlægsstøjen reguleres af forskriften vurderes det, at miljøpåvirkningen fra anlægsstøj generelt vil være **ubetydelig**.

Der vil være nogen variation i støjpåvirkningen fra de forskellige typer af anlæg, men det vil forventes, at væsentlige støjkilder for typen af anlæg blandt andet omfatter kompressorer, pumper, køleanlæg, skorstene samt til- og frakørsel af tankbiler fra området. Området for placeringen af energiparken er overordnet set ikke et støjfølsomt område med allerede eksisterende nærliggende støjbelastet områder. Der vil dog stadig i nogen henseender skulle tages forbehold for nærliggende boliger i den fremtidige planlægning af områder, det gælder blandt andet ved etablering af væsentlige støjkilder i nærhed til energiparkens ydre kanter hvor der er nærhed til boliger. Miljøstyrelsen har opsat anbefalinger for afstande, der skønnes at være nødvendige mellem virksomhedstypen og boliger, hvis man skal undgå, at boliger påføres væsentlige gener eller at virksomheden senere kan blive stillet overfor nye, større miljøkrav. Erfaringsmæssigt defineres et PtX-anlæg i miljøklasse mellem 3-7, hvor miljøklasse 7 har en anbefalet afstandszone på 500 meter mellem bolig og erhverv ifm. planlægning.

Alt efter energiparkens udformning og placering af anlæggene kan realiseringen af bekendtgørelsen derfor medføre en **væsentlig** støjpåvirkning af boliger. Dog fastlægges den præcise dimensionering og placering af støjende anlæg først i forbindelse med senere projektering, og de egentlige påvirkninger heraf vil skulle vurderes. I bekendtgørelsen er der ingen hindringer for, at placering og udformning af støjende anlæg planlægges således, at en påvirkning bliver **ubetydelig**.

Arealet udlagt til energipark vurderes således at være i en sådan en størrelsesorden, hvor der kan planlægges for den nødvendige afstand til boliger, ligesom der ved opkøb af boligejendomme kan undgås en påvirkning. Såfremt det vurderes, at støjpåvirkningen fra kompressorer, køleanlæg m.m. alligevel er af væsentlig karakter, kan der foretages støjreducerende tiltag, såsom at placere elementerne indendørs i isolerede bygninger. Omkringliggende veje vil også kunne blive belastet yderligere af den øgede trafik til og fra området og derved øge støjpåvirkningen heraf, det indebærer blandt andet Ringkøbingvej. Påvirkning af til- og frakørsel herunder materialer må forventes at være i begrænsede perioder.

9 Trafik

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "trafik" til at omhandle påvirkning af fremkommelighed og sikkerhed på det nærliggende vejnet.

9.1 Lovgrundlag og miljømål

Vej- og stiforhold reguleres af vejmyndighederne i medfør af vejlovgivningens regler, herunder særligt lov om offentlige veje¹⁶ og lov om private fællesveje¹⁷.

Særtransport reguleres efter særtransportbekendtgørelsen¹⁸, der fastsætter regler om særtransport, hvorved, medmindre andet er bestemt, forstås transport af udeleligt gods, der nødvendiggør overskridelser af en eller flere af bestemmelserne i bekendtgørelse om køretøjers største bredde, længde, højde, vægt og akseltryk, på lastbil og vogntog bestående af lastbil og påhængsvogn eller sættevogn, samt kørsel med mobilkran, stort påhængsredskab og med belæsset såvel ubelæsset blokvogn.

Det beskrives i Holstebros kommuneplan 2021-2033 at der arbejdes for et effektivt og sikkert vejsystem, som binder kommunen sammen. I arbejdet har Holstebro Kommune blandt andet udarbejdet en trafikikkerhedsplan, samt 3 delplaner: Vejplan, Hastighedsplan og Cykelruteplan.

9.2 Metode

Der foretages en overordnet vurdering med udgangspunkt i karakteren af de forventelige transportveje samt tilgængelig viden om deres kapacitet.

Den eksisterende trafik på det omgivende vejnet er vurderet på baggrund af trafiktal fra kMastra. Forholdene på de relevante veje er undersøgt ved brug af Danmarks Digitale Gadefoto.

De forventelige transportveje til tilkørsel af materiel og eventuelt bortkørsel er Ringkøbingvej, Hestbjergvej og Idomlundvej, som dermed udgør de relevante veje for de trafikale vurderinger. Alle veje ligger inden for afgrænsningen af det areal, som ønskes udpeget til energipark.

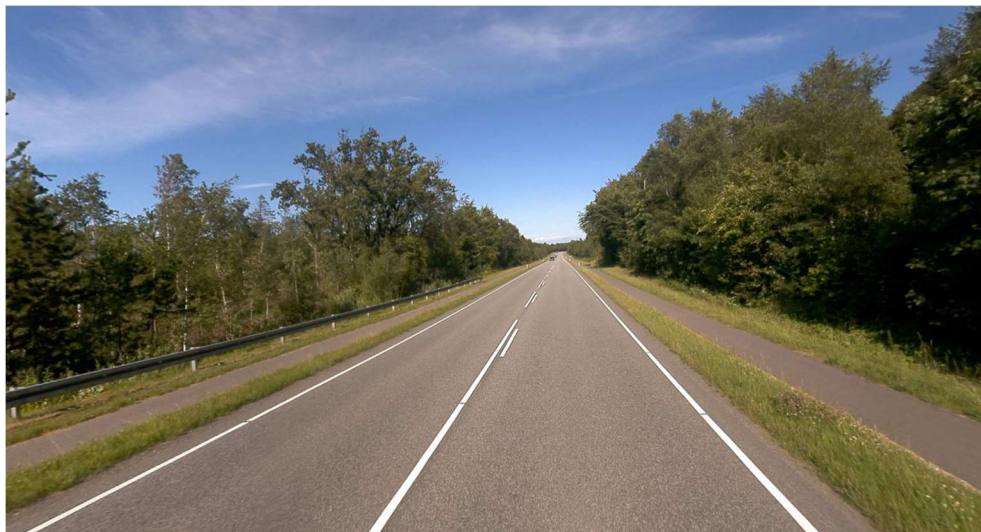
9.3 Miljøstatus

Ringkøbingvej, som kan ses på figur 9-1, er en statsvej, der er en del af rute 16 og forbinder Ringvejen i Holstebro med Holstebrovej mod Ringkøbing. Ringkøbingvej er en tosporet landevej med hastighedsbegrænsning på 80 km/t på størstedelen af strækningen. På dele af Ringkøbingvej er der på begge sider langs vejen enkelttreppede cykelstier, som er adskilt fra vejen af en græsabat. Cykelstierne går fra Holstebro by og stopper ved indkørslen til Hestbjergvej, som ligger knap 1 km vest for Idomlundvej.

¹⁶ Bekendtgørelse af lov nr. 435 af 24. april 2024 om offentlige veje.

¹⁷ Bekendtgørelse af lov nr. 422 af 25. april 2023 om private fællesveje.

¹⁸ Bekendtgørelse af lov nr. 635 af 31. maj 2023 om særtransport.

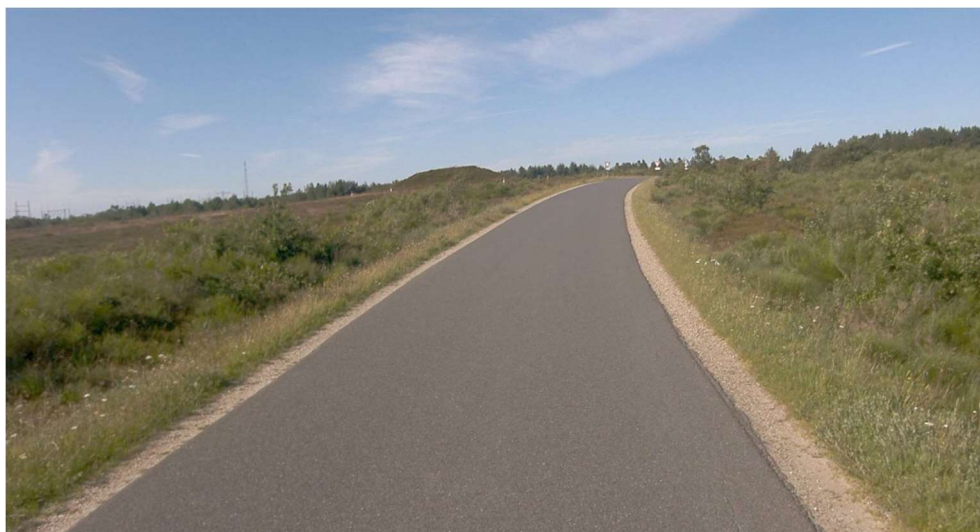
Figur 9-1 Ringkøbingvej. Kilde: Danmarks Digitale Gadefoto.

Idomlundvej, som kan ses på figur 9-2, er en kommunevej og forbinder Ringkøbingvej med Idom by. Idom by forbindes imidlertid også til Ringkøbingvej via andre veje, således Idomlundvej ikke er den eneste adgangsvej til Idom by. Idomlundvej er en mindre landevej med en bredde på 4,5-5 meter. Der er ikke separat areal til cyklister med hverken cykelbane eller cykelsti.

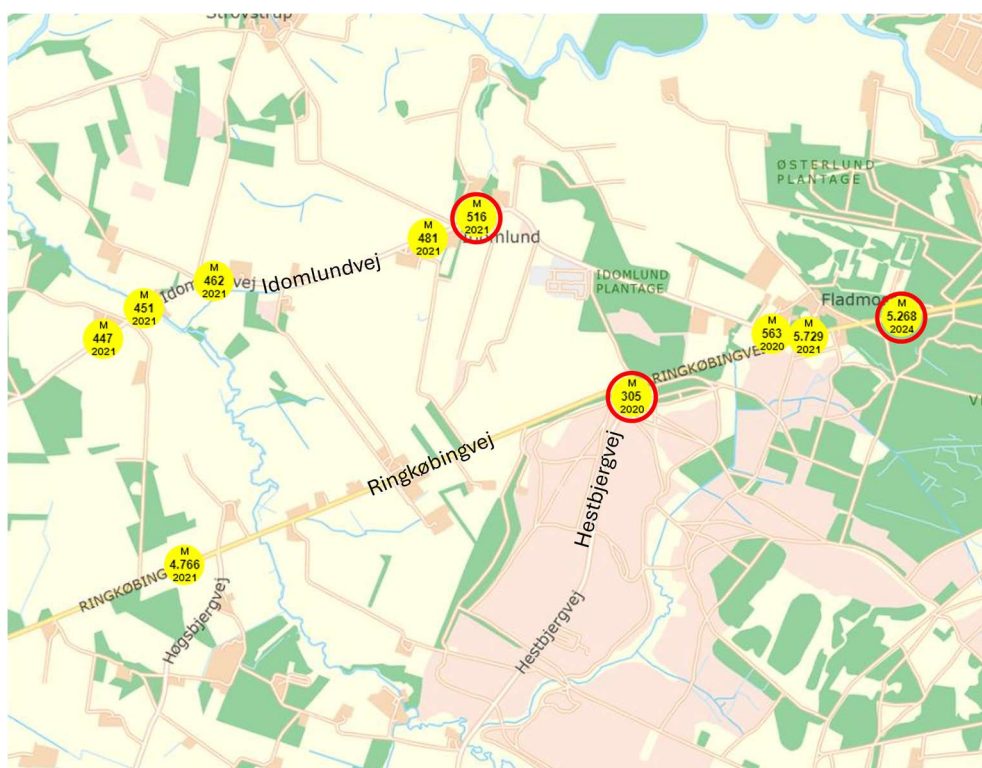
Figur 9-2 Idomlundvej. Kilde: Danmarks Digitale Gadefoto.

Hestbjergvej, som fremgår på figur 9-3, er en kommunevej og går i sydlig retning fra Ringkøbingvej. Hestbjergvej er en mindre landevej med en bredde på 4,5-5 meter, hvor der ikke er separat areal til cyklister.

Figur 9-3 Hestbjergvej. Kilde: Danmarks Digitale Gadefoto.

På de relevante veje foreligger der trafiktællinger på kMastra, som fremgår af figur 9-4. Der er medtaget trafiktællinger mellem 2020-2024 og er vist i årsdøgntrafik (ÅDT), som er et udtryk for det gennemsnitlige antal køretøjer pr. døgn over hele året. Den nyeste trafiktælling på Ringkøbingvej fra 2024 viser en ÅDT på cirka 5.300 med en lastbilprocent på knap 5 %, mens tællinger fra 2021 på Idomlundvej ligger omkring 500 ÅDT med en lastbilprocent på knap 10 %. Tilsvarende viser en tælling på Hestbjergvej fra 2020 en ÅDT på cirka 300 og lastbilprocent på omkring 13 %.

Figur 9-4 Nyeste trafiktal 2000-2024 (årsdøgntrafik, ÅDT) for influensvejnettet

I tabel 9-1 fremgår data fra trafiktællinger på Ringkøbingvej, Idomlundvej og Hestbjergvej. ÅDT er et udtryk for det gennemsnitlige antal køretøjer pr. døgn over hele året. Største time er et udtryk for den største trafikmængde der er talt i en time.

Tabel 9-1 Data fra trafiktællinger på relevante vejstrækninger.

Vejnavn	Årstal	Årsdøgnstrafik (ÅDT)	Største time	Lastbilprocent
Ringkøbingvej	2024	5.268	643	4,1%
Idomlundvej	2021	516	79	9,1%
Hestbjergvej	2020	305	140	13,5%

9.4 Vurdering af påvirkninger

De foreliggende trafiktal indikerer ikke, at der i dag er trafikale problemer i området. For en 2-sporet vej som Ringkøbingvej vil den grundlæggende kapacitet være omkring 3.000 personbilenheder pr. time for begge retningerne samlet. Tællingen på Ringkøbingvej viser en trafikmængde i den største time på 643 køretøjer. Kapaciteten på strækningen vurderes således ikke at være i nærheden af kapacitetsgrænsen. For Idomlundvej og Hestbjergvej vil den grundlæggende kapacitet være en smule mindre i kraft af, at vejen er smallere. Trafikmængden på de to veje er dog væsentlige mindre end på Ringkøbingvej. Således er kapaciteten på disse veje heller ikke i nærheden af at være opbrugt.

Trafikken i forbindelse med anlæg af energiparken vurderes at have **ubetydelig** påvirkning på fremkommeligheden på det nærliggende vejnet.

Ved en øget mængde lastbiler kan det have betydning for bløde trafikanters tryghed og sikkerhed. På en større del af Ringkøbingvej er der separat areal til cyklisterne, således der er gode forhold for cyklister. Idomlundvej og Hestbjergvej er mindre veje med smalt vejprofil uden areal forbeholdt bløde trafikanter, hvilket giver anledning til, at der bør tages hensyn til bløde trafikanter ved en større stigning i lastbiltrafik.

Det kan ikke udelukkes, at anlæg af energiparken vil medføre påvirkning af sikkerheden, som vil opleves størst på de mindre veje, hvor der under normale omstændigheder forekommer begrænsede mængder trafik og dermed en meget lille andel tung transport. Etablering af enkeltstående anlæg i energiparken vil forventeligt omfatte tung trafik i en begrænset periode, og i dette tilfælde vurderes påvirkningen at være **ubetydelig**. Såfremt energiparken etableres med sammenfaldende anlægsfaser for anlæg med enten store mængder tung trafik eller langvarig tilkørsel, bør der være fokus på at sikre sikkerhed og tryghed på mindre veje gennem forbedrende tiltag. Der bør overvejes tiltag såsom friholdelse af baner til bløde trafikanter eller aftaler om specifikke tidspunkter og/eller ruter for tung trafik, eller tydelig skiltning ved indgangen til de mindre veje, således at bløde trafikanter oplyses om anlægsarbejdet og kørslen med tunge køretøjer og at lastbiler bliver tydeligt opmærksom på cyklister.

10 Grundvand

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "grundvand" til at omhandle påvirkning af grundvandsressourcens målopfyldelse.

10.1 Lovgrundlag og miljømål

Grundvandet i Danmark beskyttes dels gennem en generel regulering, dels af den målrettede grundvandsbeskyttelse, som kræver, at der bliver foretaget en konkret vurdering af et områdes sårbarhed over for forurening.

Reglerne for den målrettede grundvandsbeskyttelse findes i miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven. Det fremgår af vandforsyningsloven, at miljøministeren udpeger indsatsområder, hvor kommunerne jf. vandforsyningslovens § 13 skal udarbejde indsatsplaner på baggrund af en nærmere kortlægning af arealanvendelse, forureningstrusler og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer. Efter samme bestemmelse udpeger miljøministeren områder med drikkevandsinteresser (OD) og områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Af bekendtgørelse om krav til kommuneplanlægning inden for OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse følger en forpligtelse for kommunerne til i kommuneplanlægningen som udgangspunkt at friholde OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse for virksomhedstyper eller anlæg, der medfører en væsentlig fare for forurening af grundvandet.¹⁹

Som supplement til disse regler følger af lov om vandplanlægning med tilhørende bekendtgørelser en forpligtelse for myndigheder til ved administration af lovgivningen at forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres (se mere herom i afsnit 11.1).

Alle grundvandsforekomster er omfattet af et miljømål. For hovedparten af forekomsterne er miljømålet at opnå god kvantitativ og god kemisk tilstand senest i 2027. Grundvand klassificeres i to tilstandsklasser for henholdsvis kvantitativ og kemisk tilstand. Det vil sige, at grundvandsforekomster kan klassificeres i henholdsvis god og ringe kvantitativ tilstand og god og ringe kemisk tilstand²⁰.

Hvornår der foreligger en forringelse for målsatte grundvandsforekomster er fastlagt i EU-Domstolens praksis.²¹ EU-Domstolen har således slået fast, at der foreligger en forringelse af den kemiske tilstand af en grundvandsforekomst som følge af et projekt i tilfælde af dels en overskridelse af mindst ét af kvalitetskravene eller tærskelværdierne, som er fastsat i grundvandsdirektivet, og dels en forventet stigning i koncentrationen af et forurenende stof, når den fastsatte tærskel for dette stof allerede er overskredet.

¹⁹ § 2, stk. 1 til bekendtgørelse nr. 1697 af 21. december 2016

²⁰ Bekendtgørelse nr. 892 af 13. juni 2023 om overvågning af overfladevandets, grundvandet og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder, bilag 2, pkt. 9.2.

²¹ C-535/18 (Land Nordrhein-Westfalen). Se også afsnit 8.1.3 i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, nr. 9210 af 18. april 2024

10.2 Metode

Da der endnu ikke foreligger konkrete planer for den nærmere udformning af projekter inden for området, og den konkrete påvirkning på grundvandsforekomster derfor først kan vurderes på et senere projektstadium, foretages en overordnet kvalitativ vurdering, der baseres på den tilgængelige viden om de relevante grundvandsforekomsters nuværende tilstand og potentielle påvirkninger på grundvandsforekomster fra etablering af PtX-anlæg i henholdsvis anlægs- og driftsfase.

I denne vurdering er de relevante målsatte grundvandsforekomster, som potentielt kan blive berørt ved en realisering af bekendtgørelsen, afgrænset til selve energiparken. Ved en senere konkret vurdering vil afgrænsningen af potentielt berørte grundvandsforekomster kunne omfatte grundvandsforekomster uden for energiparken, i det omfang de konkrete projekter og tilhørende tekniske løsninger vil kunne medføre en potentiel påvirkning af disse.

Vurderingen tager udgangspunkt i forpligtelserne fastsat i indsatsbekendtgørelsens § 8 til at forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

10.3 Miljøstatus

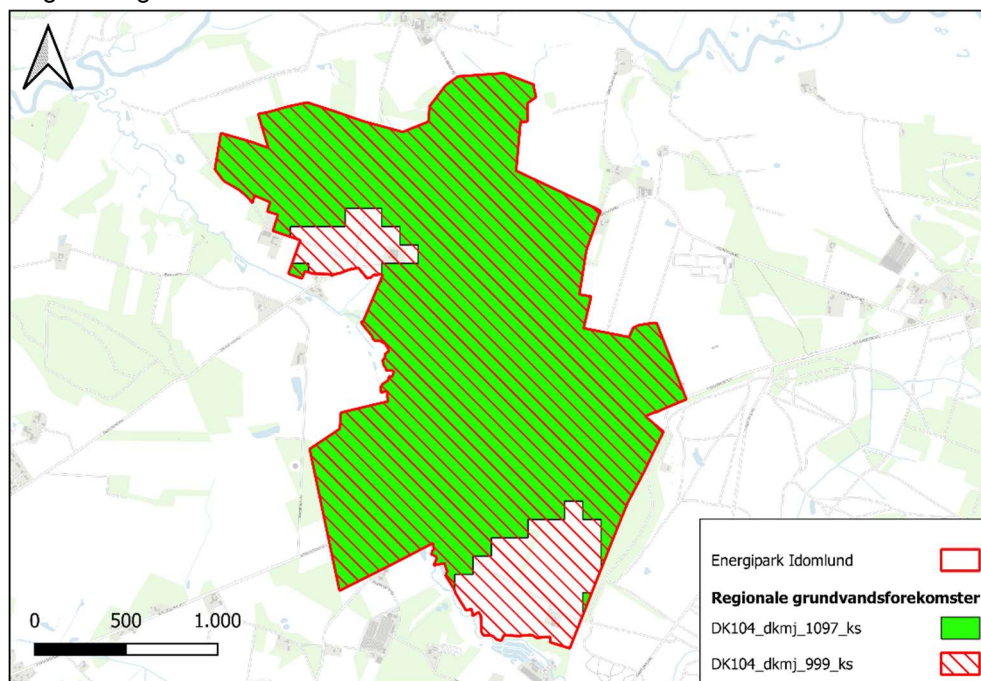
10.3.1 Berørte målsatte grundvandsforekomster

Eksisterende tilstand

Grundvandsforekomsterne opdeles i terrænnære, regionale og dybe grundvandsmagasiner. De terrænnære og de regionale kan begge have kontakt med jordoverfladen, men opdeles efter deres størrelse. De dybe grundvandsmagasiner ligger mere end 25 m under terræn, og er ofte beskyttet af vekslende lerlag. Derfor er det primært de terrænnære og de regionale grundvandsforekomster, der har størst risiko for en evt. forurening fra projekter. Til gengæld er det oftest de dybe grundvandsforekomster, der bliver anvendt til drikkevandsboringer.

Der findes ingen terrænnære grundvandsforekomster i energiparken. Der findes to regionale grundvandsforekomster og fire dybe grundvandsforekomster. Disse grundvandsforekomster er vist på Figur 10-1 og Figur 10-2 med informationer angivet i Tabel 10-1 og Tabel 10-2.

Regionale grundvandsforekomster

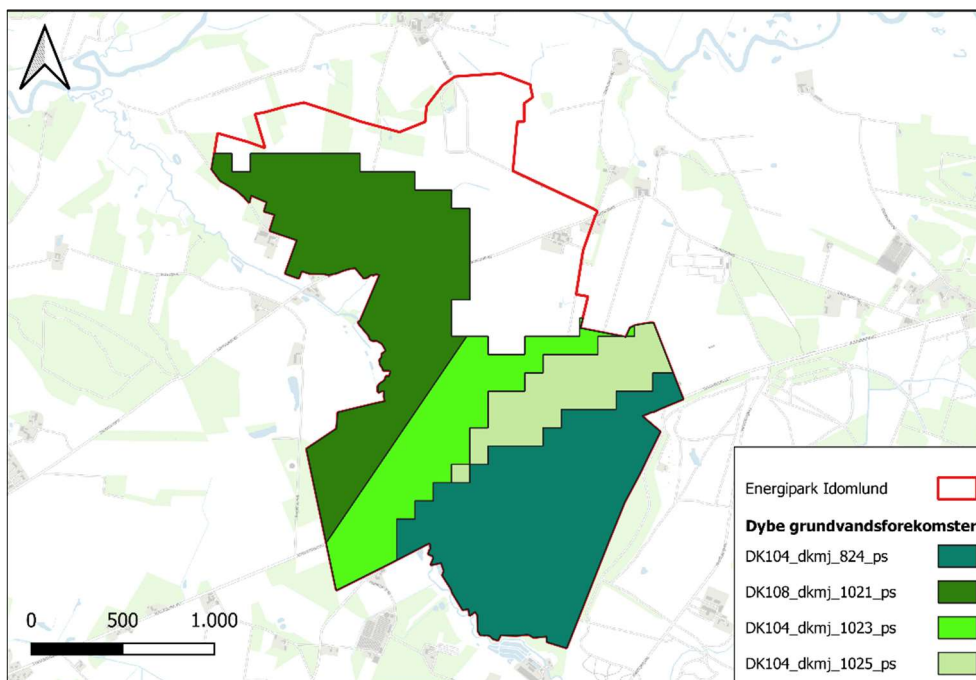

Figur 10-1 Regionale grundvandsforekomster inden for energiparken. Grøn farve indikerer god kemisk tilstand, mens rød farve indikerer dårlig kemisk tilstand.

Tabel 10-1 Regionale grundvandsforekomster i området. Målet er god kemisk og kvantitativ tilstand.

MST_ID	Magasin	Areal (km ²)	Geologi	Drikkevand	Kemisk tilstand	Kvantitativ tilstand
DK104_dk_mj_999_ks	Ks3	1419,8 8	Porøs bjergart - moderat produktiv	Ja	Ringe (pesticider)	God
DK104_dk_mj_1097_ks	Ks4	585,94	Porøs bjergart - moderat produktiv	Ja	God	God

Dybe grundvandsforekomster

Figur 10-2 Dybe grundvandsforekomster i området. Grønne farver indikerer god kemisk tilstand.

Tabel 10-2 Dybe grundvandsforekomster i området. Målet er god kvalitativ (kemisk) og kvantitativ tilstand.

MST_ID	Magasin	Areal (km ²)	Geologi	Drikkevand	Kemisk tilstand	Kvantitativ tilstand
DK104_dk_mj_824_ps	Ps3	89,6	Porøs bjergart - moderat produktiv	Ja	God	God
DK104_dk_mj_1023_ps	Ks4	585,94	Porøs bjergart - moderat produktiv	Ja	God	God
DK104_dk_mj_1025_ps	Ks3	1419,8 8	Porøs bjergart - moderat produktiv	Ja	God	God
DK108_dk_mj_1021_ps	Ps4	540,87	Porøs bjergart - moderat produktiv	Ja	God	God

Fastlagte indsatser

For grundvand er der fastlagt en række generelle initiativer i forbindelse med vandområdeplaner 2021-2027 for henholdsvis den kvantitative og kemiske tilstand. Disse dækker over initiativer omkring indvindingstilladelser og vandsamarbejde samt f.eks. sprøjtemiddelstrategi 2022-2026, godkendelsesordningen for pesticider og biocider m.v.

De fastlagte indsatser for at opnå en god kvantitativ og kemisk tilstand for grundvandsforekomsterne er:

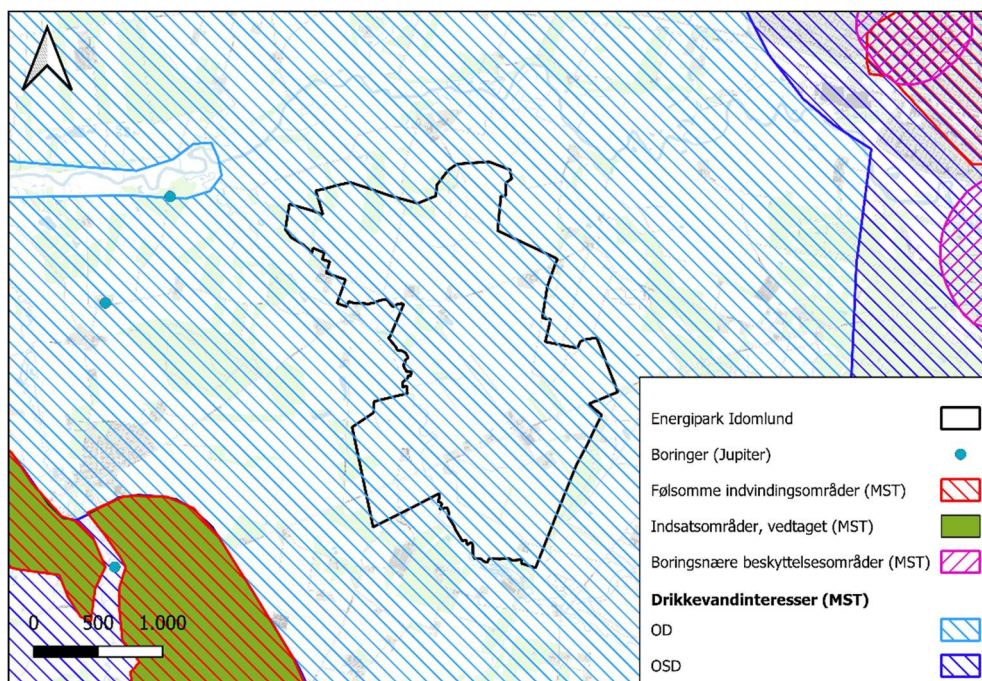
- › Kvantitativ tilstand: Målrettet indsats for ikke at overudnytte grundvandsressourcen ved nye indvindingstilladelser.

- › Kemisk tilstand: Indsatsplaner for beskyttelse af grundvandet, f.eks. sprøjtrefri zoner ved BNBO (boringsnære beskyttelsesområder), samt beskyttelse af indvindingsoplande og grundvandsdannende oplande til kildepladser.

Der er ingen konkrete, fastlagte indsatser for grundvandsforekomsterne i energiparken fastsat i medfør af indsatsbekendtgørelsen. Holstebro Kommune har dog udarbejdet en Indsatsplan med det formål at beskytte grundvand og drikkevand i kommunen.²²

10.3.2 Øvrige arealinteresser ift. grundvandsbeskyttelse

Arealet er efter vandforsyningslovens bestemmelser udpeget som områder med drikkevand-interesser (OD) – dog ikke med særlige interesser (OSD). Der er ikke indvindingsoplande, aktuelle indvindinger, indsatsområder eller boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) inden for energiparken.

Figur 10-3 Grundvandsboringer, følsomme indvindingsområder, indsatsområder, boringsnære beskyttelsesområder, område med drikkevandsinteresser (OD) og område med særlige drikkevandsinteresser i energiparken.

10.4 Vurdering af påvirkninger

10.4.1 Forhold til vandrammedirektivet

I dette kapitel vurderes det, om realiseringen af bekendtgørelsen kan indebære en forringelse eller hindre opfyldelse af miljømål for de målsatte grundvandsforekomster i energiparken.

Vurderingen i dette kapitel tager udgangspunkt i nedenstående mulige påvirkninger på grundvand, som en realisering af bekendtgørelsen i form af etablering af PtX-anlæg med tilknyttet

²² [Kommunens indsatser – Indsatsplan Holstebro](#)

erhvervsmæssig bebyggelse potentielt vil kunne indebære. Det bemærkes, at bekendtgørelsen ikke fastlægger de nærmere rammer for placering og teknisk indretning af de PtX anlæg med tilknyttet erhvervsmæssig bebyggelse, som med bekendtgørelsen vil kunne etableres inden for energiparken. Der er derfor tale om en overordnet vurdering af potentielle påvirkninger, som ved den videre realisering af bekendtgørelsen vil skulle vurderes ift. de konkrete rammer og valg af tekniske løsninger for bl.a. tilvejebringelse af procesvand til nedkøling og håndtering af spildevand:

- › Midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejder i anlægsfasen
- › Nedsivning til grundvandet af spildevand fra veje samt tag- og overflader
- › Indvinding af grundvand til produktion eller køling

Ovenstående potentielle påvirkninger vurderes i det følgende på overordnet plan ift. henholdsvis kvantitativ og kemisk tilstand af grundvandsforekomsterne.

Vurdering af påvirkning fra en evt. midlertidig grundvandssænkning

Ved etablering af energiparken kan der være behov for at udføre midlertidige grundvandssænkninger for at kunne tørholde udgravede arbejdsarealer. Behovet afhænger af bl.a. de konkrete funderingsdybder, variationer i grundvandsstand og tilrettelæggelsen af anlægsarbejdet. Ved store vandmængder kan dette kræve en tilladelse efter vandforsyningslovens regler, og ved mindre vandmængder anmeldes den midlertidige grundvandssænkning til kommunen.

Det oppumpede grundvand skal efterfølgende håndteres. Dette vil typisk ske ved en af nedenstående metoder:

- › nedsivning til samme forekomst
- › udledning til recipient eller
- › via en midlertidig tilslutning til kloak

Ved den første metode påvirkes grundvandet ikke, da der netto ikke fjernes noget grundvand. Ved de to øvrige metoder fjernes grundvandet, og der sker dermed en kvantitativ påvirkning.

Tilsvarende kan midlertidige grundvandssænkninger påvirke den kemiske tilstand i form af risiko for mobilisering af miljøfarlige forurenende stoffer fra omkringliggende forureninger.

Bekendtgørelsen fastlægger ikke rammer for det konkrete anlægsarbejde, valg af metoder, og der er endnu ikke foretaget konkrete undersøgelser af jordbundsforhold eller vurdering af behov for grundvandssænkninger. Derfor kan der på nuværende tidspunkt ikke foretages en mere konkret vurdering af påvirkningen af den kvantitative og kemiske tilstand af de relevante målsatte grundvandsforekomster.

Vurdering af påvirkning fra evt. indvinding af grundvand til produktion eller køling

PtX anlæg anvender store mængder procesvand til produktion af brint. Bekendtgørelsen fastlægger ikke nærmere rammer for tilvejebringelsen af procesvand eller en angivelse af de forventede mængder. Det er således ikke fastlagt, om vandet skal tilvejebringes ved f.eks. etablering af rent-vands-anlæg, afsaltning af havvand eller indvinding af grundvand.

Det er således ikke fastlagt, om vandet skal tilvejebringes fra egen indvinding af grundvand, fra den kommunale forsyning, fra spildevand eller fra havvand. De to første muligheder vil

kunne påvirke den kvantitative tilstand af grundvandsforekomsterne, mens de sidstnævnte muligheder ikke vil ikke medføre nogen påvirkning. Egen indvinding vil i princippet kunne ske fra både regionale og dybe forekomster. Der vurderes ikke at være risiko for, at indvindingen giver en påvirkning af den kemiske tilstand.

Der vurderes således kun at være en potentiel påvirkning på grundvands kvantitative tilstand, såfremt der vælges en løsning, hvor procesvandet skal indvindes fra grundvand. Det er imidlertid ikke ud fra de nuværende fastlagte rammer muligt nærmere at kvantificere denne påvirkning. Det er derfor ikke muligt på nuværende planniveau at vurdere, om en potentiel større grundvandsindvinding kan gennemføres i overensstemmelse med forbuddet mod forringelse og hindring af målopfyldelse. Dette vil forudsætte en fastsættelse af rammer for, hvor procesvandet skal komme fra, den ønskede årlige vandmængde, samt en vurdering af, at de nødvendige vandressourcer er til stede.

Hvis grundvand vælges som kilde til procesvandet, skal der således til brug for en mere detaljeret vurdering af påvirkningen i henhold til indsatsbekendtgørelsen, udføres hydrologiske modelberegninger af indvindingens påvirkning, dels så påvirkning på naturområder og grundvandsforekomster i og omkring energiparken kan kvantificeres, dels så der kan ansøges om en indvindingstilladelse. I vurderingen skal indgå, at den eksisterende kvantitative tilstand for grundvandsforekomster inden for energiparken er god. Vurderingen skal – for også at varetage evt. kumulative effekter – basere sig på det samlede behov for indvinding af grundvand, som en realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter vil forudsætte. Det skal hermed sikres, at en videre realisering af bekendtgørelsen kan ske i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse.

Opsummerende vurdering

Der er i denne miljøvurdering identificeret to potentielle påvirkninger i forhold til målsatte grundvandsforekomster ved en realisering af bekendtgørelsen. Det drejer sig om:

- > Midlertidig grundvandssænkning ifm. anlægsarbejder i anlægsfasen
- > Indvinding af grundvand til produktion eller køling

Da bekendtgørelsen ikke fastlægger nærmere rammer for det konkrete anlægsarbejde eller metoder, kan det ikke på nuværende planniveau vurderes, om påvirkningerne reelt vil indtræde, ligesom påvirkningen ikke kan kvantificeres.

Det vurderes dog ikke, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv vil være i strid med regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning, såfremt det sikres, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8 og øvrige relevante ansøgninger om tilladelse, og konkrete projekter tilrettelægges, så de ikke udgør en forringelse eller hindring af målopfyldelse. Det ligger således inden for udfaldsrummet for realiseringen af bekendtgørelsen, at denne kan realiseres i overensstemmelse med vandplanlægningen enten i form af indledende metodevalg, eller ved at indbygge de fornødne afværgeforanstaltninger i forbindelse med den videre godkendelse af konkrete projekter. Det skal hermed sikres, at en videre realisering af bekendtgørelsen kan ske i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse.

Efter indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5 følger en forpligtelse til at inddrage eventuelle kumulative effekter i vurderingen af, om bekendtgørelsen kan realiseres i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse. Denne vurdering skal i lighed med de konkrete vurderinger af påvirkningen på målsatte grundvandsforekomster foretages i forbindelse med senere sagsbehandling af konkrete projekter, som realiseres via bekendtgørelsen.

10.4.2 Øvrige grundvandsinteresser

Energiparkens areal er udpeget som områder med drikkevandinteresser (OD) – dog ikke med særlige interesser (OSD). Der er ikke indvindingsoplande, aktuelle indvindinger, indsatsområder eller boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) inden for energiparken.

Udpegningen af områder med drikkevandsinteresser gælder hele Danmark – og rummer ikke en yderligere beskyttelse eller andre forpligtelser til afvejning i arealinteresserne, end hvad der følger af den generelle miljøregulering. En realisering af bekendtgørelsen vurderes derfor at have en **ubetydelig** påvirkning på øvrige grundvandsinteresser.

11 Overfladevand

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "overfladevand" til at omhandle påvirkning af målopfyldelse af vandløb, søer og kystvand samt påvirkning af havmiljøet.

I dette afsnit foretages en vurdering af potentielle påvirkninger fra en realisering af bekendtgørelsen om energipark ved Idomlund på henholdsvis målsatte overfladevandsforekomster (vandløb, søer og kystvande) samt på havstrategiens deskriptorer og havstrategiområder. Endelig foretages en vurdering af bekendtgørelsens forenelighed med udpegninger i havplanen. Vurderingerne i dette kapitel udgør dermed vurderingerne efter indsatsbekendtgørelsens § 8, havstrategilovens § 18 og vurderinger efter § 14 i lov om maritim fysisk planlægning.

Beskrivelser og vurderinger i dette kapitel omfatter dermed ikke en vurdering af potentielle påvirkninger på evt. § 3-beskyttede eller fredede vandløb og søer, som vurderes i kapitel 6 om biologisk mangfoldighed.

11.1 Lovgrundlag og miljømål

11.1.1 Vandrammedirektivet

EU's vandrammedirektiv²³ fastlægger rammerne for beskyttelsen af overfladevand (vandløb og søer, overgangsvande (flodmundinger, laguner o.l.), kystvande) og grundvand i alle EU-medlemslande. Direktivet fastsætter bl.a., at medlemsstaterne skal forebygge forringelse af tilstanden for alle målsatte overfladevandområder og grundvandsforekomster og beskytte, forbedre og restaurere alle overfladevandområder og grundvandsforekomster med henblik på at opnå god økologisk og god kemisk tilstand for overfladevandområder og god kemisk og kvantitativ tilstand for grundvandsforekomster senest 2015²⁴.

Vandrammedirektivet er – fra anden vandplanlægningsperiode og frem – gennemført i lov om vandplanlægning²⁵ med tilhørende bekendtgørelser. Vandplanlægningsloven fastlægger rammerne for beskyttelsen af overfladevand og grundvand. Loven forpligter miljøministeren til at fastsætte miljømål, iværksætte indsatsprogrammer, overvåge og udarbejde vandområdeplaner med henblik på at forebygge forringelse af og opnå god tilstand i overfladevandområder og grundvandsforekomster i overensstemmelse med vandrammedirektivet.

Miljømålet for hovedparten af vandområder er at opnå god tilstand i alle vandområder senest 2027²⁶. Miljømål for de afgrænsede vandforekomster i de 4 vandområdedistrikter i Danmark er fastsat i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster²⁷.

23 Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger

24 Den fastsatte frist i vandrammedirektivet er 2015. Direktivet rummer imidlertid mulighed for at forlænge fristen for målopfyldelse, jf. artikel 4, stk. 4. Miljømålet i de seneste vandområdeplaner er for hovedparten af danske vandområder at opnå god tilstand i alle vandområder senest 2027

25 Vandplanlægningsloven, bekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

26 Den oprindeligt fastsatte frist i vandrammedirektivet er 2015. Direktivet rummer imidlertid mulighed for at forlænge fristen for målopfyldelse indtil 2027, jf. artikel 4, stk. 4

27 Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster

Den økologiske tilstand for overfladevand - herunder kystvande - beskrives ved brug af 5 kvalitetsklasser (henholdsvis høj-, god, moderat-, ringe- eller dårlig tilstand). Hvis vandområderne er udpegede som kunstige eller stærkt fysisk modificerede, anføres tilstanden som værende enten maksimalt, godt, moderat, ringe eller dårligt "økologisk potentiale".

Den kemiske tilstand beskrives ved brug af to tilstandsklasser (henholdsvis god eller ikke-god).

Efter indsatsbekendtgørelsens²⁸ § 8 gælder en pligt for myndigheder til ved administration af lovgivningen at forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres. Der gælder endvidere en forpligtelse til ikke at træffe afgørelser, hvis afgørelsen kan medføre forringelse af målsatte overfladevandområder eller hindre opfyldelse af miljømål.

Vandrammedirektivet indeholder ikke en definition på, hvornår der foreligger en forringelse af tilstanden af et vandområde. EU-Domstolen og danske klagenævn har imidlertid i den principielle Weser-dom²⁹ fastslået, at der foreligger en forringelse af den økologiske tilstand af et overfladevandområde (fx et vandløb), når mindst et af kvalitetselementerne falder en tilstandsklasse (et niveau – f.eks. fra god til moderat tilstand), selv om det ikke fører til, at hele vandløbet rykker en klasse ned. Hvis vandområdet allerede befinder sig i den laveste klasse (dårlig tilstand) for et kvalitetselement, vil enhver yderligere forringelse af et kvalitetselement udgøre en forringelse i direktivets forstand.

EU-Domstolen har i efterfølgende afgørelser slået fast, at Weser-dommens retningslinjer for, hvornår der foreligger en forringelse, gælder for såvel grundvand som overfladevand og for både den økologiske og den kemiske tilstand samt for midlertidige påvirkninger³⁰.

Ud over forbuddet mod forringelse, må en afgørelse heller ikke hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Disse foranstaltninger omfatter bl.a. konkrete supplerende foranstaltninger målrettet vandløb, herunder indsatser om fjernelse af fysiske spærringer, strækningbaserede restaureringer og genslyngninger samt krav om kvælstofreduktion til kystvande. Disse supplerende foranstaltninger er fastsat i indsatsbekendtgørelsen.

I vurderingen af, om der kan træffes afgørelse, inddrages omfanget af påvirkning i forhold til den samlede påvirkning af overfladevandområdet også fra andre kilder. Det vil sige, at der gælder en forpligtelse til at inddrage en vurdering af kumulative effekter fra andre planer eller projekter i vurderingen efter indsatsbekendtgørelsens § 8, jf. § 8, stk. 5.

I de tilfælde, hvor der for en plan eller et projekt ikke kan udelukkes en forringelse af en vandforekomst eller, at planen eller projektet er til hinder for, at fastsatte miljømål kan opfyldes, findes begrænsede og restriktive fravigelsesmuligheder.

²⁸ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Indsatsbekendtgørelsen)

²⁹ C-461/13, præmis 69-70

³⁰ Se bl.a. sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen og sag C-535/18, Detmold samt C-525/20, Association France Nature Environment

11.1.2 Havstrategidirektivet

Formålet med Havstrategidirektivet (Rådets direktiv nr. 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger) er at sikre god miljøtilstand i alle europæiske havområder inden 2020. Danmark er gennem havstrategidirektivet forpligtet til at opretholde en god miljøtilstand i de danske havområder.

I Danmark er havstrategidirektivet udmøntet i lov om havstrategi³¹. Loven har til formål at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

For hver deskriptor skal der fastsættes miljømål med dertil hørende indikatorer for opnåelsen af god miljøtilstand for de danske havområder³². Miljømål fastsættes med det formål at arbejde hen imod at opnå god miljøtilstand for hver enkelt deskriptor.

Offentlige myndigheder er efter lovens § 18 ved udøvelsen af deres opgaver forpligtede til ikke at handle i modstrid med de mål og indsatser, der fastlægges i havstrategien. Denne bestemmelse indebærer en forpligtelse til at vurdere planer og projekters eventuelle indvirkning på havstrategiens mål og indsatser.

Havstrategien omfatter generelt danske havområder, herunder havbund og undergrund, på søterritoriet og i de eksklusive økonomiske zoner. Havstrategien finder dog ikke anvendelse på de havområder, der strækker sig ud til 1 sømil uden for basislinjen i det omfang, områderne er omfattet af lov om vandplanlægning og indsatser, der indgår i en vedtaget Natura 2000-plan efter miljømålsloven.

Havstrategidirektivet er inddelt i 11 emner (deskriptorer), der hver især beskriver en række tilstandselementer og påvirkninger i havmiljøet. Deskriptorerne giver tilsammen en helhedsorienteret vurdering af havmiljøets tilstand. Danmark skal i den nationale havstrategi beskrive god miljøtilstand på grundlag af disse 11 kvalitative deskriptorer.

Den danske havstrategi omfatter følgende deskriptorer:

- 1 Biodiversitet (D1)
- 2 Ikke hjemmehørende arter (D2)
- 3 Erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande (D3)
- 4 Havets fødenet (D4)
- 5 Eutrofiering (D5)
- 6 Havbundens integritet (D6)
- 7 Hydrografiske ændringer (D7)
- 8 Forurenende stoffer (Miljøfarlige stoffer) (D8)
- 9 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum (D9)
- 10 Marint affald (D10)
- 11 Undervandsstøj (D11)

³¹ Bekendtgørelse af lov nr. 1161 af 25. november 2019

³² Ibid. § 8

Som en del af indsatsprogrammet under Danmarks Havstrategi II har miljøministeren udpeget 19 havstrategiområder. Formålet med områderne er at bidrage til opnåelse af god miljøtilstand i havmiljøet.

Havstrategiområderne er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper, som ikke i tilstrækkeligt omfang er repræsenteret i eller beskyttet af Natura 2000-netværket. Udpegnin- gen er endvidere sket for at komplementere det eksisterende netværk geografisk

I udvælgelsen af områder er der særligt taget hensyn til bestemte havbunds naturtyper, som har været underrepræsenteret i det eksisterende netværk af beskyttede områder.

Der skelnes mellem almindeligt beskyttede og stærkt beskyttede havstrategiområder. Eksi- sterende havstrategiområder klassificeres som almindeligt beskyttede havstrategiområder. Nye aktiviteter indenfor almindeligt beskyttede havstrategiområder forudsætter en vurdering af, at aktiviteten ikke skader området integritet (sameksistensvurdering).

Stærkt beskyttede områder er fuldt og retligt beskyttede områder, der udpeges mhp. at bevare og/eller genoprette integriteten af områder med rig biodiversitet. I disse områder er kun spe- cifikke udpegede aktiviteter tilladt.³³

11.1.3 Direktivet om maritim fysisk planlægning

Direktivet om maritim fysisk planlægning³⁴ er gennemført i dansk ret i lov om maritim fysisk planlægning³⁵ med tilhørende bekendtgørelser.

Et centralt element i den danske gennemførelse er udstedelsen af Danmarks Havplan, der er udstedt som en digital bekendtgørelse.³⁶

Med havplanen udpeges en række udviklingszoner til bl.a. vedvarende energi, CO₂ lagring, råstofindvinding og havbrug. Samtidig udpeges områder til bl.a. sejladskorridorer og områder til natur- og miljøbeskyttelse.

Havplanen giver ikke automatisk ret til, at virksomheder eller borgere kan få en tilladelse til den aktivitet, som et område er udlagt til, da dette afhænger af den konkrete sagsbehandling efter sektorlovgivningen. Havplanen sætter dog rammen for regeringens strategiske priorite- ring af anvendelsen af det danske havareal.³⁷

Samtidig følger det af § 14 i lov om maritim fysisk planlægning, at statslige og kommunale myndigheder ikke efter anden lovgivning må vedtage planer om eller meddele tilladelse m.v. til anlæg eller arealanvendelser, der er i strid med havplanen eller er i strid med et offentlig- gjort ændringsforslag til havplan.

³³ Udpegning af beskyttede havstrategiområder - Tillæg til indsatsprogrammet for Danmarks Havstrategi II, Miljøministeriet, juni 2024

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU af 23. juli 2014 om rammerne for maritim fysisk planlægning

³⁵ Bekendtgørelse af lov nr. 400 af 6. april 2020 om Maritim fysisk planlægning

³⁶ www.havplan.dk

³⁷ Havplanredegørelse, marts 2021, kapitel 2

11.2 Metode

I dette kapitel foretages en overordnet, kvalitativ vurdering, der baseres på tilgængelig viden i MiljøGIS og VandplanData om overfladevandområdernes nuværende tilstand og planlagte indsatser. Formålet med vurderingen er at fastslå, om en videre realisering af bekendtgørelsen kan indebære en forringelse eller hindring af målopfyldelse i de berørte overfladevandområder, som er målsatte i medfør af lov- og vandplanlægning. I vurderingen indgår en vurdering af potentielle påvirkninger på henholdsvis økologisk og kemisk tilstand fra etablering af PtX-anlæg i henholdsvis anlægs- og driftsfase.

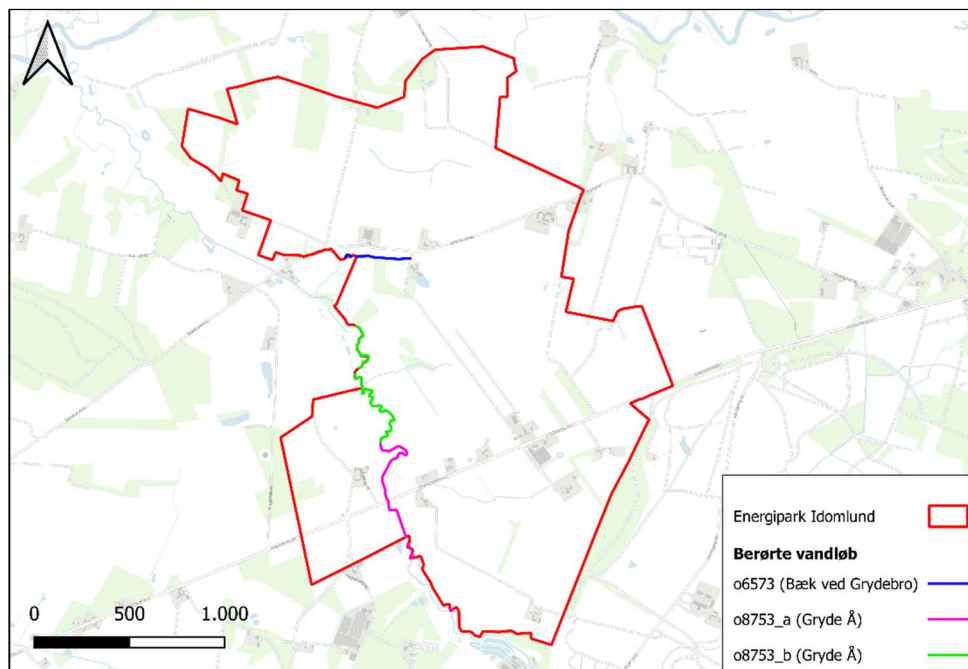
På tilsvarende vis foretages en overordnet, kvalitativ vurdering af, om en videre realisering af bekendtgørelsen vil påvirke fastsatte indsatser og miljømål efter havstrategien med udgangspunkt i en vurdering af de relevante deskriptorer. Derudover indgår en overordnet vurdering af bekendtgørelsens potentielle påvirkning på havstrategiens deskriptorer, udpegede havstrategiområder og administrationen af havplanen.

11.3 Miljøstatus

11.3.1 Vandløb

I det følgende er identificeret de målsatte vandløbsstrækninger, som på det foreliggende vidensniveau vurderes at kunne blive påvirket ved en realisering af bekendtgørelsen. Det drejer sig om vandløbsstrækningen Bæk ved Grydebro (DK-vandområde ID: o6573), som er et type 1 naturligt vandløb med en vandløbslængde på 0,63 km. Bæk ved Grydebro er et tilløb til en strækning af Gryde Å (DK-vandområde ID: o8753_b), som er et type 2 naturligt vandløb med en vandløbslængde på 4,05 km. Længere nedstrøms berører energiparken også den anden strækning af Gryde Å (DK-vandområde ID: o8753_a), som er et type 2 naturligt vandløb med en vandløbslængde på 6,85 km.

Gryde Å løber til Storå (DK-vandområde ID: o10549), som er et type 3 naturligt vandløb med en længde på 7,77 km, og den anden strækning af Storå (o10549a) med en længde på 16,78 km, der udmunder i kystområdet Nissum Fjord, Felsted Kog (DK-vandområde ID: 131).

Figur 11-1 Berørte vandløb indenfor Energipark Idomlund projektområdet.

Eksisterende tilstand

Bæk ved Grydebro, o6573

Tabel 11-1 Målsatte vandløbs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentielt kan blive påvirket af en realisering af bekendtgørelsen.

Kvalitetselement	Miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	Ukendt
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
Fisk	Ikke målsat	Ukendt
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt

Gryde Å, o8753_a

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt

Gryde Å, o8753_b

Tabel 11-2 Målsatte vandløbs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentielt kan blive påvirket af en realisering af bekendtgørelsen.

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Fytobenthos	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt

Storå, o10549

Tabel 11-3 Målsatte vandløbs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentiel kan blive påvirket af realisering af bekendtgørelsen.

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	Ukendt
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt

Storå, o10549a

Tabel 11-4 Målsatte vandløbs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentielt kan blive påvirket af realisering af bekendtgørelsen.

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt

Fastlagte indsatser

Der er i indsatsbekendtgørelsen fastlagt indsatser for vandløb i vandområdedistrikt Jylland og Fyn, som omfatter indsatser inden for energiparken. Indsatserne har til formål at bidrage til opnåelse af de fastlagte miljømål for de udpegede vandløbsstrækninger.

Der er ikke fastlagt konkrete indsatser for nogle af de identificerede vandløb i energiparken.

11.3.2 Søer

Der er ikke identificeret målsatte søer i energiparken.

I forbindelse med eventuel senere miljøkonsekvensvurdering af konkrete projekter, som realiserer bekendtgørelsen, skal foretages en fornyet vurdering af, om de konkrete projekters påvirkning kan indebære en forringelse eller hindre målopfyldelse for målsatte søer uden for energiparken.

11.3.3 Kystvande

Eksisterende tilstand

Gryde Å og Storå udmunder i ét berørt kystområde, nemlig "Nissum Fjord, Felsted Kog" (DK-vandområde ID: 131). Nissum Fjord, Felsted Kog er et stærkt modificeret kystområde med typologien Vf2-T26 og et areal på 10,41 km². Det bemærkes, at dette kystområde grænser op til "Nissum Fjord, mellem" (DK-vandområde ID: 130), som også er et stærkt modificeret kystområde med typologien Vf1-T15 og et areal på 19,78 km². De fastsatte miljømål og tilstand af Nissum Fjord, Felsted Kog kan ses i Tabel 11-5.

Tabel 11-5 *Fastsatte miljømål og eksisterende tilstand for kystvandområdet Nissum Fjord, Felsted Kog*

Kvalitetselement	Miljømål	Økologisk tilst./pot.
Fytoplankton	Godt økologisk potentiale	Dårligt økologisk potentiale
Rodfæstede planter (dækfrøede)	Godt økologisk potentiale	Dårligt økologisk potentiale
Bentiske invertebrater	Godt økologisk potentiale	Godt økologisk potentiale
Vandets klarhed	God økologisk tilstand	Ikke anvendelig
Iltforhold	God økologisk tilstand	Ikke anvendelig
Nationalt specifikke stoffer	Godt økologisk potentiale	Ukendt
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ikke-god kemisk tilstand

Fastlagte indsatser

Kvælstof er en essentiel parameter i vandplanlægningen, da næringsstoffet ofte medfører forringelse af biologien i havvandet ved eutrofiering. For at opfylde miljømålene for kystvande er der indført frivillige indsatser til reduktion af kvælstoftilførsel. Disse indsatser er beskrevet i Vandområdeplanerne 2021-2027, som også fastlægger den politiske proces, hvis ikke målene opnås ved frivillige indsatser.

Af bekendtgørelse 797 af 13/06/2023 (Miljøministeriet, 2023) fremgår det af bilag 1, afsnit 3 om kystvande, at der skal være en omtrentlig reduktion af kvælstoftilførsel fra oplande til kystvande gennem etablering af vådområder og gennemførelse af lavbundsprojekter planlagt for 3. planperiode 2021-2027.

Af nedenstående skemaer fremgår den beregnede kvælstofreduktion fordelt på henholdsvis generelle og kollektive indsats i perioden 2021-2027 til kystvandområdet Nissum Fjord, Feldsted Kog.

Tabel 11-6 CAP og øvrig generel indsats 2027

Kvælstofindsats fordelt på virkemidler (CAP og øvrig generel indsats 2027)						
ID	Navn	CAP, sum af effekter Tons N/år	Klimalavbund Tons N/år	Skovrejsning Tons N/år	Ekstensivering Tons N/år	Spildevandsindsats Tons N/år
131	Nissum Fjord, Feldsted Kog	31,1	27,1	3,3	9,7	-

Tabel 11-7 Kollektiv indsats 2027 (teknisk budgettering)

Kvælstofindsats fordelt på virkemidler (Kollektiv indsats 2027 (teknisk budgettering))					
ID	Navn	Vådområder Tons N/år	Mini-vådområder Tons N/år	Skovrejsning, kollektiv Tons N/år	CAP lavbund Tons N/år
131	Nissum Fjord, Felsted Kog	49,6	9,3	2,3	4,5

11.3.4 Havstrategi og -områder samt Danmarks Havplan

Danmarks Havstrategi

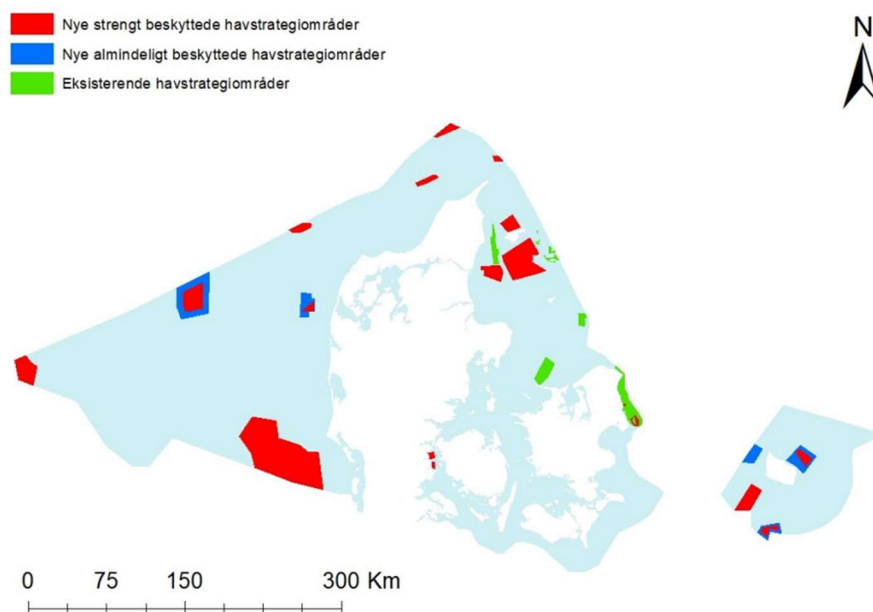
Havstrategiloven finder ikke anvendelse på havområder, der strækker sig ud til 1 sømil fra basislinjen (kystvande) i det omfang, de er omfattet af lov om vandplanlægning, og indsatser, der indgår i en vedtaget Natura 2000-plan efter miljømålsloven. Denne afgrænsning har til formål at udelukke særlige miljømæssige aspekter, som allerede er omfattet af f.eks. vandrammedirektivet, habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Kemisk tilstand i medfør af vandrammedirektivet, gælder dog fra kystvanden afgrænsning og ud til 12 sømil fra basislinjen. Samtidig er pattedyr og fugle dækket af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet i alle havområder³⁸.

Energiparken er lokaliseret inde i landet 13,5 km i lige linje fra det kystvandområde, Nissum Fjord, Felsted Kog, som de identificerede, relevante vandløbsstrækninger potentielt vil udlede til. Det betyder, at miljømål i de 11 deskriptorer fra Danmarks havstrategi II kun finder anvendelse i de tilfælde, hvor vandrammedirektivets kvalitetselementer ikke finder anvendelse.

³⁸ Danmarks Havstrategi II, Første del, God miljøtilstand, Basisanalyse, Miljømål, Miljø- og Fødevarerministeriet, april 2019

Havstrategiområder

Placeringen af de 19 havstrategiområder, som er udpeget som en del af indsatsprogrammet under Danmarks Havstrategi II, er vist på kort nedenfor. Ingen af dem ligger i nærheden af det potentielt berørte kystvandområde Nissum Fjord, Felsted Kog.

Danmarks havplan

Danmarks Havplan indeholder to udpegninger, som dækker kystvandområdet Nissum Fjord, Felsted Kog. Det drejer sig om:

- › Udpejning af zone til respektafstande for luftfart og
- › Udpejning af Natur- og miljøbeskyttelsesområde

11.4 Vurdering af påvirkninger

11.4.1 Forhold til vandrammedirektivet

I dette kapitel vurderes det, om realiseringen af bekendtgørelsen kan indebære en forringelse eller hindre opfyldelse af miljømål for de målsatte overfladevandforekomster.

Vurderingen i dette kapitel tager udgangspunkt i nedenstående mulige påvirkninger på overfladevand, som en realisering af bekendtgørelsen i form af etablering af PtX-anlæg med tilknyttet erhvervsmæssig bebyggelse potentielt vil kunne indebære. Det bemærkes, at bekendtgørelsen ikke fastlægger de nærmere rammer for placering og teknisk indretning af de PtX anlæg og tilknyttet erhvervsmæssig bebyggelse, som med bekendtgørelsen vil kunne etableres indenfor energiparken. Der er derfor tale om en overordnet vurdering af potentielle

påvirkninger, som i fm. den videre realisering af bekendtgørelsen vil skulle vurderes ift. de konkrete rammer og valg af tekniske løsninger for bl.a. håndtering af spildevand.

Vandløb

Følgende, mulige påvirkninger er identificeret som relevante at vurdere ift. indvirkningen på målsatte vandløbs økologiske og kemiske tilstand:

- › Udledning af oppumpet grundvand fra midlertidig grundvandssænkning til vandløb i anlægsfasen.
- › Afledning af tag- og overfladevand fra anlæg, nye bygninger og veje samt andet spildevand fra energiparken til målsatte vandløb.

Bekendtgørelsen fastlægger rammer for den fremtidige etablering af PtX-anlæg med tilhørende anlæg og større erhvervsmæssige bebyggelse. Derudover, vil etablering af en energipark omfatte interne veje, tankningsfaciliteter, parkeringsfaciliteter, regnvandshåndtering m.v. En realisering af bekendtgørelsen vil således forudsætte håndtering af spildevand i både anlægs- og driftsfasen.

De to første potentielle påvirkninger (udledning af oppumpet grundvand og afledning af tag- og overfladevand) indebærer begge afledning af vand til målsatte vandløbsstrækninger og vil dermed kunne indebære en påvirkning af henholdsvis vandløbsstrækningernes hydrauliske kapacitet samt påvirkning i form af tilførsel af miljøfarlige forurenende stoffer, næringsstoffer og iltforbrugende stoffer, som kan påvirke de biologiske kvalitetselementer i vandløbsstrækningerne. Påvirkningerne behandles derfor samlet i dette afsnit.

Det må forventes, at spildevandshåndteringen vil ske ved brug af en eller flere af nedenstående metoder, hvoraf især de 2 sidste potentielt kan påvirke målsatte vandløbsforekomster:

- › Nedsivning
- › Udledning til målsat vandløb efter rensning
- › Tilslutning til kloak

Bekendtgørelsen fastlægger ikke rammer for de konkrete spildevandsløsninger, og der er endnu ikke foretaget konkrete vurderinger og beregninger ift. sandsynligt forekommende miljøfarlige forurenende stoffer og næringsstoffer i spildevandet og eksisterende koncentrationer heraf i recipienterne. Derfor kan der ikke på nuværende planniveau foretages en mere konkret vurdering af en potentiel påvirkning på den økologiske og kemiske tilstand for de relevante målsatte vandløbsforekomster. Dette skal vurderes konkret ifm. en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter

I en efterfølgende vurdering efter indsatsbekendtgørelsen skal der ift. spildevandshåndteringen være særligt fokus på, at de valgte løsninger, herunder hvis der vil blive tilladt rensning af spildevand direkte til de målsatte vandløbsstrækninger, ikke vil indebære en forringelse af tilstanden for de målsatte vandløbsforekomster.

Vurderingen skal bl.a. omfatte påvirkningen fra miljøfarlige forurenende stoffer og næringsstoffer på de biologiske kvalitetselementer (økologisk tilstand). Ved denne vurdering skal indgå, at den eksisterende økologiske tilstand for en række af de biologiske kvalitetselementer

er ukendt, mens flere er god eller endog høj. Endvidere kan ift. næringsstofpåvirkningen og vurderingen ift. miljøfarlige forurenende stoffer inddrages, at en stor del af energiparken i dag er landbrugsjord i omdrift. En realisering af planen vil således indebære et ophør med tilførsel af næringsstoffer og pesticider til recipienterne fra landbrugsdriften i energiparken. Dette vil have en positiv påvirkning på den økologiske tilstand.

Den efterfølgende vurdering skal også omfatte konkrete vurderinger og beregninger ift. sandsynligt forekommende miljøfarlige forurenende stoffer i spildevandet og i forvejen forekommende koncentrationer heraf i recipienterne. Ved denne vurdering skal indgå, at tilstanden for de nationalt specifikke stoffer og EU-prioriterede stoffer er ukendt for alle relevante vandløbsstrækninger. Den nødvendige vurdering af, om gældende miljøkvalitetskrav for relevante miljøfarlige forurenende stoffer kan overholdes, vil derfor forudsætte yderligere datagrundlag. Det skal hermed sikres, at en videre realisering af bekendtgørelsen kan ske i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse.

Kystvande

Følgende, mulige påvirkninger er identificeret som relevante at vurdere ift. indvirkningen på målsatte kystvands økologiske og kemiske tilstand:

- › Udledning af rensed spildevand (tag-, overflade- og vejvand) gennem vandløbsstrækninger
- › Potentiel deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof fra luftafkast fra PtX-anlæg
- › Bortskaffelse af koncentrat fra fremstilling af procesvand enten gennem renseanlæg eller evt. direkte udledning til kystvandområde

Det målsatte kystvandområde, Nissum Fjord, Felsted Kog kan potentielt påvirkes gennem udledning af rensed spildevand (fra tag-, overflade- samt vejarealer) udledt fra vandløbsstrækninger til kystvandområdet.

Vandområdet kan også potentielt påvirkes i form af luftbåren deposition fra anlægget med miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof. Om en sådan påvirkning er sandsynlig, vil afhænge af senere valg af produktion og metoder.

Energiparken ligger 13,5 km i lige linje fra det kystvand, som de identificerede vandløbsstrækninger udmunder i. Det vurderes på det foreliggende grundlag at være sandsynligt, at stofkoncentrationer fra udledning af rensed tag-, overflade- og vejvand med miljøfarlige forurenende stoffer og næringsstoffer ved udløbet til Nissum Fjord vil være fortyndet i en sådan grad, at det ikke vil være muligt at måle en koncentrationsstigning af miljøfarlige forurenende stoffer eller en tilført mængde kvælstof. Tilsvarende vurderes det sandsynligt, at kystvandområdet ikke vil blive påvirket af eventuel deposition fra luftafkast fra PtX-anlæg. Dette skal ses i lyset af afstanden fra energiparken til havet og for så vidt angår potentiel luftbåren emission, at den dominerende vindretning er østlig, som ikke leder mod havet. Denne vurdering skal dog foretages på baggrund af konkrete beregninger og opdateres datagrundlag i forbindelse med en senere realisering af konkrete projekter som bekendtgørelsen muliggør.

Endelig er en forventet påvirkning af kystvandet, bortskaffelse af koncentrat fra fremstilling af procesvand, som anvendes til brintproduktionen. En sådan udledning af koncentrat vil indeholde større mængder af opkoncentrerede stoffer, herunder f.eks. kvælstof. Bortskaffelse af koncentratet vil enten kunne ske gennem renseanlæg eller evt. via en direkte udledning til kystvandområdet efter meddelelse af udledningstilladelse. Påvirkningen fra koncentratet kan dog ikke vurderes nærmere på det foreliggende grundlag. Det forudsætter valg af metoder og kendskab til mængder af procesvand og koncentrat herfra samt nærmere kendskab til de stoffer, som vil blive opkoncentreret i koncentratet. Derfor kan der på nuværende tidspunkt ikke foretages en mere konkret vurdering af påvirkningen af den økologiske og kemiske tilstand.

I en efterfølgende vurdering efter indsatsbekendtgørelsen skal der ift. håndteringen af koncentratet være særligt fokus på, at de valgte løsninger ift. bortskaffelse, ikke vil indebære en forringelse af tilstanden for de målsatte kystvandområder.

Vurderingen skal omfatte de samme faktorer, som er beskrevet i forhold til fastlæggelsen af påvirkningen på økologisk og kemisk tilstand. Særligt i forhold til påvirkningen fra bortskaffelse af koncentrat skal bemærkes, at dette typisk vil indeholde store mængder af kvælstof. Vurderingen af konkrete projekter vil derfor skulle sandsynliggøre, at koncentratet kan udledes til kystvandområdet, evt. efter rensning, i overensstemmelse med de kvælstofreduktionskrav, som måtte være gældende på tidspunktet for meddelelse af tilladelser til konkrete projekter. Det bemærkes hertil, at der i gældende vandområdeplan 2021-2027 er fastsat konkret kvælstofindsats for vandområdet Nissum Fjord, Felsted Kog.

Opsummerende vurdering

Der er i denne miljøvurdering identificeret to potentielle påvirkninger i forhold til målsatte overfladevandsforekomster ved en realisering af bekendtgørelsen. Det drejer sig om:

- › Målsatte vandløb
 - › Udledning af oppumpet grundvand fra midlertidig grundvandssænkning til vandløb i anlægsfasen.
 - › Afledning af tag- og overfladevand fra anlæg, nye bygninger og veje samt andet spildevand fra energiparken til målsatte vandløb.
- › Målsatte kystvand
 - › Udledning af rensset spildevand (tag-, overflade- og vejvand) gennem vandløbsstrækninger, og herunder udledning gennem renseanlæg
 - › Potentiel deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof fra luftafkast fra PtX-anlæg
 - › Bortskaffelse af koncentrat fra procesvand enten gennem renseanlæg eller evt. direkte udledning til kystvandområde

Da bekendtgørelsen imidlertid ikke fastlægger nærmere rammer for det konkrete anlægsarbejde eller metoder, kan det ikke på nuværende planniveau vurderes, om påvirkningerne reelt vil indtræde, ligesom påvirkningen ikke kan kvantificeres.

Det vurderes dog ikke, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv vil være i strid med regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning, såfremt det sikres, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8 og øvrige relevante ansøgninger om tilladelse, og konkrete projekter tilrettelægges, så de ikke udgør en forringelse eller hindring af målopfyldelse. Det ligger således indenfor udfaldsrummet for realiseringen af bekendtgørelsen, at denne kan realiseres i overensstemmelse med vandplanlægningen enten i form af indledende metodevalg, eller ved at indbygge de fornødne afværgeforanstaltninger i forbindelse med den videre godkendelse af konkrete projekter. Det skal hermed sikres, at en videre realisering af bekendtgørelsen kan ske i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse.

Efter indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5 følger en forpligtelse til at inddrage eventuelle kumulative effekter i vurderingen af, om bekendtgørelsen kan realiseres i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse. Denne vurdering skal i lighed med de konkrete vurderinger af påvirkningen på målsatte grundvandsforekomster foretages i forbindelse med senere sagsbehandling af konkrete projekter, som realiserer bekendtgørelsen.

11.4.2 Forhold til havstrategien og havplan

Relevante deskriptorer

Følgende, mulige påvirkninger er identificeret som relevante at vurdere ift. indvirkningen på Havstrategiens 11 deskriptorer:

- › Udledning af rensset spildevand (tag-, overflade- og vejvand) gennem målsatte vandløbsstrækninger
- › Potentiel deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof fra luftafkast fra PtX-anlæg
- › Bortskaffelse af koncentrat fra fremstilling af procesvand enten gennem renseanlæg eller evt. direkte udledning til kystvandområde

I det følgende foretages der først en indledende afgrænsning af planens potentielle påvirkninger i og disses relevans for de enkelte deskriptorer med henblik på at udpege de deskriptorer, der skal vurderes nærmere. Vurderes deskriptoren relevant, vil kun de relevante miljømål blive vurderet. Det betyder f.eks. at miljømål, hvor Miljøministeriet skal bidrage til udarbejdelse af tærskelværdier eller følge udviklingen og forbedre vidensgrundlaget, generelt ikke er medtaget.

Det noteres, at deskriptorerne D1, D4 og D6 er såkaldte tilstandsdeskriptorer, der er forbundet med tilstanden af relevante økosystemelementer i havmiljøet, hvorimod deskriptorerne D2, D3 og D5-D11 er påvirkningsdeskriptorer, der er knyttet til de relevante menneskeskabte belastninger og påvirkninger af havmiljøet.

Tabel 11-8 Afgrænsning af havstrategiens 11 deskriptorer.

Deskriptor	Beskrivelse af deskriptor	Relevans for bekendtgørelse om en energipark ved Idomlund i Holstebro Kommune
D1	Biodiversiteten er opretholdt. Kvaliteten og forekomsten af habitater samt udbredelsen og tætheden af arter svarer til de fremherskende fysiografiske, geografiske og klimatiske forhold.	Skal vurderes
D2	Ikkehjemmehørende arter indført ved menneskelige aktiviteter ligger på niveauer, der ikke ændrer økosystemerne i negativ retning.	Ikke relevant – da der ikke i forbindelse med projektet vil være risiko for tilførsel af ikkehjemmehørende arter.
D3	Populationerne af alle fiske- og skaldyrsarter, der udnyttes erhvervsmæssigt, ligger inden for sikre biologiske grænser og udviser en alders- og størrelsesfordeling, der er betegnende for en sund bestand.	Skal vurderes
D4	Alle elementer i havets fødenet, i den udstrækning de er kendt, er til stede og forekommer med normal tæthed og diversitet og på niveauer, som er i stand til at sikre en langvarig artstæthed og opretholdelse af arternes fulde reproduktionsevne.	Skal vurderes
D5	Menneskeskabt eutrofiering er minimeret, navnlig de negative virkninger heraf, såsom tab af biodiversitet, forringelse af økosystemet, skadelige algeforekomster og iltmangel på havbunden.	Varetages gennem vandrammedirektivvurderingen
D6	Havbundens integritet er på et niveau, der sikrer, at økosystemernes struktur og funktioner bevares, og at især benthiske økosystemer ikke påvirkes negativt.	Ikke relevant – projektet giver ikke anledning til tab eller forstyrrelse af havbundens integritet.
D7	Permanent ændring af de hydrografiske egenskaber påvirker ikke de marine økosystemer i negativ retning.	Ikke relevant – Projektet giver ikke anledning til ændringer af de hydrografiske egenskaber påvirker ikke de marine økosystemer.
D8	Koncentrationer af forurenende stoffer ligger på niveauer, der ikke medfører forureningsvirkninger.	Varetages gennem vandrammedirektivvurderingen
D9	Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum overstiger ikke de niveauer, der er fastlagt i fællesskabslovgivningen eller andre relevante standarder.	Varetages gennem vandrammedirektivvurderingen
D10	Egenskaberne ved og mængderne af affald i havet skader ikke kyst- og havmiljøet.	Ikke relevant – projekter giver ikke anledning til udledninger af marint affald hvis egenskaberne ved og mængderne af affald i havet skader ikke kyst- og havmiljøet.
D11	Indførelsen af energi, herunder undervandsstøj, befinder sig på et niveau, der ikke påvirker havmiljøet i negativ retning.	Ikke relevant – projektet giver ikke anledning til Indførelsen af energi, herunder undervandsstøj, befinder sig på et niveau, der ikke påvirker havmiljøet i negativ retning.

På baggrund af ovenstående afgrænsning i Tabel 11-8 vil nedenstående deskriptorer blive vurderet ud fra en overordnet tilgang til mulige påvirkninger:

- › D1 (Biodiversitet)
- › D3 (Fiskebestande)
- › D4 (Havets fødenet)

Vurdering af deskriptorer

Deskriptor 1 – Biodiversitet

Vurderingen af biodiversiteten i de danske marine områder fokuserer på følgende dyregrupper: fugle, havpattedyr, fisk og pelagiske habitater (plankton). De fastsatte miljømål for deskriptoren omfatter bl.a. opretholdelse af fuglebestande, og at forekomsten af plankton følger langtidsgennemsnittet for pelagiske arter. Formålet med deskriptor 1 er således at sikre, at biodiversiteten opretholdes.

Deskriptor 1 kan potentielt påvirkes gennem udledning af rensed spildevand fra renselanlæg samt vand, som er tilledt vandløb fra energiparken. Desuden kan deskriptoren potentielt påvirkes i form af luftbåren deposition fra PtX-anlæg med miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof. Den endelige påvirknings omfang vil afhænge af det nærmere anlægsdesign og metodevalg

Deskriptor 3 - Erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande

Vurderingen af deskriptor 3 har fokus på, at populationerne af alle fiske- og skaldyrarter, der udnyttes erhvervsmæssigt, ligger inden for sikre biologiske grænser og udviser en alders- og størrelsesfordeling, der er betegnende for en sund bestand. De tre kriterier for god miljøtilstand for deskriptoren er henholdsvis fiskeridødelighed, gydebiomasse og alders- og størrelsesfordeling.

Ifølge Fiskeristyrelsens hjemmeside³⁹ foregår der begrænset erhvervsmæssigt fiskeri efter licens i Nissum Fjord. Der kan derfor potentielt være en påvirkning på deskriptor 1 ved udledning af rensed spildevand, som er tilledt vandløb fra energiparken og fra kvælstofholdigt koncentrat fra fremstillingen af procesvand. Desuden kan deskriptoren potentielt påvirkes i form af luftbåren deposition fra PtX-anlæg med særligt kvælstof. Den store afstand til nærmeste havområde vil bevirke at evt. emissioner fortyndes betydeligt, inden en evt. påvirkning vil forekomme. Den endelige påvirknings omfang vil dog afhænge af det nærmere anlægsdesign og metodevalg.

Deskriptor 4 – Havets fødenet

Vurderingen af deskriptor 4 – Havets fødenet har fokus på føderelationerne mellem alle organismerne i havet: fra top-rovdyr som marsvin, sæler, visse fugle og store fisk til mindre fisk, zooplankton og planteplankton, der er havets primærproducenter og danner fødegrundlag for hele havets økosystem.

Deskriptor 4 kan potentielt påvirkes gennem udledning af rensed spildevand, som er tilledt vandløb fra energiparken. Desuden kan deskriptoren potentielt påvirkes i form af luftbåren

³⁹ [Nissum Fjord_01.pdf](#)

deposition fra PtX-anlæg med miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof. Om en sådan påvirkning vil forekomme, vil dog afhænge af det nærmere anlægsdesign og metodevalg. Endelig er en forventet påvirkning af kystvandet bortskaftelse af koncentrat fra fremstilling af procesvand, som anvendes til brintproduktionen. En sådan udledning af koncentrat vil indeholde større mængder af opkoncentrerede stoffer, herunder f.eks. kvælstof. Bortskaftelse af koncentratet vil enten kunne ske gennem renseanlæg eller evt. via en direkte udledning til kystvandområdet efter meddelelse af udledningstilladelse.

Samlet vurdering af påvirkning på afgrænsede deskriptorer

Havstrategien finder først anvendelse fra 1 sømil fra kysten. Herfra er der yderligere ca. 13,5 km i lige linje til energiparken.

Det vurderes på det foreliggende grundlag at være sandsynligt, at stofkoncentrationer fra udledning af rensed spildevand (tag-, overflade- og vejvand) gennem vandløbsstrækninger med indhold miljøfarlige forurenende stoffer og næringsstoffer ved udløbet til Nissum Fjord vil være fortyndet i en sådan grad, at det ikke vil være muligt at måle en koncentrationsstigning af miljøfarlige forurenende stoffer eller en tilført mængde kvælstof. Tilsvarende vurderes det sandsynligt, at deskriptorerne ikke vil blive påvirket af eventuel deposition fra luftafkast fra PtX-anlæg. Dette skal ses i lyset af afstanden fra energiparken til havet og for så vidt angår potentiel luftbåren emission, at den dominerende vindretning er østlig, som ikke leder mod havet. Der skal dog foretages en mere konkret vurdering af påvirkningerne i forbindelse med en senere miljøkonsekvensvurdering af konkrete projekter, som realiserer bekendtgørelsen.

Påvirkningen fra udledning af koncentrat til kystvand vurderes at være sandsynlig. Der er imidlertid ikke i bekendtgørelsen fastlagt rammer for mængder af procesvand, hvilke stoffer, som vil blive opkoncentreret i koncentratet, og om dette skal bortskaftes via renseanlæg, og dermed hvilket kystvandområde, som evt. vil udledes til. Påvirkningen på de afgrænsede deskriptorer fra koncentratet kan derfor ikke vurderes nærmere på det foreliggende grundlag. Derfor kan der på nuværende tidspunkt ikke foretages en mere konkret vurdering af påvirkningen på de tre identificerede deskriptorer. Dette skal ske ved en senere udmøntning af bekendtgørelsen i konkrete projekter, som skal sikre, at projekterne kan gennemføres i overensstemmelse med havstrategiens mål og indsatser.

Udpegede havstrategiområder

Det vurderes på det foreliggende grundlag at være sandsynligt, at en realisering af bekendtgørelsen ikke vil indebære påvirkninger på udpegede havstrategiområder. Dette begrundes i afstanden til nærmeste havstrategiområder fra energiparken og de potentielle påvirkningers karakter. Det vurderes således sandsynligt, at der ikke vil være en målbar påvirkning ved nærmeste havstrategiområder fra udledning af fortyndet, rensed spildevand gennem vandløbssystemer til Nissum Fjord, evt. udledning af koncentrat fra procesvand og evt. deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof fra luftafkast fra PtX anlæg.

For så vidt angår potentiel luftbåren emission bemærkes hertil, at den dominerende vindretning er østlig, som ikke leder mod havet. Dermed vurderes en realisering af bekendtgørelsen ikke at skade områdets integritet. En mere konkret vurdering skal dog foretages i forbindelse med en senere sagsbehandling af konkrete projekter, som realiserer bekendtgørelsen.

Havplanen

Følgende, mulige påvirkninger er identificeret som relevante at vurdere ift. indvirkningen på Havplanens udpegninger:

- › Potentiel udledning af rensset spildevand gennem målsatte vandløbsstrækninger
- › Potentiel deposition af miljøfarlige forurenende stoffer og kvælstof fra luftafkast fra PtX-anlæg
- › Udledning af koncentrat fra fremstilling af procesvand enten direkte til kystvand eller gennem renseanlæg

Som beskrevet indeholder Danmarks Havplan to udpegninger, der dækker kystvandområdet Nissum Fjord, Felsted Kog, som potentielt vil kunne blive påvirket ved en realisering af bekendtgørelsen. En påvirkning på udpegningerne vil potentielt kunne ske, hvis der udledes rensset spildevand eller koncentrat fra fremstilling af procesvand til kystvandområdet eller sker en deposition af stoffer fra luftafkast fra PtX-anlæg.

Den første udpegning af zone til respektafstande for luftfart vurderes ikke at blive berørt af de identificerede potentielle påvirkninger.

I forhold til den anden udpegning af Natur- og miljøbeskyttelsesområde vurderes de to første potentielle påvirkninger ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af udpegningen som natur- og miljøbeskyttelsesområde af Nissum Fjord. Det vurderes således sandsynligt, at stofkoncentrationer fra udledning af rensset tag-, overflade- og vejevand med miljøfarlige forurenende stoffer og næringsstoffer ved udløbet til Nissum Fjord vil være fortyndet i en sådan grad, at det ikke vil være muligt at måle en koncentrationsstigning af miljøfarlige forurenende stoffer eller en tilført mængde kvælstof. Tilsvarende vurderes det sandsynligt, at kystvandområdet ikke vil blive påvirket af eventuel deposition fra luftafkast fra PtX-anlæg. Dette skal særligt ses i lyset af afstanden fra energiparken til havet og for så vidt angår potentiel luftbåren emission, at den dominerende vindretning er østlig, som ikke leder mod havet. En mere konkret vurdering skal dog foretages i forbindelse med en senere miljøkonsekvensvurdering af konkrete projekter, som realiserer bekendtgørelsen.

Endelig er en forventet påvirkning af kystvandet, bortskaffelse af koncentrat fra fremstilling af procesvand, som anvendes til brintproduktionen. En sådan udledning af koncentrat vil indeholde større mængder af opkoncentrerede stoffer, herunder f.eks. kvælstof. Bortskaffelse af koncentratet vil enten kunne ske gennem renseanlæg eller evt. via en direkte udledning til kystvandområdet efter meddelelse af udledningstilladelse. Påvirkningen fra koncentratet kan dog ikke vurderes nærmere på det foreliggende grundlag. Det forudsætter valg af metoder og kendskab til mængder af procesvand og koncentrat herfra samt nærmere kendskab til de stoffer, som vil blive opkoncentreret i koncentratet. Derfor kan der på nuværende tidspunkt ikke foretages en mere konkret vurdering af påvirkningen ift. påvirkningen på det udpegede natur- og miljøbeskyttelsesområde. Der skal derfor foretages en mere konkret vurdering heraf i forbindelse med en senere udmøntning af bekendtgørelsen i konkrete projekter. Denne vurdering skal sikre, at projekterne kan gennemføres i overensstemmelse med havplanen eller et offentliggjort ændringsforslag til havplan.

12 Luft

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "luft" til at omhandle udledninger i anlægsfasen samt punktkilder med udledning af forurenende stoffer fra PtX-anlæg og erhverv.

12.1 Lovgrundlag og miljømål

Luftforurening fra virksomheder reguleres vha. en række love, bekendtgørelser og vejledninger. De vigtigste og primære for PtX-anlæg og CO₂-fangstanlæg er: Miljøbeskyttelsesloven⁴⁰, godkendelsesbekendtgørelsen⁴¹, luftvejledningen⁴² og vejledning om B-værdier⁴³. For godkendelsespligtige virksomheder vil der blive stillet vilkår om luftforureningen, og der vil typisk skelnes mellem emissionsgrænser og immissionsgrænser.

Emission er det, som udledes fra virksomhedens afkast, og emissionsgrænseværdier er grænseværdier for den koncentration af stoffer, der højst må udledes fra virksomhedens afkast/skorstene. Virksomheder er forpligtet til på ethvert givent tidspunkt at overholde emissionsgrænseværdierne fra Luftvejledningen og branche-specifikke BAT-konklusioner.

Immission er udtryk for den enkelte virksomheds bidrag til tilstedeværelsen af et forurenende stof i luften i omgivelserne uden for virksomheden. Den reguleres som en maksimal bidragsværdi (også kaldet B-værdi). Denne er generisk og afhænger ikke af nærområdets anvendelse.

12.2 Metode

Da der endnu ikke foreligger konkrete planer for den nærmere udformning af projekter inden for området, og den konkrete påvirkning fra udledning af miljøfremmede stoffer derfor først kan vurderes på et senere plan- eller projektstadium, foretages en overordnet kvalitativ vurdering, der baseres på den tilgængelige viden. I dette kapitel redegøres for påvirkningen af luftkvaliteten fra de potentielle miljøfremmede stoffer, der udledes og deponeres ved etablering og drift af et PtX-anlæg, mens påvirkningen af dyrearter, naturtyper ved deposition, herunder Natura2000 og vandområder vurderes i henholdsvis Kapitel 6, 7 og 11.

12.3 Miljøstatus

Energiparken placeres i det åbne land og omfatter enkelte landbrugsejendomme. Den nærmeste landejendom uden for energiparken er beliggende i en afstand cirka 18 meter mod øst. Det nærmeste større boligområde, Idom, er beliggende ca. 1,5 km mod vest. Ud over eventuelle landbrug, der kan være kilde til lugt, vurderes der ikke at være større kilder til emission i nærområdet.

⁴⁰ Lovbekendtgørelse nr. 928 af d. 28. juni 2024 om miljøbeskyttelse

⁴¹ Bekendtgørelse nr. 1083 af d. 9. august 2023 om godkendelse af listevirksomhed

⁴² Luftvejledningen - Begrænsning af luftforurening fra virksomheder. Vejledning fra miljøstyrelsen Nr. 2. 2001.

⁴³ Vejledning om B-værdier. Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 20. 2016

Status på luftkvaliteten for energiparken i Idomlund beskrives ved hjælp af luftkvalitetskort fra Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE), som foretager målinger af luftkvaliteten på en række stationer i Danmark.

Med udgangspunkt i luftkvalitetskortet fra DCE fremgår det, at årgennemsnittet for kvælstofdioxid (NO₂) og for partikler (PM₁₀ og PM_{2,5}), alle ligger markant under EU's grænseværdier. De vurderede baggrundsniveauer ud fra luftkvalitetskortet fremgår af Tabel 12-1

Tabel 12-1 Baggrundsniveau og EU's grænseværdier for partikler.

	Midlingstid	Baggrundsniveau	EU's Grænseværdier ⁴⁴
NO ₂ [µg/m ³]	Årgennemsnit	6-8	40
PM ₁₀ [µg/m ³]	Årgennemsnit	17-18	40
PM _{2,5} [µg/m ³]	Årgennemsnit	8,5-9	25

DCE foretager fremskrivninger af udviklingen i luftkvalitet. Fremskrivningen omhandler udvikling i luftkvalitet i forhold til reduktion i emissioner fra den danske energiproduktion, samt ved at gennemføre udvalgte initiativer vedrørende salg af benzin- og dieselmotorer, elektrificering af busser m.v. (Nationalt Center for Miljø og Energi, 2019). Det forventes, at luftkvaliteten generelt vil forbedres i forhold til nitrogenoxider (NO_x) og partikler (PM₁₀, PM_{2,5}) i forhold til nuværende tilstand (Nationalt Center for Miljø og Energi, 2020). NO₂ og PM_{2,5} er forventet faldende fremadrettet, som resultat en større procentvis andel af el-biler, skærpede miljøkrav for dieselmotorer, samt renere forbrændingsprocesser. For PM₁₀, ses ikke samme procentvise reduktion, som for NO₂ og PM_{2,5}, da partikeldannelsen i højere grad stammer fra dæk- og kørebaneslid frem for fra udstødning.

12.4 Vurdering af påvirkninger

Påvirkningen af luftkvaliteten i anlægsfasen vil ske fra entreprenørmaskiner ifm. anlægsaktiviteterne og kørsel for de enkelte anlæg. Omfanget af bygge- og anlægsarbejdet kendes ikke, men det forventes at være med entreprenørmaskiner, hvor udstødningsemissionen er reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1628 af 14. september 2016 om krav vedrørende emissionsgrænser for forurenende luftarter og partikler og typegodkendelse af forbrændingsmotorer til mobile ikke-vejpgående maskiner.

Udstødningsgasser fra entreprenørmaskinerne vil bl.a. indeholde kvælstofoxider (NO_x) og partikler, men forureningen fra maskinerne vil blive fortyndet i luften, og der kun vil blive tale om meget lokale og midlertidige påvirkninger. Energiparken er beliggende i det åbne land med gode spredningsforhold og der vurderes samlet at være tale om en **ubetydelig** påvirkning af den lokale luftkvalitet under anlægsfasen.

Den egentlige produktion på PtX-anlæggene er ukendt, hvilket indebærer, at der ikke kan laves vurderinger af de stoffer der udledes i forbindelse hermed. Ved etablering af et PtX-anlæg, CO₂-fangstanlæg samt tilhørende anlæg og erhverv, vil der være både faste og diffuse emissioner af stoffer. Der vil være en variation i de miljøfremmede stoffer, der udledes fra de enkelte anlæg, alt efter typen samt hvilke afkast der etableres. Emissioner fra PtX-anlæg dækker bl.a. over destillationskolonner, oplag, ventiler, nødgeneratorer og intern kørsel.

⁴⁴ Bekendtgørelse nr. 1472 af 12/12/2017 om vurdering og styring af luftkvaliteten.

For de enkelte anlæg vil der, hvor det vurderes relevant, i forbindelse med projektgodkendelse blive foretaget spredningsberegninger, som bestemmer højden for de enkelte afkast med henblik på at opnå en tilstrækkelig fortynding i atmosfæren, så b-værdierne overholdes uden for skel. Dertil vil der foretages en yderligere vurderingen for de stoffer, som vil kunne medføre deposition nærliggende naturområder. Fra andre PtX-anlæg er det kendt, at anlæggene kan medføre kvælstofdeposition til nærliggende natur – hvor meget og i hvilken afstand varierer fra anlæg til anlæg.

Drift af PtX- og CO₂-fangstanlæg vil medføre udledning af miljøfremmede stoffer til luften, både i form af immission og deposition, dog i høj grad reguleret af lovgivning, hvorfor det vurderes, at påvirkningen kan blive **moderat**. Påvirkningens omfang kan dog ikke vurderes nærmere på bekendtgørelsens detaljeringsniveau, idet denne afhænger af disponering, etablering og drift af konkrete projekter, som der ikke foreligger viden om.

13 Klima og ressourceeffektivitet

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "klima og ressourceeffektivitet" til at omhandle indirekte udledning af drivhusgasser til etablering af energiparken samt reduktion af den globale udledning af drivhusgasser ved anvendelse af grønne brændsler.

13.1 Lovgrundlag og miljømål

13.1.1 Klimaloven

Folketinget vedtog i 2020 klimaloven⁴⁵, som fastlægger mål for reduktion af drivhusgasser og angiver proces for, hvordan målopfyldelsen skal følges, bl.a. ved nedsættelse af Klimarådet og årlige klimastatus og -fremskrivninger (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, 2021).

Målene for Danmarks reduktion af udledningen af drivhusgasser, er:

- › 2025: reducere udledningen af drivhusgasser med 50-54 % i forhold til niveauet i 1990.
- › 2030: reducere udledningen af drivhusgasser med 70 % i forhold til niveauet i 1990.
- › 2050: Danmark opnår at være et klimaneutralt samfund i overensstemmelse med Paris-aftalens målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til maksimalt 1,5 grader celsius.

Målsætningerne gælder for territoriale udledninger, dvs. udledning af drivhusgasser, som sker inden for Danmarks grænser.

13.1.2 Holstebro klimahandlingsplan 2023

Holstebro Kommune har udarbejdet 'Klimahandlingsplan 2023' (vedtaget i Byrådet d. 20. juni 2023) (Holstebro Kommune, 2023a). Målet for handlingsplanen er at sikre et udledningsneutralt og klima-robust samfund for Holstebro Kommune, som myndighed og geografisk område/samfund i 2050.

I Klimahandlingsplanen er beskrevet tre delmål:

- › 2030: 70 % drivhusgas reduktion sammenlignet med niveauet i 1990
- › 2050: Klimaneutral som geografisk område
- › 2050: Klimarobust samfund

2030 delmålet vedrørende 70 % reduktion af drivhusgasudledningen ift. 1990, er i overensstemmelse med Parisaftalens målsætning om maksimalt 1,5 graders global temperaturstigning, samt den danske klimalovgivnings ambitionsniveau.

⁴⁵ Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bekendtgørelse af lov om klima, LBK nr. 2580 af 13/12/2021

Klimahandlingsplanen indeholder seks temaer, som søger at nedbringe udledningerne direkte, eller indirekte ved at støtte udviklingen imod klimaneutralitet. Heri understreges vigtigheden af en udfasning af fossile brændsler som kul, olie og gas, og i stedet skabe rammer for mere vedvarende energikilder, herunder PtX.

13.2 Metode

Bekendtgørelsen foreskriver intet om type, omfang, sammensætning og disponering af fremtidige anlæg, og derfor kan der ikke udføres konkrete beregninger for energiparkens fremtidige drivhusgasudledninger eller -reduktioner. Derfor udføres vurderingen i nærværende kapitel, som en kvalitativ vurdering, der baseres på bekendtgørelsens mulige udfaldsrum og forventede kilder til drivhusgasudledninger og -reduktioner indhentet fra erfaringer fra andre lignende PtX-projekter. I vurderingen vil der blive taget udgangspunkt i potentielle påvirkninger fra både anlægs- og driftsfasen.

13.3 Miljøstatus

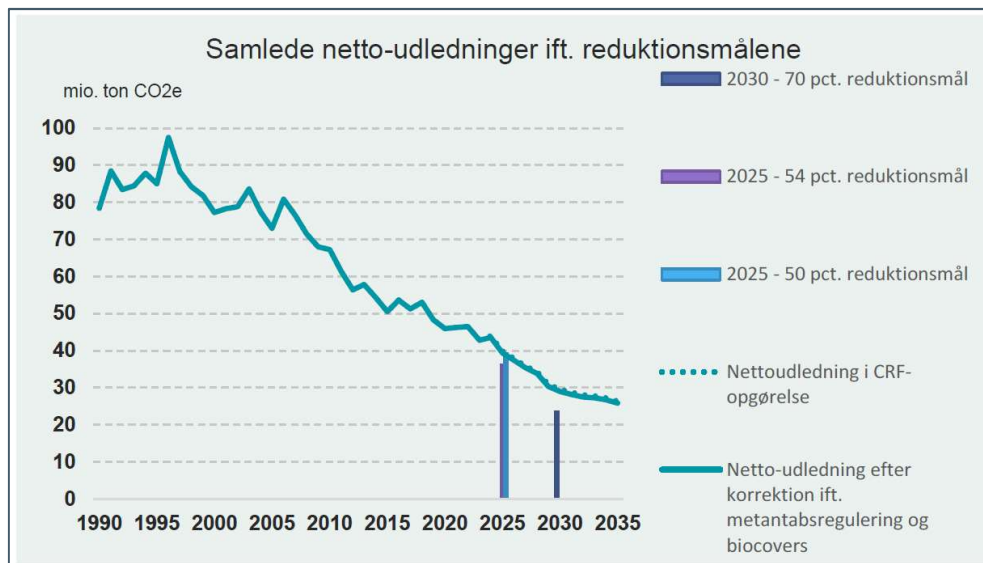
Drivhusgasser er en fælles betegnelse for en række luftarter, der bidrager til drivhuseffekten og omfatter kuldioxid (CO₂), metan (CH₄), lattergas (N₂O), m.m. De har ved udledning af 1 ton forskellig effekt for drivhuseffekten på kort og på lang sigt, f.eks. er effekten af udledning af 1 ton metan 25-28 gange større end for CO₂ set over en 100-årig periode. Der beregnes typisk med enheden CO₂-e (CO₂-ækvivalenter), hvilket betyder, at det er effekten af den samlede udledning af drivhusgasser omregnet til en udledning af CO₂.

Afbrænding af fossile brændsler er en af de primære kilder til et forøget CO₂-indhold i atmosfæren. En stigende koncentration af drivhusgasser i atmosfæren medvirker til global opvarmning, som medfører klimaforandringer.

Den nuværende klimasituation anses for værende kritisk, og drivhusgasudledninger, som følge af menneskelige aktiviteter, har utvetydigt medført klimaforandringer overalt på jorden (IPCC, 2023). Klimaforandringer anses som en af de mest centrale udfordringer for det moderne samfund, hvilket har resulteret i politisk opmærksomhed og ambitiøse mål, som kræver indsats, der skal prioriteres inden for alle niveauer af samfundet.

Klimastatus og –fremskrivning er en årlig redegørelse for, hvordan Danmarks drivhusgasudledninger har udviklet sig fra 1990, samt en vurdering af, hvordan udledningen af drivhusgasser samt energiforbrug og –produktion med de angivne forudsætninger vil udvikle sig frem mod 2035 (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, 2024).

Den fremskrevne udvikling i netto-udledninger og afstanden ift. reduktionsmålene i hhv. 2025 og 2030 er vist i Figur 13-1.

Figur 13-1 Angivelse af de samlede netto-udledninger samt 2025 og 2030 reduktionsmålene. (Figur 2.1 i Klimastatus og –fremskrivning 2023).

Som figuren viser, at på baggrund af nuværende estimater forventes de samlede netto-udledninger at være faldet til 39,7 mio. ton CO2e i 2025 og 28,9 mio. ton CO2e i 2030. Dette svarer til en reduktion i udledningerne på hhv. 49,3 % og 63,1 % ift. 1990. Dog har nye tal for udledningerne af kulstofrige jorde gjort det sandsynligt, at klimamålets nedre grænse på 50 % i 2025 nås. Derimod er det fortsat nødvendigt med yderligere tiltag før 2030-målet kan indfries.

På lokalt plan har Holstebro Kommune udarbejdet et Klimaregnskab, hvoraf det fremgår, at de primære udledninger stammer fra sektorerne: dyrehold (24 %), arealanvendelse (21 %) og transport (22 %). Udledningen fra Industri (energi) sektoren bidrog med 7 % (Holstebro Kommune, 2023b).

13.4 Vurdering af påvirkninger

Med bekendtgørelsen muliggøres der planlægning for etablering af et større erhvervsområde indenfor det udpegede areal, hvor der kan etableres PtX-anlæg og tilknyttet erhvervs-mæssig bebyggelse. Afhængigt af typen, omfanget, sammensætningen og disponeringen af de fremtidige anlæg, vil energiparken uundgåeligt have en indvirkning på klimaet, både med hensyn til udledninger og reduktion af drivhusgasser for både anlægs- og driftsfasen.

Anlægsfasen er især forbundet med aktiviteter der erfaringsmæssigt giver anledning til drivhusgasudledninger. Disse er følgende:

- > Byggemodning: Udledninger fra anlægsmaskiner ifm. jordarbejder, terrænregulering, og udgravning til fundamenter samt el og vandhåndtering.
- > Materiale- og brændstofforbrug: Udledningen af drivhusgasser forbundet med produktionen af materiale- og brændstofforbruget omfatter udledninger i hele materialets eller brændstoffets levetid forud for anlægsarbejdet, herunder bl.a. fra indvinding af råstoffer, transport og energiforbrug i produktionsprocesserne.
- > Transport: Udledninger fra lastbiler når der transporteres byggematerialer til/fra området.

- › Opførelse af bygninger, procesanlæg og nødvendig infrastruktur: Udledninger fra kraner og andre anlægsmaskiner, der anvendes under selve etableringen af anlægget.

Udover ovennævnte vil anlægsfasen desuden også medføre, at den nuværende landbrugsdrift i planområdet ophører. Når der planlægges for en ny aktivitet, der kræver et areal, sker det på bekostning af noget andet. Ændringen i arealanvendelsen vil ud fra et konsekvensbaseret synspunkt medføre direkte og indirekte påvirkninger på den globale udledning af drivhusgasser, hvilket kan være positive og negative.

Samlet set vil anlægsfasen medføre, at der inden for en relativ kort tidshorizont udføres aktiviteter, der erfaringsmæssigt kan medføre store mængder drivhusgasudledninger. Anlægsfasen forventes at forekomme i årene frem til 2050, hvor der i samme periode er en national målsætning om, at Danmark opnår at være et klimaneutralt samfund. Samtidig er det Klimarådets vurdering, at det med de nuværende politiske aftaler endnu ikke er anskueliggjort, hvordan forudgående 2030 klimamålet opnås. Yderligere udledninger inden for denne periode vil dermed betyde, at målopfyldelsen modarbejdes yderligere. Dog skal det tilføjes, at drivhusgasudledninger fra energiparkens anlægsfase til dels omfatter udenlandske emissioner, hvorfor det kun vil være en delmængde, som kan holdes op imod den nationale reduktionsmålsætning.

I driftsfasen vil energiparken have et stort strømforbrug, der forventes forsynet via Idomlund transformerstation, og dermed det overordnede elnet. Etableringen af vedvarende energiproducerende anlæg stiger drastisk, og der forventes et markant fald i drivhusgasudledninger fra el- og fjernvarmesektoren, således ledningsforbruget opgørelsesmæssigt er 100 % vedvarende fra år 2029 (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, 2024). Energiparken forventes ikke i drift før år 2029, og derfor vurderes det, at der forventeligt ikke vil opstå en klimapåvirkning fra det el-forbrug, som energiparken har. Hvis PtX-anlægget mod forventning alligevel sættes i drift før år 2029, vurderes anlægget fortsat ikke at medføre væsentlige drivhusgasudledninger fra el-forbruget. Dette skyldes, at der intet marked er for de grønne brændselsalternativer, som PtX-anlæggene producerer, hvis disse ikke produceres via vedvarende energikilder.

I driftsfasen kan det ikke udelukkes at energiparken vil generere en vis mængde trafik i form af privatbilisme og tung transport fra lastbiler. En vis andel af den samlede transport forventes forsynet via el-nettet eller en anden grøn brændselskilde. Modsat elproduktionen forventes en andel af transportsektoren fortsat at være forsynet via fossile brændselskilder med udledninger af drivhusgasser til følge. Samlet vurderes disse udledninger dog at være **ubetydelige**.

Selve formålet med PtX-anlægget er at producere brændselsalternativer til industrier og transportmidler såsom fly og fragtskibe, der på nuværende tidspunkt er overvejende afhængig af fossile brændselskilder. Indirekte vil PtX-anlægget derfor medvirke til at substituere anvendelsen af fossile brændsler, hvilket reducerer den globale udledning af drivhusgasser.

Samlet og over hele energiparkens levetid vurderes det, at disse reduktioner vil overstige anlæggets direkte og indirekte drivhusgasudledninger både fra anlægs- og driftsfasen. Samlet vurderes energiparken derfor at bidrage med reduktioner i udledning af drivhusgasser og bidrage til målopfyldelse af internationale, nationale og lokale klimamålsætninger.

Påvirkning vurderes samlet som værende **væsentlig** positiv.

14 Materielle goder

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "materielle goder" til at omhandle ændret arealanvendelse og jobskabelse samt inddragelse af arealer med kritisk infrastruktur.

14.1 Lovgrundlag og miljømål

14.1.1 Planloven

Planloven har til formål at sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirke til at værne om landets natur og miljø og skabe gode rammer for vækst og udvikling i hele landet. Jævnfør lovens § 11a pkt. 10) skal kommuneplanerne indeholde retningslinjer for varetagelse af jordbrugsmæssige interesser, herunder ved udpegning og sikring af særligt værdifulde landbrugsområder.

Udpegningen og retningslinjerne for særlig værdifulde landbrugsområder har dermed til formål at sikre jordbrugets interesser i kommuneplanen. På den måde afvejes jordbrugserhvervets arealinteresser i forhold til de øvrige arealinteresser i det åbne land.

14.1.2 Nationale interesser

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har i 2023 udarbejdet "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen" (Plan- og Landdistriktsstyrelsen, 2023). Heraf fremgår følgende relevante punkter for henholdsvis jordbrug, energiforsyning og forsvaret:

- › Jordbrug:
 - › At sikre tilstrækkelige arealer til landbruget, med henblik på at sikre grundlaget for en effektiv og lønsom fødevareproduktion.
 - › At sikre vækst- og udviklingsmuligheder for eksisterende husdyrbrug, der drives som produktionslandbrug.

- › Energiforsyning:
 - › At kommunernes planlægning tager hensyn til eksisterende og fremtidige gas- og eltransmissionsanlæg, herunder ilandføring og nettilslutning af VE produktion mv.
 - › At gas- og eltransmissionsanlæg udvikles som et effektivt og sammenhængende infrastrukturensystem, så forsyningssikkerheden opretholdes, og der sikres arealer hertil.

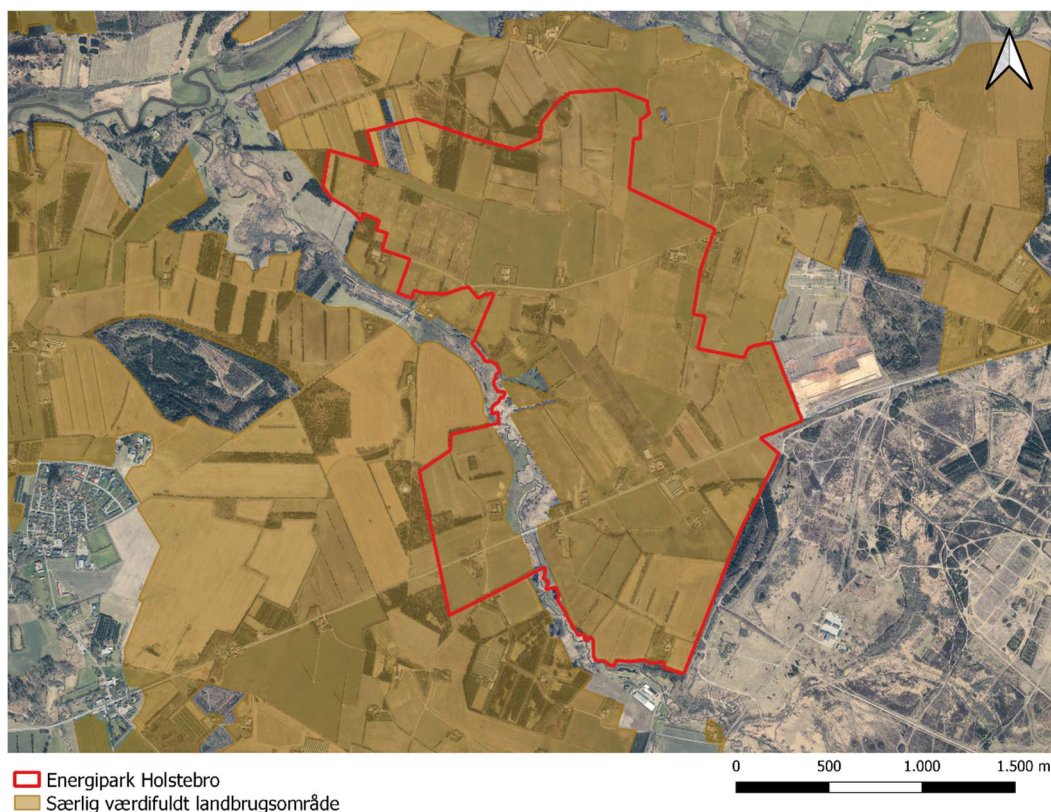
- › Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen
 - › At den kommunale planlægning fastholder og sikrer Forsvarets, Hjemmeværnets og Beredskabsstyrelsens, operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter samt uddannelsesmuligheder, f.eks. ved planlægning i nærheden af skyde- og øvelseselementer, radarstationer og radio-/telemaster, flyvestationer, flådestationer, operationsområder, kaserner, depoter og tankanlæg.

14.2 Metode

Der foreligger ingen informationer omkring konkrete fremtidige bebyggelser i energiparken. Derfor vides det heller ikke i hvilket omfang en realisering vil medføre ændret arealanvendelse og/eller inddragelse af arealer med kritisk infrastruktur, i form af el-transmissionsanlæg. På grund af den manglende viden, vil vurderingen i nærværende kapitel tage udgangspunkt i det mulige udfaldsrum, som bekendtgørelsen giver mulighed for. Dette vil blive gjort kvalitativt og på et overordnet plan. I vurderingen vil der både blive taget udgangspunkt i potentielle påvirkninger fra anlægs- og driftsfasen.

14.3 Miljøstatus

Energiparken udgør et samlet areal på ca. 428 ha, der i overvejende grad anvendes til intensivt landbrug, som tilmed er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder jf. Holstebro Kommuneplan 2021-2033, se Figur 14-1 (Holstebro Kommune, 2021).

Figur 14-1 Energiparkens placering ift. særligt værdifuldt landbrugsområder jf. Holstebro Kommuneplan 2021-2033.

Særligt værdifulde landbrugsområder omfatter arealer, som dyrkes med jordbrugsformål, og hvor dyrkningen af jorden som udgangspunkt prioriteres højere end andre planlægningsinteresser. I de særligt værdifulde landbrugsområder skal der udvises særlig tilbageholdenhed med at inddrage arealer til ikke landbrugsmæssige formål, medmindre der er tale om klimakompenserende projekter. Landbrug er et pladskrævende erhverv, og den samlede beskæftigelse, som landbruget indenfor energiparkens udpegning genererer, vurderes samlet at være begrænset. Energiparkens areal rummer ikke udpegninger for store husdyrbrug, og en ændret arealanvendelse i området vil derfor ikke medføre indskrænkninger i driftsforhold nær husdyrbrug, eller medføre begrænsninger for udvidelser af disse.

Syd for Ringkøbingvej grænser planområdets østligste grænse op til det militære øvelsester-ræn for Jydske Dragonregiment. Jævnfør Plan- og Landdistriktsstyrelsens nationale interes-ser, må der ikke planlægges for, bygninger eller andre høje anlæg nærmere end 5 km fra øvelsespladser, skyde- og øvelsesterræner, hvis planlægningen er uforenelig med Forsvars-ministeriets operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter.

Energiparkens areal er placeret tæt på Energinets transformestation ved Idomlund, som er et vigtigt knudepunkt i eltransmissionsnettet og har national betydning. Derfor rummer area-lerne i og omkring transformestationen også mange eksisterende højspændingsledninger. Indenfor energiparkens planområde, er der udpeget en arealreservation for en 400 kV høj-spændingsforbindelse. Arealet skal friholdes indtil højspændingsledningerne er etableret, hvor-efter reservationen ophæves og erstattes af servitutter.. På nuværende tidspunkt er der et nyt lokalplanforslag under udarbejdelse for udvidelse af Idomlund transformestation. Energipar-ken grænser op til afgrænsningen til dette lokalplanforslag.

14.4 Vurdering af påvirkninger

Såfremt bekendtgørelsen vedtages, vil der fremadrettet kunne planlægges for etablering af et større erhvervsområde, hvori der kan etableres PtX-anlæg og tilknyttet erhvervsrelateret be-byggelse. Som det fremgår af Figur 14-1 er store dele af energiparken udpeget til at rumme særligt værdifulde landbrugsområder. Afhængigt af typen, omfanget, sammensætningen og disponeringen af de fremtidige anlæg, kan det medføre, at værdifulde landbrugsområder per-manent indskrænkes, eller at der indføres begrænsninger i den nuværende drift. Herved ned-sættes produktiviteten fra arealerne, og den samlede fødevarerproduktion bliver mindsket, hvil-ket vil have en negativ effekt både på samfundsøkonomien og den lokale jobskabelse inden for landbrugserhvervet. Til gengæld vil energiparkens producerende anlæg, og tilknyttet er-hverv, tilføre mange nye arbejdspladser til lokalområdet, hvilket vil føre til socioøkonomiske gevinster.

Landbrug er et pladskrævende erhverv og selvom visse landbrugsaktiviteter kan være mere arbejdskraftintensive end andre, er moderne landbrug i høj grad blevet mekaniseret og auto-matiseret, hvilket over tid har betydet færre arbejdspladser i erhvervet. Til sammenligning vur-deres etableringen af en energipark og anden erhvervsmæssig bebyggelse at have potentiale til at skabe flere arbejdspladser sammenlignet med et traditionelt landbrugsområde. Ydermere kan der i et erhvervsområde være flere forskellige sektorer, hvilket kan resultere i et bredere spektrum af jobmuligheder. På baggrund af ovenstående vurderes den samlede påvirkning ift. jobskabelse og samfundsøkonomien at være positiv, eftersom der på sigt genereres flere og mere alsidige jobmuligheder med energiparken.

Påvirkningen af den ændrede arealanvendelse fra landbrug til energipark vurderes at være **moderat** eftersom det er et forholdsvis stort areal der udtages permanent fra landbrugser-hvervet.

Udover overlap med værdifulde landbrugsområder, er energiparkens areal desuden også om-fattet af arealreservation og opmærksomhedszoner for kritisk infrastruktur, herunder høj-spændingsledninger og Idomlund transformestation. Etablering af PtX-anlæg eller anden er-hvervsbebyggelse i/nær disse arealer kan medføre, at driften og/eller fremtidige udvidelser af eltransmissionsnettet og transformestationen besværliggøres. Herudover skaber højspæn-

dingsledninger og transformestationer også elektromagnetiske felter, hvilket kan have potentielle sundhedsmæssige risici, hvorfor det er vigtigt at begrænse eksponeringen for bebyggelser og mennesker. Energiparkens udpegning udgør et stort areal på ca. 428 ha, hvorfor det vurderes at være muligt, at realisere planerne om en energipark uden at konflikte med eksisterende og fremtidige højspændingsledninger. Dette er ligeledes vurdering for Idomlund transformestation, eftersom energiparken holdes udenfor afgrænsningen til ny og eksisterende lokalplan, og fordi transformestationens østlige side fortsat holdes fri. Dermed vil der fortsat være muligheder for fremtidige udvidelser, selvom planerne om en energipark realiseres.

Energiparken grænser mod sydvest op til et militært øvelsesterræn, hvori der foregår aktiviteter såsom flyvning med helikoptere i lav højde, affyring af ammunition og andre militære øvelser, hvilket kan konflikte med høje anlæg eller tilstedeværelse af risikovirkninger. . Arealet for energiparken udgør et område på 428 ha., hvoraf kun den sydligste del grænser op til øvelsesterrænet. Der er endnu ikke kendskab til konkrete placeringer, udformninger og højder for fremtidige anlæg, og det kan derfor ikke konkret vurderes, hvordan eller om der kan opstå konflikter imellem de to aktiviteter. På baggrund af energiparkens arealmæssige omfang vurderes det dog, at en potentiel konflikt kan undgås igennem en helhedsorienteret planlægning og inddragelse af forsvaret i sagsbehandlingen af de mest nærtliggende anlæg, herunder godkendelsesproces og risikosagsbehandling. Derfor vurderes det samlet, at det er muligt at etablere og drifte en fremtidig energipark, så den har en ubetydelig påvirkning på den operationelle drift af øvelsesterrænet for Jydske Dragonregiment.

Der er ikke kendskab til typen af PtX-anlæg der etableres indenfor energiparken, men det er forventningen at hovedparten af mulige anlæg vil blive karakteriseret som risikovirkninger (se kapitel 17). Normalvis udpeges der en risikozone rundt om disse anlæg, der har til formål at undgå planlægning for følsomme anvendelser, herunder boliger, plejehjem, børnehaver, institutioner med svært evakuerbare, m.v. Etableringen af PtX-anlæg kan dermed medføre en planlægningsmæssig begrænsning for området omkring. Den konkrete placering for fremtidige anlæg og bebyggelser er endnu ikke kendt, og det vides derfor ikke, om denne begrænsning kun vedrører energiparkens areal, eller om den vil række udover grænserne. Overordnet set er arealerne i og rundt om energiparken bestående af landbrugsmarker uden følsom anvendelse. Den planlægningsmæssige begrænsning, som energiparken kan medføre, vurderes derfor at have en mindre indflydelse på nærområdets arealanvendelse.

Gennem grundig planlægning, hvor el-infrastrukturen, militærets øvelsesterræn samt fremtidige og nuværende følsomme arealanvendelser respekteres, vurderes påvirkningen på arealanvendelsen at være **ubetydelig**. Dog skal der ifm. den videre planlægning, hvor der er mere kendskab til den konkrete udformning af energiparken

15 Landskab og visuelle forhold

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "landskab og visuelle forhold" til at omhandle inddragelse af arealer med landskabsudpegninger og beskyttelseslinjer samt synlighed i landskabet.

15.1 Lovgrundlag og miljømål

Beskyttelse af overordnede landskabsinteresser varetages primært gennem kommuneplanlægningen i form af udpegninger og retningslinjer.

Holstebro Kommunes Kommuneplan 2021 – 2033⁴⁶ omfatter udpegninger af og retningslinjer for bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber og geologiske bevaringsværdier i overensstemmelse med de nationale interesser i kommuneplanlægningen, der blandt andet fastsætter at kommuneplanerne skal til indeholde retningslinjer med tilhørende kort over bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber og værdifulde geologiske områder, herunder nationale geologiske interesseområder og nationale kystlandskaber.⁴⁷

Kommuneplan 2021 – 2033 omfatter desuden en geografisk inddeling af kommunen i 13 landskabskarakterområder, hvortil der er knyttet særskilte retningslinjer.

Naturbeskyttelseslovens⁴⁸ § 18 omhandler 100 meter beskyttelseslinjen omkring fortidsminder og har til formål at sikre fortidsminderne som landskabselementer samt at sikre arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder. Bekendtgørelsens påvirkning af de landskabelige forhold, der relaterer sig til fortidsmindebeskyttelseslinjen, behandles i dette kapitel. Påvirkning af de arkæologiske forhold behandles i kapitel 16 om Kulturarv.

15.2 Metode

Indledningsvist beskrives relevante lovgivnings- og planmæssige bindinger med udgangspunkt i gældende lovgivning og Holstebros Kommunes Kommuneplan 2021-2033.

Eksisterende forhold i og omkring energiparken beskrives og vurderes med udgangspunkt i Holstebros Kommunes landskabsanalyse⁴⁹, der har dannet udgangspunkt for kommunens landskabsudpegninger og -retningslinjer.

Af kommuneplanen fremgår, at analysen er udarbejdet med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM).

⁴⁶ Holstebro Kommunes Kommuneplan 2021-2033. <https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/4329>

⁴⁷ Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen. Plan- og Landdistriktsstyrelsen, juli 2023. https://www.planinfo.dk/Media/638242362665345866/Nationaleinteresser_06072023.pdf

⁴⁸ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 - Naturbeskyttelsesloven

⁴⁹ Holstebro Kommunes landskabsanalyse. <https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/3443>

Holstebros landskabsanalyse suppleres med konkrete betragtninger i forhold til landskabelige og visuelle forhold i og omkring energiparken, ligeledes med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden. Hertil er anvendt Per Smeds landskabskort, historiske kort, Danmarks højdemodel, data fra Danmarks Miljøportal samt Slots- og Kulturstyrelsens database Fund og Fortidsminder.

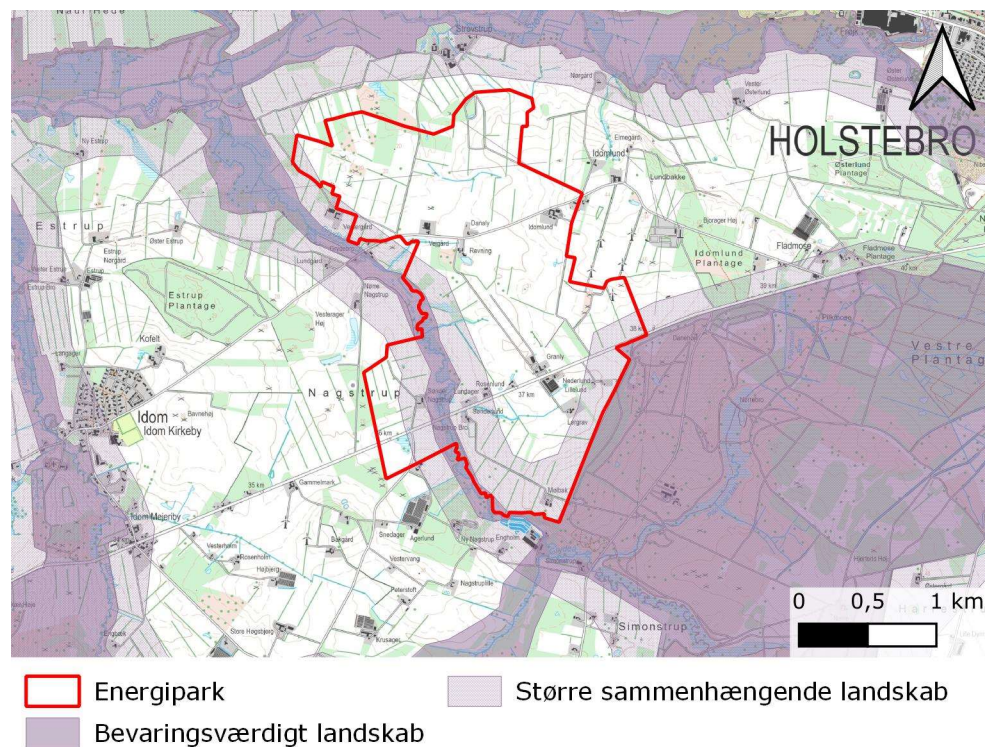
15.3 Miljøstatus

15.3.1 Bindinger og udpegninger

Bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber

En del af energiparken er omfattet af Holstebro Kommunes udpegninger af bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber. Se Figur 15-1.

Udpegningen af bevaringsværdigt landskab omfatter et ca. 20 ha stort areal langs vandløbet Grydeå i energiparken vestlige del. Energiparken grænser desuden mod sydøst op til et større bevaringsværdigt landskab, der omfatter blandt andet Vestre Plantage og det militære øvelsesterræn, Holstebro Øvelsesplads, der tilsammen udgør et større sammenhængende hede- og plantageområde.

Figur 15-1 Holstebro Kommunes udpegninger af bevaringsværdige og større sammenhængende landskaber. Kilder: Datafordeler, Plandata.

Holstebros Kommunes udpegningen af større sammenhængende landskaber omfatter store dele af de udpegede bevaringsværdige landskaber, herunder de landskaber, der ligger i eller i nærheden af energiparken, og omfatter desuden en zone omkring de bevaringsværdige landskaber. Udpegningen omfatter ca. 130 ha inden for energiparken. Se Figur 15-1.

Af kommuneplanens redegørelse for de landskabelige udpegninger fremgår, at retningslinjerne for de bevaringsværdige landskaber skal sikre, at de bevaringsværdige landskaber er de landskaber, der passes bedst på og nyder den største beskyttelse. Retningslinjerne for de større sammenhængende landskaber skal medvirke til at skabe sammenhæng mellem de enkeltstående bevaringsværdige landskaber.

I forhold til etablering af et større erhvervsområde, hvor der kan etableres PtX-anlæg og dertil tilknyttet erhvervsmæssig bebyggelse inden for energiparken er nedenstående retningslinjer for henholdsvis bevaringsværdige og større sammenhængende landskaber relevante:

Bevaringsværdige landskaber:

- › De landskabelige interesser tillægges særlig vægt og de særligt karakteristiske landskabs-elementer i de enkelte landskabskarakterområder skal bevares og forbedres.
- › Landskabet skal friholdes for større byggerier og anlæg, der kan forringe landskabets karakter.
- › Der kan etableres større byggerier og anlæg, under forudsætning af, at de understøtter landskabets karakter.
- › Etablering af andre bygninger og tekniske anlæg, der kan forringe landskabets karakter, skal så vidt muligt undgås.

Større sammenhængende landskaber:

- › Beskyttelse og udvikling af særlige landskabsværdier skal prioriteres, herunder synlighed eller oplevelse af landskabernes geologiske og kulturhistoriske fortælling, særlige naturværdier eller værdi som rekreativt landskab.
- › Landskaberne skal så vidt muligt friholdes for større tekniske anlæg, hvis anlægget vurderes at få betydelig negativ indvirkning ind i de bevaringsværdige landskaber.
- › Ved planlægning for og sagsbehandling af bebyggelse og anlæg skal der ske en tilpasning i forhold til de bevaringsværdige landskaber, ud fra et hensyn til, hvordan disse visuelt kan påvirke landskabsoplevelsen ind i de bevaringsværdige landskaber.
- › Udviklingen skal sikre bevarelse og forbedring af de spredte landskabers sammenhængskraft.
- › Der kan ske byudvikling i respekt for landskabsværdierne. Ved byudvikling skal planlægningen af byranden sikre, at by og landskab integreres og tilsammen tilpasses det omgivende landskabs karakter.

Retningslinjer for landskabskarakterområder

Kommuneplanens retningslinjer for de 13 landskabskarakterområder, som kommunen er ind-delt i, er foretaget på baggrund af en landskabsanalyse, der er udarbejdet med udgangspunkt landskabskaraktermetoden (LKM).

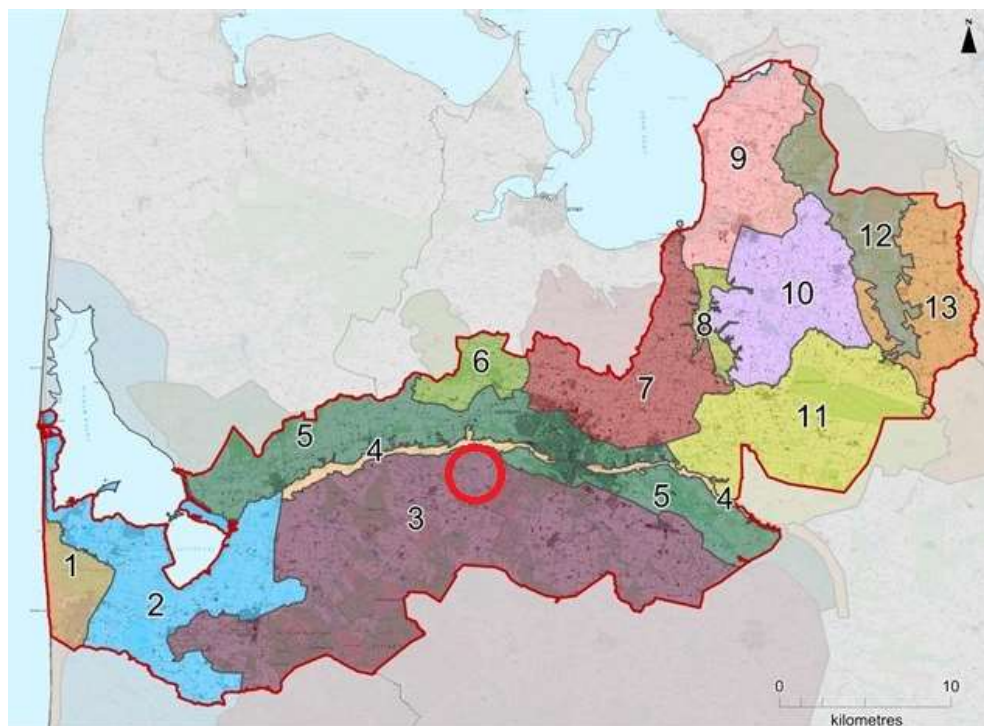
Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at retningslinjerne for hvert af de 13 karakterområder skal sikre, at der i planlægning og sagsbehandling tages hensyn til det, der er karakteristisk for hvert område.

For hvert karakterområde er desuden udarbejdet anbefalinger til den videre planlægning og sagsbehandling inden for karakterområdet. Anbefalingerne er ikke bindende retningslinjer, men alene anbefalinger, der kan medvirke til at understøtte områdets landskabelige værdier.

Energiparken ligger inden for landskabskarakterområde 3 "Skovbjerg Bakkeø", der dækker en stor del af den sydlige del af Holstebro Kommune. Energiparken ligger i den nordlige del af karakterområdet, på kanten af landskabskarakterområde 4 "Storådalen" og karakterområde 5 "Storå smeltevandsslette". Se Figur 15-2.

Landskabskarakterområde 3 "Skovbjerg Bakkeø" er omfattet af følgende retningslinjer:

- › Planlægning og sagsbehandling skal tage udgangspunkt i landskabskarakteren, der er defineret af let bakket flader med store bløde kurver, der stedvist gennemskæres af små og store erosionsdale.
- › Byggeri og anlæg skal vurderes på baggrund af områdets landskabskarakter og anbefalinger.

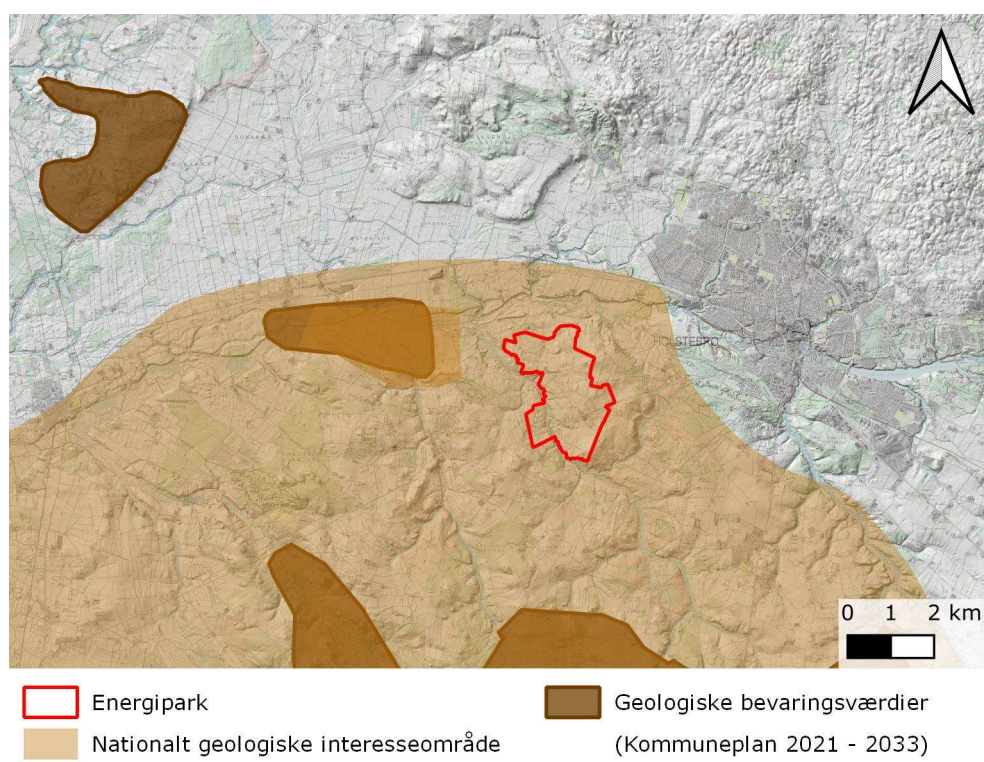

Figur 15-2 *Oversigt over landskabskarakterområder i Holstebro Kommunes landskabsanalyse. Omtrentlig placering af energiparken er markeret med rød prik. Kilde: Kort fra Holstebro Kommunes Kommuneplan 21.*

Nationalt geologisk interesseområde

Energiparken ligger inden for den statslige udpegning "Skovbjerg Bakkeø", der er en del af udpegningen af områder af national geologiske interesse – Se Figur 15-3. Området er derimod ikke omfattet af Holstebro Kommunes udpegninger af områder med værdifulde geologiske værdier. Formålet med de nationale interesseområder er blandt andet at sikre, at de nationale geologiske værdier indgår i planlægningen af det åbne land.

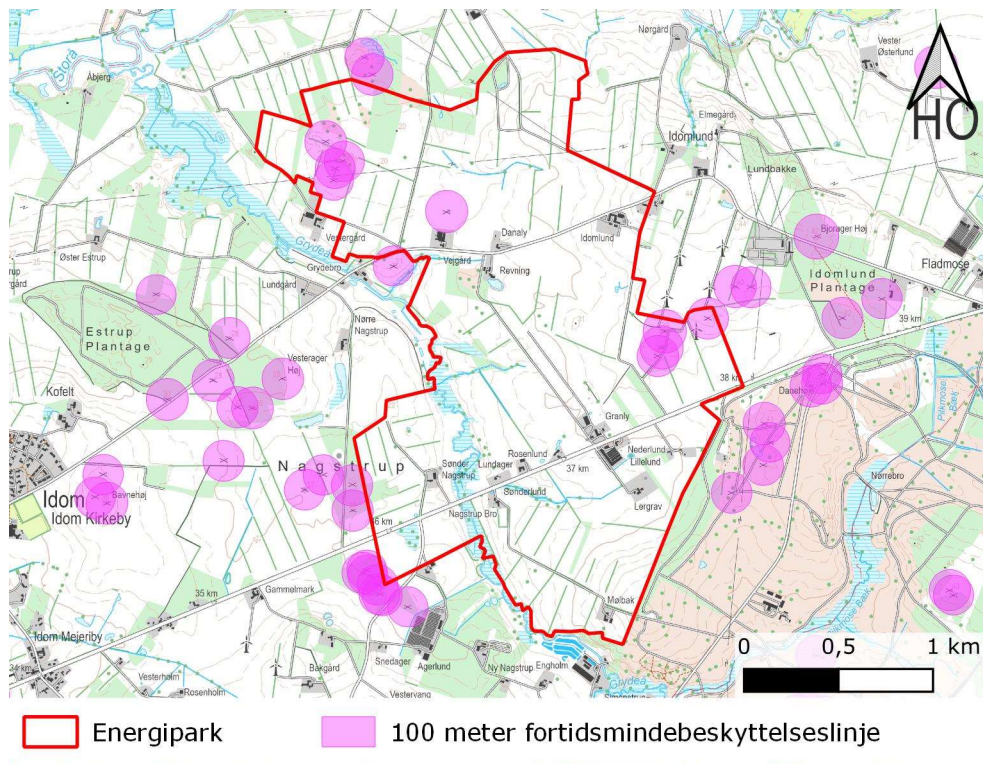
Udpegningen omfatter den nordvestlige del af Skovbjerg Bakkeø, der er Danmarks største bakkeø, og er udvalgt som geologiske interesseområde for at illustrere de særlige landskaber og jordbundsforhold, som karakteriserer bakkeøerne. Der er i beskrivelsen af det nationale interesseområde ikke skitseret forslag til beskyttelse eller plejeforanstaltninger i eller omkring energiparken.

Figur 15-3 Statslig udpegning af Områder af national geologiske interesse. Kilder: Dataforsyningen, Danmarks Miljøportal.

Fortidsmindebeskyttelseslinje

Der er inden for energiparken registreret ni beskyttede fortidsminder, der afkaster 100 meter fortidsmindebeskyttelseslinje jf. naturbeskyttelseslovens § 18. Energiparken berøres derudover af beskyttelseslinjer omkring 10 fredede fortidsminder, der ligger umiddelbart uden for området. Se Figur 15-4. Alle fortidsminder er rundhøje fra oldtiden.

Figur 15-4 Fortidsmindebeskyttelseslinjer omkring gravhøje i og omkring energiparken. Kilde: Dataforsyningen, Fund og Fortidsminder, Danmarks Miljøportal.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 18, må der ikke uden kommunens dispensation foretages ændringer i tilstanden af arealer inden for beskyttelseslinjerne.

Tilstandsændringer omfatter blandt andet opførelse af bebyggelse, etablering af beplantning, hegning og terrænændringer. Beskyttelsen omfatter også anlæg, der har sine grundlæggende bestanddele uden for beskyttelseslinjen, men som påvirker landskabsbilledet inden for linjen, f.eks. højspændingsledninger der går igennem beskyttelseszonen, men hvor masterne står uden for denne.

Ifølge Vejledning om naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer⁵⁰ er formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen at sikre fortidsminderne værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 18, kan kommunen kun i særlige tilfælde meddele dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

⁵⁰ Vejledning om bygge- og beskyttelseslinjer, naturbeskyttelseslovens §§ 16-19, Miljøministeriet 2022, <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2022/12/978-87-7038-462-9.pdf>

15.3.2 Landskabskarakter

Energiparken ligger på den nordlige del af Skovbjerg Bakkeø, der sammen med de øvrige vestjyske bakkeøer fremstår som et geologisk karakteristisk bakkeølandskab vest for den jyske højderyg. Området nord for energiparken er en del af Karup Hedeslette.

Terrænet inden for energiparken fremstår overordnet set let bakket og opleves generelt som roligt. Undtaget herfra er et nord-sydgående strøg i områdets vestlige del, hvor en mindre erosionsdal omkring Grydeå gennemskærer det ellers forholdsvis jævne terræn. Overgangen fra bakkeø til hedeslette fremstår i området umiddelbart nord for energiparken forholdsvis skarp og veldefineret og vidner om områdets geologi. Den geologisk interessante overgang opleves dog ikke i større omfang fra selve energiparkens areal.

Af Holstebro Kommunes landskabsanalyse fremgår, at landskabskarakteren i karakterområdet "Skovbjerg Bakkeø" i høj grad knyttet til områdets store plantager og heder samt ådale, der bryder landskabet. Plantager og heder findes dog overvejende i karakterområdets centrale og sydvestlige dele, mens landskabet i karakterområdets nordlige del, hvor energiparken ligger, overvejende har karakter af intensivt udnyttet landbrugslandskab.

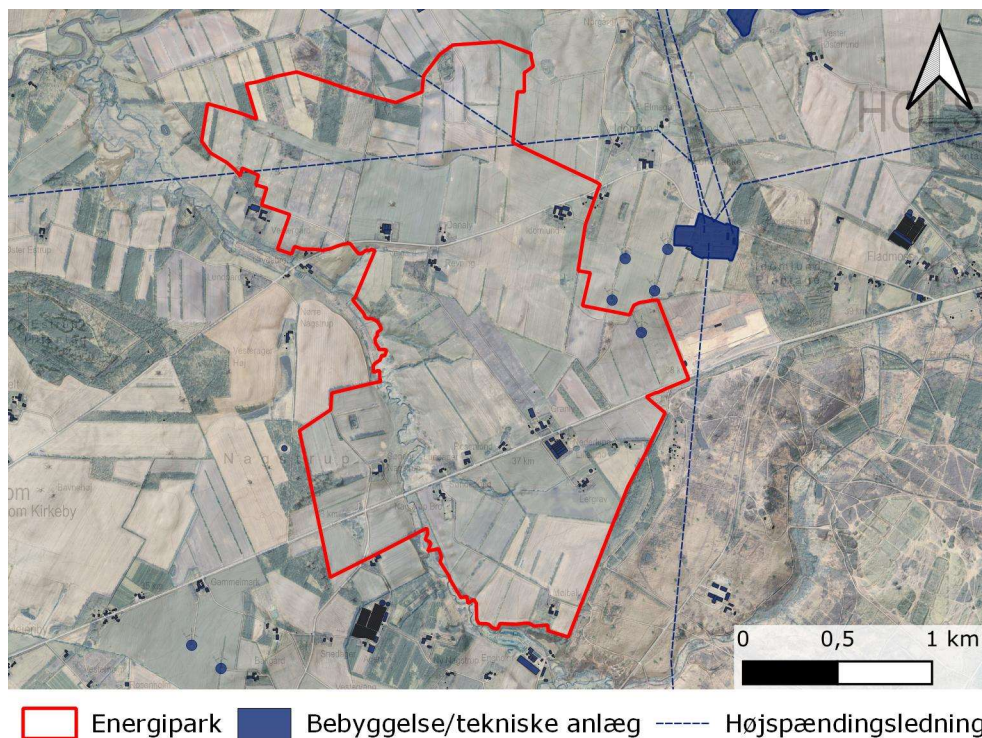
Beplantningen i energiparken udgøres hovedsageligt af læhegn samt mindre bevoksninger, herunder et mindre område med pålagt fredskovspligt.

Bebyggelsen i energiparken er sparsom og udgøres af fritliggende gårde og beboelsesejendomme.

Den nordlige del af energiparken gennemskæres af højspændingsledninger, der kobler sig på Energinets eksisterende højspændingsstation, der ligger øst for området. Ved den østlige del af energiparken står desuden en klynge 75 meter høje vindmøller, hvoraf en mølle står inden for energiparkens areal. Herudover er der inden for energiparken ingen større tekniske anlæg.

Skalamæssigt opleves energiparken generelt som et forholdsvis åbent landskab af middelstor skala.

Der er ikke i Holstebro Kommunes landskabsanalyse registreret særlige udsigter eller øvrige oplevelsesrige elementer i eller i umiddelbar nærhed af energiparken, og der er heller ikke i den statslige udpegning af Skovbjerg Bakkeø som område af national geologiske interesse peget på særlige udsigter eller øvrige geologisk interessante elementer i eller i umiddelbar nærhed af energiparken. I kraft af det forholdsvis jævne terræn i og omkring energiparken, er der dog flere steder muligheder for kig på tværs af landskabet.

Figur 15-5 Terræn, beplantning, bebyggelse og tekniske anlæg i og omkring energiparken. Kilde: Dataforsyningen, Danmarks Miljøportal, GeoDanmark.

15.4 Vurdering af påvirkninger

Med vedtagelse af bekendtgørelsen vil der inden for energiparken potentielt kunne etableres et større erhvervsområde, hvor der kan etableres PtX-anlæg og dertil tilknyttet erhvervs­mæssig bebyggelse samt administrationsbygninger, interne veje, tankningsfaciliteter, parkeringsfaciliteter, regnvandshåndtering, belysning mv.

Da den nærmere disponering af området samt type, omfang og udformning af anlæg, bebyggelse mv. ikke kendes på tidspunktet for udarbejdelse af miljøvurderingen, lægges til grund, at der inden for hele området vil kunne etableres erhvervsområde med større anlæg og byggeri af erhvervs- og produktionsmæssig karakter.

Bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber

Energiparken omfatter ca. 20 ha bevaringsværdigt landskab og ca. 130 ha større sammenhængende landskab, der som udgangspunkt skal friholdes for byggeri og tekniske anlæg, jf. de nationale interesser i kommuneplanlægningen samt Holstebro Kommunes retningslinjer i Kommuneplan 2021 – 2033.

Kommuneplanens retningslinjer åbner dog mulighed for, at der under en række forudsætninger kan etableres bebyggelse og anlæg inden for både bevaringsværdige og større sammenhængende landskaber. Centralt i disse forudsætninger er, at udvikling inden for områderne skal ske under særlig hensyntagen til landskabets karakter og områdets landskabelige værdier.

Idet der med bekendtgørelsen ikke fastsættes nærmere krav til disponering af energiparken, kan det ikke udelukkes, at bekendtgørelsen vil medføre, at der etableres byggeri og tekniske anlæg inden for udpegningerne. Idet der heller ikke fastsættes krav til type, omfang og udformning af anlæg, bebyggelse mv. kan det desuden ikke afvises, at bekendtgørelsen vil kunne medføre en væsentlig påvirkning af de landskabelige værdier, som ligger til grund for udpegningerne.

Det vurderes på den baggrund, at bekendtgørelsen medfører en potentiel **væsentlig** påvirkning af de landskabelige værdier, som ligger til grund for udpegningerne af bevaringsværdige og større sammenhængende landskaber.

Landskabskarakterområder

Energiparken ligger inden for landskabskarakterområdet "Skovbjerg Bakkeø", hvor planlægning og sagsbehandling skal tage udgangspunkt i landskabskarakteren, der er jf. kommuneplanens retningslinjer defineret af "let bakket flader med store bløde kurver, der stedvist gennemskæres af små og store erosionsdale".

Landskabskarakteren inden for selve energiparken kan overordnet set karakteriseres som et let bakket og forholdsvis åbent landbrugslandskab med spredt beplantning og sparsom bebyggelse. I den vestlige del af energiparken findes desuden en mindre erosionsdal. Se også afsnit 15.3.2.

Etablering af et erhvervsområde med større anlæg og byggeri af erhvervs- og produktionsmæssig karakter i det forholdsvis åbne landbrugslandskab vil uundgåeligt medføre en markant ændring af landskabets karakter samt påvirke de visuelle forhold i og omkring energiparken.

Idet der med bekendtgørelsen ikke fastsættes nærmere krav til disponering af energiparken eller til type, omfang og udformning af anlæg, bebyggelse mv. kan det derfor ikke afvises, at bekendtgørelsen vil medføre en væsentlig påvirkning af landskabets karakter, herunder visuelle forhold, i og omkring energiparken.

Det vurderes på den baggrund, at bekendtgørelsen medfører en potentiel **væsentlig** påvirkning af landskabskarakteren og de visuelle forhold i området.

Nationalt geologisk interesseområde

Energiparken ligger inden for det nationale geologiske interesseområde "Skovbjerg Bakkeø", hvor der skal tages hensyn til landskabets geologiske værdi.

Energiparken ligger på den nordligste del af Skovbjerg Bakkeø, umiddelbart syd for den geologisk interessant overgang mellem bakkøen og Karup Hedeslette. Overgangen fremstår forholdsvis skarp og veldefineret i området nord for energiparken, men opleves ikke i større omfang fra selve energiparkens areal.

Idet der med bekendtgørelsen ikke fastsættes nærmere krav til disponering af energiparken eller til type, omfang og udformning af anlæg, bebyggelse mv. kan det ikke udelukkes, at bekendtgørelsen vil medføre en påvirkning af de geologiske værdier, som ligger til grund for udpegningerne.

Da den geologisk interessant overgang mellem bakkeø og hedeslette ikke opleves i større omfang fra selve energiparkens areal, og idet der i øvrigt ikke er peget på særlige udsigter eller øvrige geologisk interessante elementer i eller i umiddelbar nærhed af energiparken, vurderes det, at bekendtgørelsen medfører en **ubetydelig** påvirkning af de geologiske værdier, som ligger til grund for udpegningsen.

Der er ved vurderingen endvidere lagt vægt på, at energiparken kun udgør en mindre og lokalt afgrænset del af det udpegede interesseområde.

Fortidsmindebeskyttelseslinje

Energiparken berøres af i alt 19 beskyttelseslinjer omkring beskyttede fortidsminder, der alle er rundhøje fra oldtiden.

Med vedtagelse af bekendtgørelsen vil den nuværende restriktive praksis for meddelelse af dispensation til at foretage tilstandsændringer i form af blandt andet opførelse af bebyggelse, etablering af beplantning, hegning og terrænændringer inden for 100 meter fortidsmindebeskyttelseslinjen lempes.

De lempede muligheder for at dispensere fra beskyttelsen vil som udgangspunkt betyde at fortidsmindernes værdi som landskabselementer forringes.

Der vil dog fortsat være krav om dispensation, og kommunen vil som myndighed således fortsat skulle foretage en konkret vurdering af eventuel opførelse af bebyggelse mv. inden for beskyttelseslinjen.

Det vurderes på den baggrund, at bekendtgørelsen vil medføre en **moderat** påvirkning af de landskabelige værdier, der skal varetages med naturbeskyttelseslovens § 18.

16 Kulturarv

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "kulturarv" til at omhandle inddragelse af arealer med fortidsminder og beskyttede diger samt tab af arkæologiske interesser.

16.1 Lovgrundlag og miljømål

Beskyttelse af fortidsminder samt sten- og jorddiger varetages primært gennem bestemmelserne i museumslovens⁵¹ kapitel 8a om Bevaring af sten- og jorddiger og fortidsminder. Beskyttelse af kulturarven i forbindelse med fysisk planlægning og forberedelse af jordarbejder m.v. reguleres i museumsloven kapitel 8, herunder sikring af skjulte fortidsminder, der påtræffes ved jordarbejder.

Museumslovens § 29a omhandler beskyttede sten- og jorddiger og har til formål at sikre digerne som kulturhistoriske spor og sikre de biologiske og landskabelige interesser, der knytter sig til digerne. Digerne vidner om tidligere tiders anvendelse af agerjorden og opdeling af landskabet i ejendomme, ejerlav og sogne m.v. Digerne er meget karakteristiske for oplevelsen og forståelsen af det danske landskab. Digerne er desuden betydningsfulde for naturen, da de er levesteder for dyr og planter, hvoraf flere af truede af udryddelse, hvis digerne forsvinder. Bekendtgørelsens påvirkning af de kulturhistoriske og landskabelige forhold, der relaterer sig til beskyttelsen af diger, behandles i dette kapitel.

Museumslovens § 29e omhandler beskyttede fortidsminder, der er levn og monumenter fra tidligere tider. § 29e har til formål at beskytte fortidsminder mod ødelæggelse og at sørge for at fortidsminderne fremstår på en sådan måde, at man kan forstå deres oprindelige funktion.

Museumslovens § 27 omhandler fortidsminder, der opdages ved jordarbejder, og har til formål at sikre, at jordarbejdet standses og fortidsmindet anmeldes til det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Naturbeskyttelseslovens § 18⁵² omhandler 100 meter beskyttelseslinjen omkring beskyttede fortidsminder og har til formål at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer samt at sikre arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder. Bekendtgørelsens påvirkning af arkæologiske forhold behandles i dette kapitel. Påvirkning af de landskabelige forhold, der relaterer sig til fortidsmindebeskyttelseslinjen, behandles i kapitel 15 om Landskab og visuelle forhold.

16.2 Metode

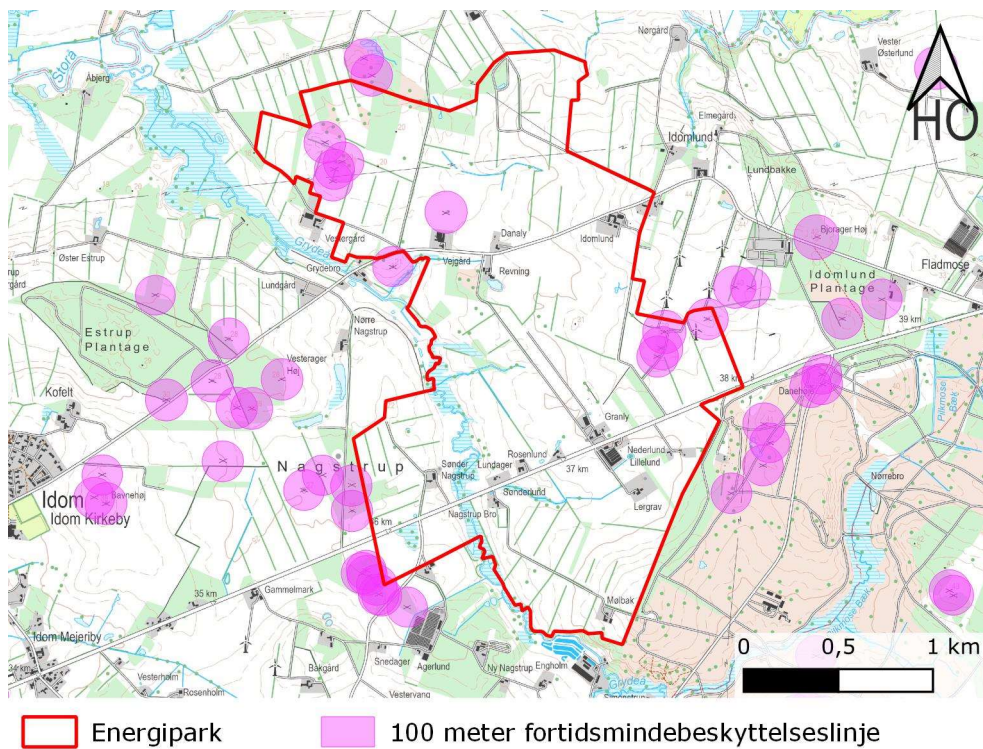
Eksisterende forhold i og omkring energiparken beskrives og vurderes på baggrund af en gennemgang af registrerede beskyttede fortidsminder og sten- og jorddiger inden for energiparken. Hertil er anvendt historiske kort, data fra Danmarks Miljøportal samt Slots- og Kulturstyrelsens database Fund og Fortidsminder.

⁵¹ Bekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014 - Museumsloven.

⁵² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 - Naturbeskyttelsesloven

særligt i nærheden af de allerede kendte og beskyttede fortidsminder, hvilket er en af grundene til, at disse er omfattet af en 100 meter beskyttelseslinje jf. naturbeskyttelseslovens § 18.

Energiparken berøres af i alt 19 beskyttelseslinjer omkring beskyttede fortidsminder, der ligger i eller i umiddelbar nærhed af området. Se Figur 16-2.

Figur 16-2 Fortidsmindebeskyttelseslinjer omkring beskyttede fortidsminder i og omkring energiparken. Kilde: Dataforsyningen, Fund og Fortidsminder, Danmarks Miljøportal.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 18, må der ikke uden kommunens dispensation foretages ændringer i tilstanden af arealer inden for beskyttelseslinjerne. Tilstandsændringer omfatter blandt andet opførelse af bebyggelse, etablering af beplantning, hegning og terrænændringer. Bestemmelsen omfatter også midlertidige terrænændringer som nedgravning af ledninger og lignende.

Ifølge Vejledning om naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer⁵⁴ er formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer samt at sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 18, kan kommunen kun i særlige tilfælde meddele dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

⁵⁴ Vejledning om bygge- og beskyttelseslinjer, naturbeskyttelseslovens §§ 16-19, Miljøministeriet 2022, <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2022/12/978-87-7038-462-9.pdf>

Både arealer inden for 100 meter beskyttelseslinjerne samt øvrige arealer er omfattet af museumslovens § 27, stk. 2 og 3, hvoraf det blandt andet fremgår, at hvis der under jordarbejdet findes spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet, og fortidsmindet skal straks anmeldes til det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Museet beslutter herefter om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en arkæologisk undersøgelse.

Ifølge museumslovens § 25 kan en bygherre forud for igangsætning af et jordarbejde anmode det kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt det påtænkte jordarbejde indebærer en risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder. Såfremt museet vurderer, at en sådan risiko foreligger, skal sagen forelægges Slots- og Kulturstyrelsen. I udtalelsen skal museet endvidere tilkendegive, hvorvidt det i givet fald vil være nødvendigt at gennemføre en arkæologisk undersøgelse mv.

16.4 Vurdering af påvirkninger

Med bekendtgørelsen vil der inden for energiparken potentielt kunne etableres et større erhvervsområde, hvor der kan etableres PtX-anlæg og tilknyttet erhvervsmæssig bebyggelse samt administrationsbygninger, interne veje, tankningsfaciliteter, parkeringsfaciliteter, regnvandshåndtering, belysning mv.

Da den nærmere disponering af området samt type, omfang og udformning af anlæg, bebyggelse mv. ikke kendes på tidspunktet for udarbejdelse af miljøvurderingen, lægges til grund, at der inden for hele området vil kunne etableres erhvervsområde med større anlæg og byggeri af erhvervs- og produktionsmæssig karakter.

Beskyttede diger

Der er to steder inden for energiparken registreret beskyttede diger. Med vedtagelse af bekendtgørelsen vil den nuværende restriktive praksis for meddelelse af dispensation til at foretage ændringer i digernes tilstand lempes.

Tilstandsændringer af digerne kan omfatte mindre ændringer, i form af eksempelvis digegenembrud, men kan også betyde, at digerne i energiparken fjernes. En fuldstændig fjernelse af digerne vil betyde, at deres funktion som kulturhistoriske spor og landskabselementer forsvinder, hvilket vil medføre en irreversibel påvirkning af digernes kulturhistoriske og landskabelige værdi. Er der tale om mindre tilstandsændringer, kan påvirkningen dog være mindre.

Idet der med bekendtgørelsen ikke fastsættes nærmere krav til disponering af energiparken, kan det ikke udelukkes at bekendtgørelsen vil kunne medføre en væsentlig påvirkning af digerne i området. Det vurderes på den baggrund, at bekendtgørelsen medfører en potentiel **væsentlig** påvirkning af de beskyttede diger. Det vurderes dog også at være inden for udfaldsrummet for bekendtgørelsens realisering, at en påvirkning af digerne kan undgås ved disponering af området, da de kun findes på et meget lille areal inden for energiparken.

Fortidsminder

Energiparken berøres af i alt 19 beskyttelseslinjer omkring beskyttede fortidsminder, hvor de arkæologiske lag ofte indeholder særligt mange kulturhistoriske levn. I de øvrige dele af energiparken, er der desuden en generel mulighed for, at de arkæologiske lag indeholder kulturhistoriske levn.

Med vedtagelse af bekendtgørelsen vil der inden for energiparken kunne etableres et større erhvervsområde, hvilket potentielt vil kunne medføre betydelige jordarbejder i hele området.

Med vedtagelse af bekendtgørelsen vil den nuværende restriktive praksis for meddelelse af dispensation til at foretage tilstandsændringer inden for 100 meter fortidsmindebeskyttelseslinjen desuden lempes.

Muligheden for at kunne etablere et større erhvervsområde på arealer, der i dag overvejende er ubebyggede og anvendes landbrugsmæssigt, vil generelt forøge udsigten til, at der vil blive foretaget jordarbejder inden for hele energiparken. Dette vurderes at medføre en generel forøget risiko for at skade eller på anden vis påvirke kulturhistoriske levn, der findes i de arkæologiske lag.

Bekendtgørelsen ændrer imidlertid ikke museumslovens generelle beskyttelse af fortidsminder, der opdages ved jordarbejder (museumslovens § 27), og bekendtgørelsen vurderes på den baggrund kun at medføre en **ubetydelig** påvirkning af eventuelle kulturhistoriske levn i energiparken generelt.

De lempede muligheder for at dispensere fra beskyttelsen inden for 100 meter beskyttelseslinjen omkring beskyttede fortidsminder vil derimod betyde at beskyttelsen af eventuelle kulturhistoriske levn inden for linjen med vedtagelse af bekendtgørelsen vil forringes. Eventuelle kulturhistoriske levn vil dog fortsat være omfattet af den generelle beskyttelse, og påvirkningen vurderes på den baggrund som **moderat**.

17 Risiko for ulykker

Som beskrevet i afsnit 4.2 afgrænses vurderingen af emnet "risiko for ulykker" til at omhandle produktion og håndtering af farlige stoffer omfattet af risikobekendtgørelsen.

17.1 Lovgrundlag og miljømål

Der planlægges for PtX anlæg, som alle forventeligt vil være omfattet af Risikobekendtgørelsens⁵⁵ bestemmelser om håndtering og oplag af farlige stoffer. Forud for etablering af anlæggene, vil der derfor forventeligt blive stillet krav om myndighedsaccept af risikoforholdene, herunder udarbejdelse af sikkerhedsdokumentation efter reglerne i risikobekendtgørelsen samt risikohåndbogen. Accepten gives som en del af miljøgodkendelsen, men indgår også som et miljømåls i miljøkonsekvensvurderingen af det konkrete projekt. Administrationen af reglerne sker i et samarbejde mellem relevante myndigheder (risikomyndighederne) og er koordineres normalt af godkendelsesmyndigheden.

Af vejledning om godkendelse af risikovirksomheder fremgår det, at: "miljømyndighedens kompetenceområde omfatter forebyggelse, vurdering og accept af risiko for større uheld med konsekvens for mennesker eller miljø uden for virksomhedens område samt beskyttelse mod forurening af jord og grundvand på virksomhedens område".

Med Holstebro Kommuneplan 2021-33 fastlægges, at områder til erhvervsområder med risikovirksomheder som udgangspunkt udlægges med et konsekvensområde på 500 meter, hvor der forud for tilvejebringelsen af ny planlægning skal ske høring af myndighederne. Der fastlægges i sikkerhedsdokumentationen sikkerhedszone og den beregnede planlægningszone, som er den maksimale konsekvensafstand omkring alle risikovirksomheder, som herefter oplyses til planmyndigheden. Inden for sikkerhedszonen må der som udgangspunkt ikke etableres ny følsom anvendelse. Ved risikofølsom arealanvendelse forstås f.eks. offentlige arealer, rekreative områder, områder, som pga. deres karakter er af særlig interesse eller særligt følsomme, større veje og andre transportanlæg, boligområder, offentlige bygninger og andre bygninger, hvor der samles mange mennesker såsom hoteller, plejehjem, daginstitutioner, forsamlingslokaler, undervisningslokaler og butikker, samt bygninger og områder, som er svære at evakuere.

17.2 Metode

Der foreligger ingen information om de konkrete anlæg, men da det gælder, at alle større PtX-anlæg erfaringsmæssigt er omfattet af Risikobekendtgørelsen, foretages en overordnet kvalitativ vurdering, der baseres på godkendelsesprocessen for virksomheder samt afstanden til følsom anvendelse (Miljøstyrelsen, 2018).

CO₂ er ikke defineret som et farligt stof i henhold til Risikobekendtgørelsen og er derfor ikke omfattet af virksomhedens sikkerhedsdokument. Vurderinger fra andre projekter viser dog, at ulykker ved håndtering af CO₂ i store mængder kan udgøre en risiko for mennesker. Denne risiko vil forventeligt blive håndteret med samme proces og terminologi som den øvrige sagsbehandling af risikoforhold.

⁵⁵ Bekendtgørelse nr. 372 af d. 25. april 2016 om kontrol med risikoen for større uheld m. farlige stoffer.

17.3 Miljøstatus

Energiparkens areal ligger i tilknytning til Idomlund Transformerstation, men uden tilknytning til eksisterende industri eller erhverv. Energiparkens areal grænser op til Forsvarets militære øvelsesterræn mod syd, hvor den tættest beliggende risikovirksomhed er Arla Foods Amba Hoco, 2,5 km øst for området.

Området anvendes i dag til landbrugsdrift og indeholder flere landbrugsejendomme. Det nærmeste større boligområde, Idom, er beliggende ca. 1,5 km mod vest, men enkelte landejendomme ligger i tæt nærhed til området i en afstand cirka 18 meter mod øst.

17.4 Vurdering af påvirkninger

Der vil på et tidligt stadium af planlægningsfasen for et nyt procesanlæg med farlige stoffer efter risikobekendtgørelsen blive udført en systematisk farekilde-identifikation af omhandlede anlæg efter HAZID-metoden. Dette omfatter identifikation af risikoscenarier. Risiko beregnes som produktet af frekvens og konsekvens for uheld. Frekvensen for de enkelte uheld er en funktion af frekvensen for det udløsende scenarie, antændelsessandsynlighed og tidspunkt, vindhastighed og vindretning på uheldstidspunktet. Typen af anlæg indenfor energiparken er endnu ikke kendt, men generelt dækker fare ved fra PtX-anlæg over blandt andet brand, eksplosion og forgiftning ved inhalation.

17.4.1 Konsekvensafstande

I processen vil der beregnes konsekvensafstande for uheldsscenarier, samt beregning af stedbunden og samfundsmæssig risiko.

Konsekvensafstandene for uheldsscenarier beregnes på baggrund af identificerede farekilder. I risikohåndbogen (Miljøstyrelsen, 2018) defineres konsekvensafstand som afstanden, indenfor hvilken der forventes dødsfald eller alvorlige skader. Konsekvensafstandene illustreres samlet som en maksimal konsekvensafstand. Hvis konsekvenskurverne for uheldsscenarierne går udenfor virksomheden, foretages en kortlægning og vurdering af arealanvendelsen omkring virksomheden. For Energiparken i ved Idomlund vil dette bl.a. omfatte tilstødende PtX-anlæg, anden erhverv, energinets infrastruktur og forsvarets øvelsesterræn.

Indenfor den maksimale konsekvensafstand må der ikke planlægges institutioner med svært evakuerbare personer og institutioner, der indgår i det offentlige beredskab (hospitaller, brand- og politistationer). For energiparken gælder, at væsentlige beredskabsinstitutioner, herunder sygehus, brand- eller politistation, samt institutioner med svært evakuerbare personer er placeret i Holstebro by, med stor afstand til området (cirka 2 km).

Ved etableringen af flere risikoanlæg inden for energiparken, vil hver virksomhed undergå en individuel risikobehandling, hvori forholdet til andre eksisterende eller planlagte risikovirksomheder i nærhed dertil inddrages for at undgå en såkaldt dominoeffekt. Dominoeffekter, beskrives i risikobekendtgørelsen som en situation, hvor et uheld med farlige stoffer breder sig til en anden risikovirksomhed og forårsager et uheld, som forstærker virkningerne af det oprindelige uheld. Dominoeffekt opstår således, hvis flere risikovirksomheder og anlæg indbyrdes kan forværre følgerne af et større uheld.

Risikosagsbehandlingens konsekvenskurver vil i miljøgodkendelsesprocessen også blive anvendt til at vurdere, om etablering af anlæg i energiparken kan påvirke driften af energinets infrastruktur, forsvarets arealer eller andre materielle goder i et uheldsscenario (se kapitel 14).

17.4.2 Stedbunden risiko

Stedbunden individuel risiko uden for virksomheden beregnes for summen af alle uheldsscenerier. Af risikohåndbogen (Miljøstyrelsen, 2018) fremgår der følgende udgangspunkt for stedbunden risiko:

- › Virksomheden skal have fuld råderet over området indenfor kurven for stedbunden individuel risiko på $1 \cdot 10^{-5}$ pr. år.
- › Udenfor skel kan der ses bort fra uheldsscenerier med en risiko på $1 \cdot 10^{-9}$ pr. år, da disse uheld betragtes som værende meget usandsynlige.
- › Udenfor skel kan der accepteres en risiko på $1 \cdot 10^{-6}$ pr. år, hvis der hér ikke findes eller er planlagt følsom arealanvendelse.

Det kan ikke accepteres, at der indenfor den maksimale konsekvensafstand ligger institutioner, der indgår i det offentlige beredskab (hospitaller, brand- og politistationer), eller institutioner med svært evakuerbare personer.

17.4.3 Samfundsmæssig risiko

Hvor virksomheden udgør en risiko for personer uden for virksomhedens skel, er der tillige behov for at vurdere den samfundsmæssige risiko. Denne vurdering udarbejdes for at sikre, at samfundet som helhed ikke udsættes for en for stor risiko.

Den samfundsmæssige risiko beregnes ud fra estimering af, hvor ofte personer kan udsættes for konsekvenser af større uheld på virksomheden. Det væsentligste grundlag for beregningerne er således data for personophold i området omkring virksomheden, hvor både medarbejdere på nabovirksomheder og borgere i området medregnes. Det estimeres hvor store grupper af personer, der er samlet på samme tid og sted, samt hvilken udendørs eksponering disse grupper har ved større uheld på virksomheden.

Området syd for energiparken er Forsvaret Militære øvelsesterræn, hvor der forventeligvis vil være grupper af personer i perioder for øvelser, samt er der nærliggende enkelte boliger i området.

Opsamling

Det kan ikke udelukkes, at der vil ske en påvirkning ud over virksomhedernes arealer, men med den omfattende regulering heraf in mente, områdets størrelse, den forventede afstand til følsom anvendelse samt nærhed til beredskabsinstitutioner vurderes den samlede påvirkning af borgernes sikkerhed at være **ubetydelig**.

Etablering af en række risikovirksoheder indenfor energiparkens areal kan dog afkaste omfattende planlægningszoner, der begrænser nærområdets anvendelse. Dette behandles under kapitel 14 om materielle goder.

18 Kumulative effekter

Som anført i afsnit 5.4 er der identificeret følgende planer og overordnede typer af projekter, som udstedelse af bekendtgørelsen for energipark ved Idomlund kan agere kumulativt sammen med:

- › Helhedsplanlægning for udvikling ved Idomlund
- › Udbygning af transformerstation Idomlund samt ledninger hertil⁵⁶
- › VE-projekter nær transformerstation Idomlund
- › Brintledning nær transformerstation Idomlund

Fælles for planen og projekttyperne ovenfor er, at de vedrører en omfattende udvikling af området nær transformerstation Idomlund, fra i dag af have karakter af åbent land med landbrug i omdrift til fremadrettet at omfatte en større energipark, en mere omfattende transformerstation, nærtliggende VE-anlæg samt ny og mere omfattende infrastruktur til transport af strøm og brint.

Dette vil medføre en samlet kumulativ påvirkning i anlægsfasen, idet nogle projekter forventeligt vil blive etableret på samme tidspunkt. I driftsfasen vil den ændrede anvendelse af området og samspillet mellem projekterne tillige kunne medføre en samlet, kumulativ påvirkning.

Det endelige omfang af den kumulative påvirkning kan ikke vurderes på bekendtgørelsens niveau, idet der ikke foreligger tilstrækkeligt med viden om de konkrete projekters karakter og anlægsperiode i samspil med energiparkens etablering og drift. Det er dog muligt at beskrive hvilken type kumulativ påvirkning, der kan forekomme såfremt bekendtgørelsen udstedes.

Den kumulative påvirkning kan i noget omfang blive afbødet af Holstebro Kommunes helhedsplanlægning for området nær Idomlund, i det omfang der i denne planlægges for hensigtsmæssig placering af anlæg ift. områdets øvrige interesser og energiparkens interne afhængigheder.

Nedenfor redegøres der kort for den kumulative påvirkning med udgangspunkt i de berørte miljøfaktorer.

Biologisk mangfoldighed

Det kan ikke afvises, at den bredere udvikling af stationsområdet ved Idomlund kan afstedkomme et samlet og kumulativt større pres på § 3-kortlagt natur, grønne korridorer og levesteder for bilag IV-arter, herunder gennem inddragelse af arealer samt emissioner og forstyrrelser. Det skal sikres ved administration efter naturbeskyttelseslovens og habitatvejledningen, at de kumulative påvirkninger ikke bliver væsentlige.

Natura 2000

Det kan ikke afvises, at den bredere udvikling af stationsområdet ved Idomlund vil afstedkomme en ændret, kumulativ påvirkning af udpegningsgrundlaget for nærtliggende Natura

⁵⁶ Herunder bekendtgørelse nr. 140 af d. 6. februar 2023 om landsplandirektiv for en 400 kV højspændingsforbindelse fra Endrup til Idomlund i Vestjylland med tilhørende tekniske anlæg

2000-områder, herunder gennem emissioner til vand og luft. Det skal sikres ved administration efter habitatvejledningen, at de kumulative påvirkninger ikke bliver væsentlige.

Støj

Den bredere udvikling af stationsområdet ved Idomlund vil introducere en række støjkilder, der kan agere kumulativt sammen, herunder anlægsstøj, vejstøj, virksomhedsstøj og vindmøllestøj. Dette kan ændre det samlede støjmiljø i nærområdet.

Trafik

Den samlede trafikale påvirkning af udviklingen af en energipark i både anlægsfasen og driftsfasen er vurderet i kapitel 9. Udbygningen af Transformerstation Idomlund samt etableringen af brintrør og VE-projekter vil i noget omfang kunne agere kumulativt sammen med denne påvirkning i anlægsfasen, såfremt denne er sammenfaldende. Der er ikke tale om anlægstyper, der i driftsfasen erfaringsmæssigt bidrager til den kumulative trafikale belastning.

Grundvand

Udbygningen af Transformerstation Idomlund samt etableringen af brintrør og VE-projekter forventes ikke at bidrage væsentligt til en kumulativ påvirkning af grundvandsdannelsen, idet disse anlæg har lav befæstelsesgrad og ikke forudsætter indvinding. Grundvandssænkning i anlægsfase må forventes at have lokal, og således ikke kumulativ karakter. Ligeledes er anlæggene ikke kendte kilder til væsentlig påvirkning af grundvandskemi.

Overfladevand

Udbygningen af Transformerstation Idomlund samt etableringen af brintrør og VE-projekter forventes ikke at afstedkomme en væsentlig kumulativ påvirkning gennem emissioner til overfladevandsrecipienter i driftsfasen, idet disse typer anlæg har lav befæstelse og typisk etableres med diffus nedsivning. Det kan dog ikke afvises, at de førnævnte anlæg vil påvirke recipienter kumulativt i anlægsfasen gennem midlertidig grundvandssænkning og/eller udledning af vand herfra. Det skal sikres gennem administration efter indsatsbekendtgørelsen, at anlæggene ikke udgør en risiko for målopfyldelse af overfladevand.

Luft

Udbygningen af Transformerstation Idomlund samt etableringen af brintrør og VE-projekter er ikke anlægstyper, der i driftsfasen er kendte kilder til væsentlig udledning af stoffer, der kan påvirke luftkvaliteten. Såfremt anlægsfaserne er sammenfaldende med etableringen af energiparken, kan der forekomme en samlet, kumulativ påvirkning af luftkvalitet gennem udledning af udstødningsgas fra anlægsmaskiner samt evt. støvfrembringelse i tørre perioder.

Klima og ressourceeffektivitet

Udviklingen af energiparken, udbygningen af Transformerstation Idomlund samt etableringen af brintrør og VE-projekter er del af en bredere samfundsmæssig energiomstilling, hvis formål er at reducere udledningen af drivhusgasser. Uagtet anlægsfasernes udledninger fra anlægsmaskiner og indirekte fra materialeforbrug må der derfor forventes en væsentlig kumulativ påvirkning i form af en samlet reduktion i udledningen af drivhusgasser, ved at projekterne muliggør produktion af brændstoffer, som kan erstatte fossile kilder i øvrige sektorer.

Materielle goder

Udbygningen af Transformestation Idomlund samt etableringen af brintrør og VE-projekter vil sammen med energiparken afstedkomme en samlet påvirkning, hvor landbrugsjord inddrages og omlægges eller pålægges restriktioner til fordel for PtX, tilknyttet erhverv og el-infrastruktur. Særligt energiparken og transformestationen vil inddrage areal. Arealanvendelse vil forventeligt afstedkomme en socioøkonomisk påvirkning af jobskabelsen, idet energiparken og de fornævnte projekter bidrager med jobskabelse i både anlægsfasen og driftsfasen.

Landskab og visuelle forhold

Transformestationer, el-ledninger, vindmøller og solceller er alle anlæg, der kan have stor synlighed i landskabet. Det må således forventes, at sådanne anlæg vil afstedkomme en kumulativ påvirkning af landskabet sammen med energiparken – særligt omkring transformestation Idomlund.

Kulturarv

Udbygningen af Transformestation Idomlund samt etableringen af brintrør og VE-projekter vil sammen med energiparken afstedkomme en samlet, større arealinddragelse, der kan påvirke kulturarv. Uden for energiparken etableres der ikke lempede regler for kirkebeskyttelseslinjer, fortidsmindebeskyttelseslinjer eller sten- og jorddiger, hvorfor der ikke forventes en væsentlig kumulativ påvirkning i samspil med bekendtgørelsens udstedelse.

Risiko for ulykker

Større ulykkescenarier på virksomheder i energiparken kan principielt være af et omfang, hvor det påvirker uden for virksomheden. Dette kunne principielt omfatte Transformestation Idomlund, luftledninger til VE-anlæg eller brininfrastruktur og derved skabe en bredere kaskadevirkning. Det vil indgå som en integreret del af sagsbehandlingen af hver enkelt relevante virksomhed i medfør af både godkendelsesbekendtgørelsen og risikobekendtgørelsen, at oplag eller håndtering af risikostoffer ikke kan give anledning til en væsentlig, kumulativ påvirkning.

19 Vurdering af miljømålsætninger

I dette kapitel gennemgås relevante miljømålsætninger ift., hvordan bekendtgørelse om opførelse af en energipark ved Idomlund tager hensyn til disse. De identificerede miljømålsætninger, som bekendtgørelsen kan have en indflydelse på, er identificeret i afsnit 5.4. I nedstående Tabel 19-1, vil det blive vurderet, hvorledes bekendtgørelsen enten modarbejder eller bidrager til målopfyldelsen.

Tabel 19-1 Vurdering af miljømålsætninger, som er relevante for bekendtgørelsen.

Emne	Målsætninger	Vurdering
FN's 17 verdensmål	Verdensmål for bæredygtig udvikling, som er væsentlige i den fysiske planlægning:	
	<p>Delmål 2.4: Inden 2030 skal der sikres bæredygtige fødevarereproduktionssystemer og implementeres modstandsdygtige landbrugspraksisser, som øger produktivitet og produktion, medvirker til at bevare økosystemer, styrker kapaciteten for tilpasning til klimaforandringer, ekstreme vejrforhold, tørke, oversvømmelser og andre katastrofer, og som fremskynder forbedring af land og jordkvalitet.</p>	Bekendtgørelsen muliggør videre planlægning i særligt værdifulde landbrugsområder, hvor etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsbebyggelse vil betyde permanente omlægninger af landbrugsmarker. Dette vil nedsænke produktionen af fødevarer, hvorfor bekendtgørelsen vurderes at modvirke delmål 2.4.
	<p>6.3: Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt</p>	Ved ophør af intensiv landbrugsdrift vurderes nedsivning af pesticider og næringsstoffer at ophøre, hvorfor drikkevandskvaliteten på sigt forbedres. Derfor vurderes bekendtgørelsen at bidrage til målopfyldelsen.
	<p>7.1: Inden 2030 skal andelen af vedvarende energi i det globale energimix øges væsentligt.</p>	Bekendtgørelsen muliggør videre planlægning for PtX-anlæg der har til formål at producere grønne brændselsalternativer. Derfor vurderes bekendtgørelsen at bidrage til målopfyldelsen.
	<p>12.2 Inden 2030 skal der opnås en bæredygtig forvaltning og effektiv udnyttelse af naturressourcer.</p>	Ptx-anlæg anvender en teknologi, hvor det er oplagt at anvende overskudsstrøm til produktion af brændsler, som alternativ til fossile brændsler. Herudover kan anlægget også bidrage med overskudsvarme. Samlet vurderes bekendtgørelsen at bidrage til målopfyldelsen.
Klimaloven og nationale målsætninger i medfør heraf	<ul style="list-style-type: none"> › 2025: reducere udledningen af drivhusgasser med 50-54 % i forhold til niveauet i 1990. › 2030: reducere udledningen af drivhusgasser med 70 % i forhold til niveauet i 1990. › 2050: Danmark opnår at være et klimaneutralt samfund med Parisaftalens målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til maksimalt 1,5 grader celsius. 	Bekendtgørelsen muliggør videre planlægning for etablering af PtX-anlæg, som har til formål at producere brændselsalternativer, der kan substituere brugen af fossile brændsler. Derfor vil energiparken medføre reduktioner i udledning af drivhusgasser, og dermed bidrage til målopfyldelse af internationale, nationale og lokale klimamålsætninger.

Holstebro Kommuneplan	Kommuneplanens retningslinjer er retningsgivende for kommunens sagsbehandling, hvorfor det skal sikres at fremtidig planlægning og arealanvendelse ikke er i modstrid med beskrevne retningslinjer. Retningslinjerne strækker sig og mange forskellige temaer, herunder landskab, natur, erhverv, grundvand, m.m.	Udstedelse af bekendtgørelse muliggør videre planlægning af større anlæg, der potentielt kan konflikte med enkelte eller flere retningslinjer i Holstebro Kommuneplan. Dog fastlægger bekendtgørelsen i sig selv intet om dimensionering eller placering af fremtidige anlæg, og derfor er der intet der ligger til hinder for, at der i den videre planlægning kan tages højde for retningslinjerne, således fremtidige anlæg ikke modstrider med disse.
Vandområdeplanerne	Vandområdeplaner er udarbejdet med henblik på at forebygge forringelse af og opnå god tilstand i overfladevandområder og grundvandsforekomster i overensstemmelse med vandrammedirektivet. Målet er at opnå god tilstand i vandområderne.	Det vurderes, at bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med opnåelsen af god tilstand, såfremt det sikres, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering.
Den danske havstrategi	Den Danske Havstrategi udpeger 19 havstrategiområder. Formålet med områderne er at bidrage til opnåelse af god miljøtilstand i havmiljøet.	Udstedelse af bekendtgørelsen vurderes ikke at kunne medføre en påvirkning på havstrategiområder grundet karakteren af den potentielle påvirkning samt afstanden til nærmeste havstrategiområde. Bekendtgørelsen vurderes derfor at være i overensstemmelse med havstrategien.
Den danske havplan	Som beskrevet i afsnit 11.4.2 indeholder Danmarks Havplan to udpegninger, der vurderes relevante for projektet. Disse udpegninger dækker over kystvandområdet Nissum Fjord, Felsted Kog, <ul style="list-style-type: none">› Udpegning af zone til respektafstande for luftfart og› Udpegning af Natur- og miljøbeskyttelsesområde	For den første udpegning vurderes projektet ikke at have en indflydelse på målopfyldelse. For den anden udpegning vurderes bekendtgørelsen i sig selv ikke vil være i strid med opnåelsen af god tilstand, såfremt det sikres, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering.

20 Afværgelse og overvågning

20.1 Afværgeforanstaltninger

Det fremgår af Miljøvurderingslovens bilag 4 punkt g, at miljørapporten skal indeholde oplysninger om planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse, og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet ved bekendtgørelsens gennemførelse.

Det fremgår endvidere af den overordnede metode i afsnit 5.2 at afværgende foranstaltninger særligt overvejes i de tilfælde, hvor udstedelse af bekendtgørelsen afstedkommer risiko for væsentlig påvirkning af en miljøfaktor.

Bekendtgørelsen, der miljøvurderes i nærværende miljørapport, er kendetegnet ved at være meget omfattende men med et lavt niveau af konkret regulering. Den muliggør på den ene side etablering af en større energipark på 428 ha i det åbne land med tung industri, men den indeholder på den anden side ingen regulering af, hvordan parken indrettes eller driftes. Netop derfor foreligger der mange og meget forskelligartede udfaldsrum for, hvilken miljøpåvirkning der kan forekomme, såfremt bekendtgørelsen udstedes.

Det er på tværs af miljørapportens fagkapitler blevet konkluderet, at den videre udvikling af en energipark i medfør af bekendtgørelsens planmæssige muligheder kan afstedkomme en væsentlig påvirkning. For alle vurderingerne gælder det dog, at omfanget af påvirkningen afhænger af, hvordan energiparken foreslås indrettet og driftet i kommende fysisk planlægning og konkrete projekter. Der er mange udfaldsrum indenfor bekendtgørelsen mulige realisering, og flere af disse vil resultere i mindre omfangsrige påvirkninger.

Derfor kan det ikke konkluderes, at bekendtgørelsen vil have væsentlig påvirkning, og det er derfor ej heller meningsfuldt at foreslå egentlige afværgeforanstaltninger ifm. bekendtgørelsens udstedelse. I stedet er der nedenfor oplyst en række fokusområder, som der er udslagsgivende for energiparkens miljøpåvirkning, og som der derfor bør være fokus i den videre realisering af energiparken ved Idomlund. Disse er:

- › **Biologisk mangfoldighed.** Fokus på at minimere påvirkning af lokal hydrologi gennem vandindvinding samt direkte og indirekte påvirkninger af naturområder og levesteder for beskyttede arter.
- › **Natura 2000.** Fokus på om emissioner til luft eller vand kan påvirke udpegningsgrundlaget af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag.
- › **Trafik.** Fokus på at sikre sikkerhed og tryghed på mindre veje gennem forbedrende tiltag såsom friholdelse af baner til bløde trafikanter, aftaler om specifikke tidspunkter og/eller ruter for tung trafik eller tydelig skiltning ved indgangen til de mindre veje.
- › **Støj.** Hensigtsmæssig disponering af støjende anlæg og aktiviteter i forhold til boliger inden for og nær energiparken, hvor boliger ikke opkøbes eller ændrer anvendelse.

- › **Grundvand** Hvis grundvand vælges som kilde til procesvand, skal der indledningsvist foretages hydrologiske modelberegninger for at sikre, at den nødvendige grundvandsressource er til stede, og at indvindingen ikke vil påvirke grundvandsafhængige beskyttede naturtyper negativt.
- › **Overfladevand.** Fokus på den samlede næringsstofftilførsel til målsat kystvandområde fra projekter inden for energiparken for at sikre, at projekterne og deres udledninger, kan gennemføres i overensstemmelse med vandplanlægningen og gældende miljøregler.
- › **Luft.** Vurdering af, om afkast og kilde til luftforurening afstedkommer overskridelse af B-værdier eller deposition i naturområder eller vandområder.
- › **Materielle goder.** Sikring af, at etablering af energiparkens anlæg ikke konflikter med nuværende eller fremtidige forsyningskorridorer, udviklingen af Idomlund Transformestation eller operationel drift af forsvarrets øvelsesterræn mod sydøst.
- › **Landskab og visuel påvirkning.** Hensyn til landskabets karakter og områdets landskabelige og visuelle værdier i den fremtidige disponering af tekniske anlæg.
- › **Kulturarv.** Hensyn til digernes placering, så digerne i videst muligt omfang bevares, og der i videst muligt omfang holdes afstand hertil for byggeri.

20.2 Overvågning

I henhold til § 12 stk. 4 i miljøvurderingsloven skal myndigheden overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger ved udstedelse af bekendtgørelsen.

Som redegjort for ovenfor i afsnit 20.1 om afværgeforanstaltninger foreligger der mange og meget forskelligartede udfaldsrum for, hvilken miljøpåvirkning der kan forekomme, såfremt bekendtgørelsen udstedes. Med udgangspunkt heri er der foreslået en række fokusområder, der bør være fokus i den videre realisering af energiparken ved Idomlund mhp. at afværge en væsentlig påvirkning.

Bekendtgørelsen er ikke byggeretsgivende, og den videre realisering af en energipark ved Idomlund forudsætter derfor både fysisk planlægning og projektkendelse. I denne sammenhæng vil energiparken påvirkninger blive vurderet på ny i medfør af miljøvurderingslovens bestemmelser.

Ud over denne lovbestemte proces foreslås der ikke yderligere særskilt overvågning ved den konkrete udstedelse af bekendtgørelsen for energiparken.

21 Referencer

- Arter.dk. (2023). *Arter.dk*. Hentet fra <https://arter.dk/search/record-search?excludeUnderlyingTaxons=true&hasMedia=false&includeDescendantTaxons=true&includeSpeciesGroupFacet=true&includeOrphanRecords=false&tabMode=Map>
- Arter.dk. (2024). *Arter.dk*. Hentet fra <https://arter.dk/dashboard>
- DCE - Nationalt center for miljø og energi. (2019). NOVANA. Arter 2019: <https://novana.au.dk/arter/arter-2019>. Aarhus Universitet.
- DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. (2023). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV*. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Hentet fra <https://dce.au.dk/udgivelser/vr/501-599>
- Holst, B., & Stefánsson, F. (2021). Ulv. Hentet fra <https://denstoredanske.lex.dk/ulv>
- Holstebro Kommune. (2021). *Kommuneplan 2021-2033*. Hentet fra <https://www.holstebro.dk/kommuneplan>
- Holstebro Kommune. (2022). *Forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejder*. Hentet fra Holstebro Kommune.
- Holstebro Kommune. (2023a). *Klimahandlingsplan 2023*. Holstebro.
- Holstebro Kommune. (2023b). *Klimaregnskab*. Hentet fra <https://www.holstebro.dk/klimaregnskab>
- Holstebro Kommune. (u.d.). *Kommuneplan 2021-2023 - Støj, lugt, støv m.v.* Hentet fra Holstebro Kommune.
- IPCC. (2023). *Climate Change 2023 - Synthesis report*.
- Kjær, C., Adrados, L. C., Boel, M., Briggs, L., Christensen, P. K., Damm, N., . . . Strandberg, M. (2023). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV*. DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. (2021). *Bekendtgørelse af lov om klima. (Klimaloven)*. LBK nr. 2580 af 23/12/2021.
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. (2024). *Klimastatus og -fremskrivning*.
- Miljøministeriet. (2023). *Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter*. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/797>.
- Miljøstyrelsen. (december 2018). *Risikohåndbogen v. 2*. Hentet fra Miljøstyrelsen: <https://risikohaandbogen.dk/virksomheder>
- Miljøstyrelsen. (2021). *Natura 2000-basisanalyse 2022-2027*. Miljøstyrelsen.
- Miljøstyrelsen. (2021). *Natura 2000-plan 2022-2027*. Miljøstyrelsen.
- Miljøstyrelsen. (2023). Ulv.
- Nationalt Center for Miljø og Energi, D. (2019). *Udvikling i luftkvalitet for 2030 i relation til Nationalt program for reduktion af luftforurening (NAPCAP) - Effekter af udvalgte initiativer i regeringens klima-og luftudspil*.
- Nationalt Center for Miljø og Energi, D. (2020). *Annual Danish Informative Inventory Report to UNECE - Emission inventories from the base year of the protocols to year 2018*.
- NOVANA. (2023). *Overvågning arter 2021*. NOVANA.
- Plan- og Landdistriktsstyrelsen. (2023). *Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning*.
- Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV*. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.
- Trolle, M. (2013). *Fakta om ulv i Danmark*. Naturhistorisk Museum.

Appendix A Beskrivelse og vurdering af bilag IV-arter

Arterne i følgende afsnit er udvalgt til vurdering på baggrund af konklusionerne om deres tilstedeværelse beskrevet i Tabel 6-2. Vurderingen baseres på bekendtgørelsens og dermed energiparkens potentielle påvirkninger på både terrestriske og marine miljøer belyst i begyndelsen af afsnit 6.4.4. Hver art vil først beskrives og dernæst følger en vurdering af påvirkningen på den enkelte arts økologiske funktionalitet.

A.1 Flagermus

Flagermus er altovervejende nataktive, og orienterer sig primært ved hjælp af ekkolokalisering eller sonar. Flagermus raster i dagtimerne i huller i bl.a. træer eller bygninger og overvintrer bl.a. i kældre eller fuglekasser, hvor det er muligt at tilpasse temperaturforholdene. Tilstedeværelsen af flagermus bestemmes i høj grad af fourageringsmulighederne i et område, hvor afstanden den enkelte art bevæger sig efter føde varierer fra art til art, men kan variere fra 1-12 km. Flagermus opholder sig særligt i skovene og ved søer, hvor der er mange insekter, og kan derfor opholde sig i hele landet, hvor disse forhold er opnået.

I Danmark er der registreret 17 arter af flagermus, hvor det for tre af disse endnu er usikkert, om de kan regnes som en fast del af den danske dyreverden, da de kun er fundet på én lokation hver. Flagermusarter som damflagermus, brandts flagermus, vandflagermus, frynseflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus og dværgflagermus er alle observeret i Midt- eller Vestjylland, mens arterne bredøret flagermus, bechsteins flagermus og skægflagermus kun enten er observeret på Lolland eller Bornholm.

Vinterkvarteret skal være et sted, hvor flagermusene er beskyttede mod fjender, uforstyrret og frostfrit, men med lave plusgrader. Mange arter kræver endvidere en høj luftfugtighed under vinterdvalen. Flagermusene vågner op nogle gange i løbet af vinteren, og det er også her parringerne kan foregå. Men hver gang en flagermus vågner op, tæres der meget på fedtreserverne. Der er derfor grænser for, hvor mange gange flagermusen kan tåle at vågne op, hvis den skal overleve vinteren. Derfor er det så vigtigt, at flagermusene ikke forstyrres under vinterdvalen (Søgaard & Asferg, 2007).

A.1.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter alene risikoen for ødelæggelse af yngle- og rastelokaliteter ved etablering af energiparken. I forbindelse med den videre planlægning af energiparken, skal arealer med større træer og bygninger med potentiel værdi for flagermus så vidt muligt undgås. Ligeledes kan der ved en realisering af bekendtgørelsen indarbejdes tiltag i planen og projektet, for at undgå eller minimere en mulig væsentlig påvirkning.

Etableringen og driften af energiparken kan foruden udgøre en risiko for rastelokaliteter i eller omkring energiparken ved støj-, lys- og vibrationsgener. Flagermus er sårbare over for forstyrrelser i vinterhalvåret, og det burde derfor undersøges på senere plan- og projektniveau, hvorvidt nærliggende bygninger eller træer anvendes under vinterkvarteret for at undgå mulige væsentlige påvirkninger. Bekendtgørelsens bestemmelser vil i sig selv ikke kunne give

anledning til væsentlige påvirkninger, da der heri er rig mulighed for senere at kunne tilpasse planlægningen til de enkelte flagermus' behov og anvendelse af området.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af flagermus' økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglende viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projekt-fase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.2 Birkemus

Birkemusen er en lille, nataktiv gnaver. I Danmark er den hovedsageligt fundet på kornmarker, enge, strandenge, hede, kær- og moseområder og i fugtige, åbne skovområder. Birkemusens aktivitet er størst i foråret, hvor især hannerne er meget aktive på et større område i sin søgen efter hunner.

Birkemusen er fundet i spredte bestande i det nordvestlige og sydlige Jylland. Overvågningen bygger på ekstensive undersøgelser af lokaliteter, og det er derfor ikke muligt på baggrund af disse at estimere udbredelse, bestandsstørrelse og areal af levesteder for birkemus, samt ændringer af disse. Birkemusen er sårbar over for isolering af levesteder, forstyrrelser under overvintrings- og yngleperioder samt ødelæggelse af disse lokaliteter.

Reproduktionsraten for birkemus er lav sammenlignet med andre mus, og arten bliver først kønsmoden i dens andet leveår. Parrings sæsonen starter i midten af maj og drægtigheden varer ca. 3 uger, hvorefter et kuld med 3-8 unger fødes i juni-august i underjordiske ynglereder. I oktober-november går birkemusen i en vinterdvale, der varer indtil april-maj. Under vinterdvalen har den brug for et tørt og frostfrit område, hvor dens underjordiske overvintringsrede kan placeres i ca. 20-40 cm dybde (Kjær, et al., 2023).

A.2.1 Vurdering af påvirkninger

Energiparken kan udgøre et habitat for arten, eftersom den befinder sig i blandet terræn med bl.a. marker, skov og eng, der alle er at finde inden for energiparken. Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter alene risikoen for ødelæggelse af yngle- og rastelokaliteter ved etablering af energiparken. Derudover kan anlægsarbejderne udgøre en særlig risiko for individdrab ved anvendelse af anlægsmaskiner, og dette skal der tages højde for i kommende planlægningsfaser. I forbindelse med den videre planlægning af energiparken, skal der ved en realisering af bekendtgørelsen indarbejdes tiltag i planen og projektet, for at undgå eller minimere en mulig væsentlig påvirkning under især etableringen.

Eftersom arten befærdes inden for områder som marker, der behandles af menneskelig aktivitet, lægger driften af energiparken og PtX-anlæg ikke nødvendigvis op til en væsentlig påvirkning. Dog kan arten være sårbar over for dræning af habitater, og dermed kan en øget anvendelse af grundvand påvirke artens økologiske funktionalitet, men eftersom bekendtgørelsen ikke foreskriver øget grundvandsanvendelse, vil der være mulighed for at tage højde for dette på senere plan- og projektniveau, hvor der kan kortlægges særligt værdifulde habitater for arten, således dræning af levesteder undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af birkemusens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger. Specielt under anlægsfasen vil der være behov for tiltag mod individdrab under særligt yngleperioden.

A.3 Odder

Odderen er et rovdyr som lever i tilknytning til vådområder. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovs-områder. Dyret kræver forholdsvis uforstyrrede habitater med rent vand, meget og høj bredbevoxsning og mange fisk. Føden består af fisk, padder, invertebrater og fugle, afhængig af habitattypen. Odderen er territorial og pladskrævende, hvor hanodderens territorie kan omfatte mere end 10 km vandløb. Hunnerne har mindre leveområder end hannerne.

Den danske odderbestand gik drastisk tilbage i perioden ca. 1960 til 1990, hvorefter bestanden stort set var begrænset til det nordvestlige Jylland, med blot få hundrede dyr tilbage. Arten har siden genetableret sig i det meste af Jylland, og har etableret små bestande på Fyn og Sjælland. Alle aktiviteter, der kan påvirke vandløb eller søer i områder med odder, kan potentielt påvirke arten. Dette omfatter aktiviteter, som medfører; opsplnitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder og forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder.

Odderen bliver kønsmoden i en alder af to år og kan parre sig året rundt, men de fleste fødsler sker i sommer- og efterårsmånederne. Hunnen får ungerne i en hule gemt i brinken eller evt. en gammel rævegrav, og hun tager sig af sine unger i op til et år. Først efter to år parrer hun sig igen (Søgaard & Asferg, 2007).

A.3.1 Vurdering af påvirkninger

Energiparken krydser Grydeå, der potentielt kan udgøre habitat for odderen. Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter alene risikoen for ødelæggelse af yngle- og rastelokaliteter ved etablering af energiparken. Arten er særlig sårbar for menneskelige forstyrrelser tæt ved dens habitater fra bl.a. anlægsarbejder. Dog er den præcise placering og dimensionering ikke angivet i bekendtgørelsens bestemmelser, og det vides derfor ikke, hvorvidt der vil være en egentlig påvirkning. I forbindelse med den videre planlægning af energiparken, skal der ved en realisering af bekendtgørelsen indarbejdes tiltag i planen og projektet, for at undgå eller minimere en mulig væsentlig påvirkning under især etableringen.

Odderen er afhængig af rent vand til fouragering, og vil derfor være sårbar over for forurening af akvatiske habitater. Ved realisering af bekendtgørelsen er der risiko for forurening af Grydeå og omkringliggende habitater under driften af energipark ved atmosfærisk deposition samt udledning af spildevand og overfladevand under både drift og etablering. Vandmiljøer som Grydeå er grundet strøm og deres relativt lille overflade ikke sårbare for atmosfærisk deposi-

tion, men kan til gengæld være det ved terrestrisk deposition, der efterfølgende ender i vandmiljøer. Eftersom den egentlige produktion på PtX-anlægget er ukendt, vides det ikke, hvorvidt der under drift vil foregå deposition af potentielt skadelige stoffer, der kan lagres i jordlag og efterfølgende udsives til vandmiljøer, som derved vil kunne påvirke odderens fødesøgning. Da det endnu ikke vides om, der vil være påvirkninger fra energiparken, kan denne ikke belyses. Dette vil undersøges nærmere på senere plan- og projektniveau.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af odderens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projekt-fase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.4 Bæver

Bæveren er en semiakvatiske, socialt monogam, nataktiv gnaver, der lever i forskellige typer af ferskvandsområder. Den bygger og bor i et eller flere bæverbo, som både kan være de velkendte konstruktioner af pinde, mudder og vegetation langs vandkanten, men også kan udgøres af mere diskrete jordhuler gravet ind i brinken. Arten er at finde i vandløb, søer og andre typer af ferskvandsområder. Bæveren bruger både terrestriske og akvatiske habitater. Selvom dens semiakvatiske livsstil til en vis grad gør den mindre tilpasset til det akvatiske miljø, er bæveren stærkt forbundet til vand, som den bruger specifikt til at transportere sig rundt i landskabet og som sikkerhed fra potentielle rovdyr.

Bæveren har en begrænset sammenhængende udbredelse i Nordvestjylland med spredte forekomster i Midt- og Sydjylland. Arten har spredt sig naturligt ind i den kontinentale region i Jylland. Dens udbredelse er stigende og bestanden vurderes at øges med 7-10 % årligt. Det vurderes, at der er egnede levesteder for bæver i hele Jylland, og artens nuværende spredning er formentlig bestemt af dens naturlige spredningshastighed. Desuden er der udsat bævere i Nordsjælland i 2009-2011, som på nuværende tidspunkt ikke vurderes at have øget deres udbredelse i samme grad, som den jyske bestand.

En bæverfamilie får typisk op til 5 unger, som fødes omkring maj. Ungerne opfostres i bæverboet i de første par måneder, men ses sædvanligvis fra juli, hvor de begynder at fouragere på egen hånd. Typisk er en voksen bæver mest aktiv fra marts til november, hvorimod den sidst på efteråret øger fedtlagringen og typisk samler et fødedepot udenfor bæverboet til vinteren, hvor den er mindre aktiv. Forstyrrelser bør reduceres i foråret og tidlig sommer, hvor bæveren føder og passer unger i bæverboet, men bæveren er generelt forholdsvis modstandsdygtig overfor forandringer og forstyrrelser i dens leveområde (Kjær, et al., 2023).

A.4.1 Vurdering af påvirkninger

Energiparken krydser Grydeå, der potentielt kan udgøre habitat for bæveren. Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter alene risikoen for ødelæggelse af yngle- og rastelokaliteter ved etablering af energiparken. Arten er særlig sårbar for menneskelige forstyrrelser tæt ved dens habitater. Dog er den præcise placering og dimensionering ikke angivet i bekendtgørelsens bestemmelser, og det vides derfor ikke hvorvidt der vil være en egentlig påvirkning. I forbindelse med den videre planlægning af energiparken,

skal der ved en realisering af bekendtgørelsen indarbejdes tiltag i planen og projektet, for at undgå eller minimere en mulig væsentlig påvirkning under især etableringen.

Ved etableringen af en energipark er der risiko for indirekte påvirkninger af yngle- og rasteområder i form af oversvømmelse, dræning eller forurening af habitater. Der skal dermed tages højde for ikke at indirekte påvirke bæverens levesteder under den senere plan- og projektfase. Der er derudover mulighed for ved en realisering af bekendtgørelsen at indarbejde tiltag i planen og projektet, for at undgå eller minimere en mulig væsentlig påvirkning.

Arten er særlig sårbar over for aktivitet inden for dens territorie, så bebyggelse fra energiparken samt de forstyrrelser, de måtte medbringe kan skabe en afskærende og opsplittende effekt på dens habitater. Dimensioneringen, placeringen og den egentlige aktivitet inden for energiparken er endnu ukendt og vil blive nærmere kortlagt på senere plan- og projektniveau, så der er dermed i denne proces mulighed for at planlægge energiparken således, en væsentlig påvirkning på den økologiske funktionalitet kan undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af bæverens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.5 Ulv

Ulve findes i mange landskabstyper, fra ørken over steppe og tundra til åben skov. De er for det meste nataktive, men kan også jage om dagen, hvis der er knaphed på føde. Ulven er et socialt dyr og færdes i flokke på 5-8 individer med en gammel førerhan. I områder med store byttedyr kan flokkene dog være på over 30 dyr, og arten kan vandre flere hundrede kilometer i løbet af få døgn (Miljøstyrelsen, 2023).

I Danmark blev den sidste ulv skudt i begyndelsen af 1800-tallet, og i begyndelsen af 1900-tallet var ulven udryddet i størstedelen af Vesteuropa. Ulven indvandrede til Danmark i 2012 og er observeret flere steder i Jylland og især Midtjylland og kan sagtens trives i landbrugs- og kulturlandskaber. I dag vurderes der at være 29 ulve i Danmark (Miljøstyrelsen, 2023).

Ulveflokken består af et ynglepar omfattende førerhannen og unger fra de seneste kuld; selv når de ældste unger er kønsmodne, er det kun forældreparret, der yngler; de øvrige flokmedlemmer fungerer som hjælpere. Ulve parrer sig i perioden december til marts, og hunnen er drægtig i 60-63 døgn. I yngletiden graver ulveparret en underjordisk hule, gerne i nærheden af vand. Hulen består af en 3-4 meter lang gang, der munder ud i et simpelt redekammer, hvor 5-6 hvalpe fødes efter en drægtighed på to måneder. Hvalpene forlader hulen efter tre uger og bliver kønsmodne som 1-2-årige (Holst & Stefánsson, 2021). Ulven er generelt en sky art og har en høj tilpasningsevne (Trolle, 2013).

A.5.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter alene risikoen for direkte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse af ulvens yngle- og rastelokalteter ved etablering af energiparken. Ulven lever i blandede miljøer og er derfor ikke knyttet til særligt landskab, hvorfor det ikke vides om energiparken er en særlig vigtig yngle- eller rastelokation for arten. Det er endnu uvist hvorledes udformningen og omfanget af energiparken etableres, og dermed kan der ikke vurderes på hvordan etableringen vil påvirke arten. Bekendtgørelsens bestemmelser vurderes dermed ikke direkte at kunne påvirke artens yngle- eller rasteområder og dermed dens økologiske funktionalitet væsentligt. Dog kan der være risiko for afskæring af yngle- og rasteområder fra det resterende landskab eftersom bekendtgørelsen muliggør bebyggelse i åbent landskab. Dette vil dog undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, hvori det også vil være muligt at planlægge således væsentlige påvirkninger på dens økologiske funktionalitet undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af ulvens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglende viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.6 Markfirben

Markfirbenet er et krybdyr, som er vidt udbredt i Danmark. Den findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, klitter (særlig hvid klit), heder, overdrev, grusgrave, strandenge, strande, kystskrænter og sandede bakkeområder. Arten vandrer typisk langs soleksponerede ledelinjer i landskabet med sparsomt vegetationsdække, hvor den ikke møder for mange forhindringer, men samtidig hurtigt kan søge skjul for prædatorer. Rasteområdet for de voksne markfirben er typisk kraftigt soleksponeret, veldrænet og indeholder skjulesteder som stensætninger og -bunker, buskadser og urtetykninger.

Arten findes langs hele den jyske vest- og nordkyst ned til Mols og ellers spredt forekommende i Jylland. På Fyn er arten udbredt på den vestlige og sydlige del af øen, mens den på Sjælland er udbredt langs syd-, vest- og nordkysten, med spredte indlandsforekomster. På Bornholm, Samsø, Møn og Anholt er den vidt udbredt, mens den mangler på Lolland, Falster, Læsø og en række mindre øer.

Ynglesæsonen varer fra ca. primo april til ultimo juni, men kan være forskudt med op til en måned i Vest- og Nordjylland. Markfirbenet yngler på en række forskellige typer af biotoper, som kendetegnes ved, at de indeholder soleksponerede skrånninger med veldræned, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Disse soleksponerede skrånninger er altafgørende for markfirbenet. De kønsmodne hanner går typisk i vinterdvale i august-september, ofte 3-4 uger før de kønsmodne hunner, som formentligt har travlt med at opbygge fedtreserver til æganlæg og overvintring. Markfirben, der lever inde i landet, er generelt sårbare over for opsplitning af bestande og isolering og ødelæggelse af leveområder (Kjær, et al., 2023).

A.6.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter alene risikoen for direkte eller indirekte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse eller opsplitning af markfirbens yngle- og rastelokaliteter ved etablering af energiparken. Dimensioneringen og placeringen for energiparken er endnu ikke fastgjort, og det vil derfor først på senere plan- eller projektniveau blive kendt, hvorvidt energiparken vil give anledning til væsentlige påvirkninger. Selve realiseringen af bekendtgørelsen lægger ikke op til opsplitning eller ødelæggelse af habitater, men det vil være nødvendigt i de senere faser af planlægningen at undersøge artens anvendelse af energiparkens areal, således væsentlige påvirkninger kan undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af markfirbenets økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevarelse af levesteder, grundet manglende viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, så artens færden og anvendelse af energiparken samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.7 Stor vandsalamander

Stor vandsalamander er udbredt i Danmark, og lever i alle typer søer og temporære søer, som også er artens ynglested. Fødesøgningsområder er foruden ynglehabitaterne alle typer skovmiljøer, samt våde lysåbne naturtyper, som ikke er påvirket af saltvand. Arten lever især af regnorme, snegle, insekter og insektlaver, mens den i vand i særlig grad efterstræber æg af frøer samt tudser og haletudser af forskellige paddearter.

Stor vandsalamander er fundet mange steder i landet, men er overvejende udbredt øst for israndslinjen og meget sporadisk forekommende i store dele af Vest og Nordjylland. Stor vandsalamander har været i tilbagegang i hele landet, men i nyere tid er der kun svag tilbagegang.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellige størrelser og typer. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel har arten ikke ynglesucces i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Ynglesæsonen er april til juni, hvor hunnen producerer 200-400 æg pr. sæson. Tilstedeværelse af egnede æglægningsplanter som manna-sødgræs, forglemmigej eller mynte er essentiel for æglægningen. Arten er sårbar over for både påvirkning af vandhuller og levesteder på land samt anlæg af veje og byggeri. (Kjær, et al., 2023).

A.7.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter risikoen for direkte eller indirekte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse eller opsplitning af artens yngle- og rastelokaliteter ved etablering af energiparken. Dimensioneringen og placeringen for energiparken er endnu ikke fastgjort, og det vil derfor først på senere plan- eller projektniveau blive kendt, hvorvidt energiparken vil give anledning til væsentlige påvirkninger. Arten er sårbar over for vej- og anlægsarbejde i nærheden af habitater. I forbindelse med den videre detailplanlægning vil det derfor blive nødvendigt at sikre fornødne afstande til artens habitater for at undgå væsentlige påvirkninger af artens økologiske funktionalitet. Selve realiseringen

af bekendtgørelsen lægger ikke op til opsplnitning eller ødelæggelse af habitater, men det vil som nævnt være vigtigt i de senere faser af planlægningen at undersøge artens anvendelse af energiparken, således væsentlige påvirkninger kan undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af stor vandsalamanders økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.8 Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er en semiakvatisk art, som opholder sig på tværs af naturtyper. Arten yngler i mange typer af vandhuller, men især i vandhuller i enge, moser og klitheder. Her foregår parring og æglægning i løbet af en kort periode i marts-april. Derefter går de voksne dyr på land; de opholder sig sommeren igennem fortrinsvis på steder med udbredt naturlig vegetation, så som enge, moser og skove. Fødesøgningsområder er foruden ynglehabitaterne alle typer moser og enge. Frøerne er aktive til hen på efteråret, hvorefter de går i vinterdvale, oftest ved at søge ned i huller i jorden, eller selv grave sig ned.

I Danmark har den været udbredt næsten overalt, med undtagelse af Bornholm og enkelte andre øer. Den er dog gået voldsomt tilbage, ikke mindst i Østjylland og på Fyn. Den er nu en meget sjælden art på Fyn og på Langeland. Også på Lolland har den været vidt udbredt, men er nu sjælden. De mest livskraftige bestande synes at være i Nordsjælland og dele af Jylland.

Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. De mest typiske ynglesteder er lavvandede vandhuller på afgræssede enge og i moser. Det gør ikke noget at vandhullet tørrer ud hen på sommeren, hvis blot det holder vand frem til ca. 1. juli. Arten kan godt yngle i lettere brakt vand på strandenge. Spidssnudet frø er sårbar over for indirekte forringelse af raste- eller levesteder ved opsplnitning af bestande og levesteder og afskæring af forventede vandringsruter. Yderligere er god ynglesucces nødvendig for at forhindre en bestands uddøen (Kjær, et al., 2023).

A.8.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter risikoen for direkte eller indirekte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse eller opsplnitning af artens yngle- og rastelokalteter ved etablering af energiparken. Dimensioneringen, placeringen og den egentlige aktivitet inden for energiparkens areal er endnu ukendt og vil blive nærmere kortlagt på senere plan- og projektniveau, så der er dermed, i denne proces, mulighed for at planlægge energiparken således, en væsentlig påvirkning på den økologiske funktionalitet kan undgås.

Ynglesucces er essentiel for artens overlevelse, og hertil kan etableringen af energiparken udgøre en risiko, hvis arten forstyrres inden for yngleperioden eller de dertil knyttede områder.

Eftersom det stadig er tidligt i planlægningsfasen, er det muligt med realisering af bekendtgørelsen at tage højde for artens yngleperiode samt områder, således en væsentlig påvirkning af artens økologiske funktionalitet undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af spidssnudet frøs økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.9 Snæbel

Snæblen er en laksefisk, som kun lever i vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Den vokser op i Vadehavet hvorfra den søger op i de tilstødende større vandløb for at gyde. Den gør brug af områder både opstrøms og nedstrøms gydeområder og kan også finde sig i ferskvand uden for gydeperioden. Efter gydningen opholder en del af fiskene sig i de nedre dele af vandløbene, før de vender tilbage til Vadehavet.

Habitatforringelser, spærringer og øget forurening i vandløbene, har tilsammen bidraget til snæblens tilbagegang. I 1930'erne forsvandt Nordsøsnæblen helt fra Tyskland og Holland på grund af alvorlig forurening, migrationsbarrierer, fiskeri og udryddelse af gyde- og opvækstområder. I dag kan den findes næsten udelukkende i den danske del af vadehavet og tilstødende vandløb, hvor den er hjemmehørende.

Arten gyder om efteråret i vandløb på 4 til 10 meters bredde med middel vandhastighed og et fast leje (grus eller groft sand). Snæblen gyder frit i vandet, og vellykket reproduktion afhænger af, at gydeområdernes bundsubstrat indeholder sten eller grus, som de klæbrige æg kan sætte sig fast på. Æggene klækkes i det tidlige forår, formodentlig i februar til marts, men dette vides ikke med sikkerhed. Ændringer af samt udledning til vandløb vurderes at kunne have skadelige virkninger på arten (Kjær, et al., 2023).

A.9.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter risikoen for direkte eller indirekte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse af artens yngle- og rastelokaliteter ved etablering og drift af energiparken. Dimensioneringen og placeringen for energiparken er endnu ikke fastgjort, og det vil derfor først på senere plan- eller projektniveau blive kendt, hvorvidt energiparken vil give anledning til væsentlige påvirkninger. Selve realiseringen af bekendtgørelsen lægger ikke op til opsplnitning eller ødelæggelse af habitater, men det vil som nævnt være vigtigt i de senere faser af planlægningen at undersøge artens anvendelse af energiparkens areal, så væsentlige påvirkninger kan undgås.

Ved realisering af bekendtgørelsen er der yderligere risiko for forurening af Grydeå og omkringliggende habitater under driften af energipark ved atmosfærisk deposition samt udledning af spildevand og overfladevand under både drift og etablering. Vandmiljøer som Grydeå er grundet strøm og deres relativt lille overflade ikke sårbare for atmosfærisk deposition, men kan til gengæld være det ved terrestrisk deposition, der efterfølgende ender i vandmiljøer. Eftersom den egentlige produktion på PtX-anlægget er ukendt, vides det ikke, hvorvidt der

under drift vil foregå deposition af potentielt skadelige materialer, der kan lagres i jordlag og efterfølgende udsives til vandmiljøer, som derved vil kunne påvirke odderens fødesøgning. Da det endnu ikke vides om, der vil være påvirkninger fra energiparken, kan denne ikke belyses. Dette vil undersøges nærmere på senere plan- og projektniveau.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af snæblens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.10 Grøn mosaikguldsmed

Der eksisterer ikke meget viden om den voksne guldsmeds levestedskrav, men efter forvandlingen jager guldsmedene i solåbne skovlysninger og skovbryn. De strejfer meget omkring og kan ofte ses langt fra ynglevandhullerne. Nymfen lever i meso-eutrofe, rentvandede søer og moser, hvor planten krebseklo er til stede i større antal, og hvor solen kan skinne ned på vandfladen.

Arten er i fremgang i Danmark og har i perioden 2004 til 2019 øget sin udbredelse med 70. Populationsstørrelser af grøn mosaikguldsmed er stærkt og positivt korreleret med størrelsen af krebsekloens udbredelsesområde. Arten er observeret i hele Jylland, på Midt- og Sjælland. Yderligere er den også registreret på øer som Lolland-Falster og Bornholm.

Grøn mosaikguldsmed yngler i to forskellige habitattyper i Danmark. Første sted er i meso-eutrofe søer og moser med en solbeskinnede vandflade, ofte i skov, mens andet sted er i Sydvestjylland i kanaler og grøfter med rig vegetation. Fælles for disse steder kræves der for yngel levedygtige bestande af planten krebseklo. Grøn mosaikguldsmed er tæt knyttet til dens værtsplante krebseklo, hvori hele nymfestadiet tilbringes. Derved er de største trusler mod arten næringsberigelse af plantens voksested fra industri eller punktkilder. Beskadigelse af planten kan påvirke op mod tre generationer af nymfer (Kjær, et al., 2023).

A.10.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter risikoen for direkte eller indirekte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse af artens yngle- og rastelokaliteter ved etablering og drift af energiparken. Dimensioneringen og placeringen for energiparken er endnu ikke fastgjort, og det vil derfor først på senere plan- eller projektniveau blive kendt, hvorvidt energiparken vil give anledning til væsentlige påvirkninger. Selve realiseringen af bekendtgørelsen lægger ikke op til opsplittning eller ødelæggelse af habitater, men det vil som nævnt være vigtigt i de senere faser af planlægningen at undersøge artens anvendelse af energiparkens areal, således væsentlige påvirkninger kan undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af grøn mosaikguldsmeds økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal

samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.11 Grøn kølleguldsmed

Grøn kølleguldsmed lever i iltrige floder og vandløb med moderat til hurtigt strømmende vand samt sand eller grus bund. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne lokaliteter og ses mest i den nedre del af vandløbet, hvor den hviler på solopvarmede steder, såsom sten, overhængende grene eller eksponeret jord, men kan også af og til træffes længere væk fra ynglepladsen i bl.a. skovlysninger.

Arten er registreret i Midt- og Vestjylland og den yngler i de fem større danske vandløbssystemer: Skjern å, Varde å, Gudenåen, Storå, Karup å. Den vurderes at have levedygtige bestande i alle disse og formodes også at kunne forekomme i flere mindre vandløb. Arten er i fremgang og dette tilskrives en forbedret vandkvalitet og forbedring af levesteder.

Nymfen lever 3-4 år overvejende nedgravet i vandløbsbunden og er derfor meget sårbar overfor enhver forstyrrelse af dens habitat, hvilket potentielt vil kunne fjerne op til 4 generationer af arten på en given lokalitet. Den har en relativ stor koloniseringsradius eftersom den voksne guldsmed har en teoretisk spredningsradius på 10 km., men nymfens levested er stort set ikke muligt at erstatte ved eventuelle habitatforringelser. Arten er særligt sårbar overfor grødeskæring og andre forstyrrelser af vandløbsbunden samt forurening af vandkvalitet ved tilførsel af tungmetaller eller ændring af pH og iltindhold (Kjær, et al., 2023).

A.11.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter risikoen for direkte eller indirekte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse af artens yngle- og rastelokaliteter ved etablering og drift af energiparken. Dimensioneringen og placeringen for energiparken er endnu ikke fastgjort, og det vil derfor først på senere plan- eller projektniveau blive kendt, hvorvidt energiparken vil give anledning til væsentlige påvirkninger. Selve realiseringen af bekendtgørelsen lægger ikke op til opsplnitning eller ødelæggelse af habitater, men det vil som nævnt være vigtigt i de senere faser af planlægningen at undersøge artens anvendelse af energiparkens areal, således væsentlige påvirkninger kan undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af grøn kølleguldsmeds økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglede viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.

A.12 Vandranke

Vandranke er en vintergrøn, flerårig plante. Den har en basal roset af linjeformede blade, hvorfra der i sommermånederne udgår flydeblade på lange stilke. Vandranke vokser i vandløb og kanaler med langsomt flydende vand, i småsøer med stillestående vand og på bunden af klitsøer. I klart vand kan den vokse på vanddybder ned til 4 m. Den kan dog være svær at finde på vanddybder over én meter, da den her ikke danner flydeblade, men kun linjblade.

Arten findes ofte på rene, næringsfattige lokaliteter; primært fordi den her er mindre udsat for konkurrence fra andre vandplanter, og det er gunstigt for arten, hvis der foretages grøde-skæring på lokaliteterne, eller hvis der af naturlige årsager er lav dækning af andre arter.

Vandranke har i Danmark naturligt en begrænset udbredelse, der er knyttet til den atlantiske biogeografiske region (Vestjylland) i form af bl.a. Stadil Fjord, Tim Enge og i Skjern Å. Artens udbredelse vurderes at være stabil. Derimod ser der ud til at være sket en reduktion i bestandsstørrelsen på nogle af de lokaliteter, der i 2008 havde de store bestande. I 2020 blev der fundet nye bestande ved Felsted Kog med høj dækningsgrad.

Vandranke formerer sig især vegetativt vha. krybende eller flydende stængler med rosetblade. En vandrankeplante med sideskud danner derved en klon. Ved brud på stænglerne kan rosetterne flyde med strømmen og sætte sig fast i sedimentet længere nedstrøms. Frøformering sker fra de blomstrende skud, og den blomstrer fra juni til august, men ikke hvert år. Arten er sårbar over for høj dækningsgrad af bundvegetation i vandløbene (NOVANA, 2023), (Arter.dk, 2023).

A.12.1 Vurdering af påvirkninger

Identificerede potentielle påvirkninger ved en realisering af bekendtgørelsen omfatter risikoen for direkte eller indirekte påvirkning i forbindelse med ødelæggelse af artens levesteder ved etablering og drift af energiparken. Dimensioneringen og placeringen for energiparken er endnu ikke fastgjort, og det vil derfor først på senere plan- eller projektniveau blive kendt, hvorvidt energiparken vil give anledning til væsentlige påvirkninger. Selve realiseringen af bekendtgørelsen lægger ikke op til opsplitning eller ødelæggelse af habitater, men det vil som nævnt være vigtigt i de senere faser af planlægningen at undersøge artens anvendelse af energiparkens areal, således væsentlige påvirkninger kan undgås.

Sammenfattende kan det ikke konkluderes, hvorvidt realiseringen af bekendtgørelsen vil lede til væsentlige påvirkninger af vandrankens økologiske funktionalitet og dermed sikre en bevaring af levesteder, grundet manglende viden om energiparkens produktion, udformning og placering inden for energiparken. Dette skal derfor undersøges nærmere i en senere plan- og projektfase, således artens færden og anvendelse af energiparkens areal samt de omkringliggende områder kortlægges, for at kunne undgå potentielle væsentlige påvirkninger.